

Cordwainer Smith

^{*w} [^] (Alpha Ralpa Boulevard)

V těch prvních letech jsme byli opilí štěstím. Všichni a mladí nejvíc. Byla to první léta Znovuobjevení člověka, kdy Agentura hrábla hluboko do pokladnice a začala rekonstruovat dávné kultury, dávné jazyky a dokonce i dávné problémy. Příznak dokonalosti dohnal naše předky na pokraj sebevraždy. Teď se pod dohledem lorda Jestocosta a lady Alice Morové vynořovaly staré civilizace z moře minulosti jako nějaké obrovské kontinenty.

Sám jsem byl první, kdo po šesti tisících letech nalepil známku na dopis. Vzal jsem Virginii na první klavírní recitál. Když v Tasmánii vypustili choleru, dívali jsme se na to kukátkem, a viděli jsme, jak Tasmánci samou radostí, že už nepotřebují ochranu, tančí v ulicích. Všude bylo plno vzrušujících věcí. Všude se muži a ženy usilovně snažili udělat svět méně dokonalým.

Šel jsem do nemocnice a nechal ze sebe udělat Francouze. To, co jsem dělal předtím, jsem samozřejmě nezapomněl. Věděl jsem všechno, ale už to nebylo důležité. Z Virginie byla taky Francouzka a budoucnost nám kynula jako zralé ovoce zavěšené v sadu věčného léta. O tom, kdy zemřeme, jsme neměli ponětí. Dřív bych třeba před spaním na posteli uvažoval: "Vláda mi dala čtyři sta let. Za tři sta sedmdesát čtyři let mi přestanou dávat stronové injekce a zemřu." Teď jsem věděl, že stát se může cokoliv. Bezpečnostní zařízení vypnuli. Nemoci mohou klidně řádit. S trochou štěstí, naděje a lásky jsem tu mohl být do tisíce let. A nebo zemřít další den. Byl jsem svobodný.

Opájeli jsme se každou vteřinou.

Koupili jsme si s Virginii první francouzské noviny, které od pádu Nejstaršího světa vyšly. Zprávy nám připadaly rozkošné, dokonce i reklamy. Některé oblasti kultury šlo rekonstruovat těžko. Nebylo jednoduché bavit se o jídle, když se dochovaly jen názvy, ale homunkulové a roboti, neúnavně pracující ve Velkých hlubinách, neustále zaplavovali povrch světa tolika novotami, že si každý mohl najít to své. Věděli jsme, zeje to všechno jen hra, ale zas tak úplně to neplatilo. Věděli jsme, že až nemoci zabijí statisticky odpovídající počet lidí, budou zastaveny; až se nehodovost

vyhoupne příliš vysoko, udělají tomu přítrž a nám ani neřeknou proč. Věděli, jsme, že nad námi všemi bdí Agentura. Věřili jsme, že lord Jestocost a lady Alice Morová s námi budou hrát čestnou hru a nezneužijí nás coby její oběti.

Vezměte si třeba takovou Virginii. Jmenovala se Menerima, což byly zakódované zvuky jejího rodného čísla. Byla drobná, s náběhem k buclatosti. Byla pevná. Na hlavě měla nepoddajné hnědé kudrlinky. Hněď jejích očí byla tak hluboká a sytá, že jen když jí do nich padlo slunce a ona je musela přimhouřit, odhalila pokladnice svých duhovek. Znal jsem ji dobře, ale doopravdy jsem ji nepoznal. Vídali jsme se často, ale dokud jsme se nepotkali před nemocnicí, kde z nás udělali Francouze, mému srdci nic neříkala.

Měl jsem radost, že vidím někoho známého, a tak jsem na ni spustil starým společným jazykem, ale nějak to nešlo, a když jsem začal mluvit, už to najednou nebyla Menerima, ale někdo krásný a výjimečný, obdařený dávnou krásou - někdo, kdo se zatoulal do těchto budoucích dní ze vzácných světů minulosti. Vzmohl jsem se jen na to, že jsem vykoktal:

"Jak si teď říkáš?" A řekl jsem to starou francouzštinou.

Odpověděla mi stejným jazykem: "Je m'appelle Virginia."

Stačil okamžik, jediný pohled, a zamiloval jsem se do ní. Měla v sobě cosi silného, cosi nespoutaného, ukrytého a zahaleného v něze a mládí jejího dívčího těla. Měl jsem pocit, jako bych z jejích očí uslyšel hlas osudu, z očí, které si mě zvědavě, bez zakolísání prohlížely, tak jako jsme si oba prohlíželi ten nový, mladý svět kolem nás.

"Smím?" řekl jsem a nabídl jí rámě, jak mě to naučili v hypnopedickém kursu. Přijala je a společně jsme vyšli ven.

Začal jsem si pobrukovat melodii, která se mi v hlavě usadila zároveň s prastarým francouzským jazykem.

Zatahala mě zlehka za ruku a usmála se na mě.

"Co to je?" zeptala se. "Nebo sám nevíš?"

Slova mi přišla na rty sama, bez vyzvání, zpíval jsem je co nejtěšěji, a pak se ztrácela v jejích kudrna-

tých vlasech. Zpola jsem zpíval, zpola šeptal písničku, která se do mě dostala s tím vším, co mi Znovuobjevení člověka dalo:

*Ani jsem tenkrát nehledal dívku,
bylo to náhodné setkání. V Paříži
není, marné čekání doma je u
nich, na Martiniku.*

*Propadl jsem jí v okamžiku,
těch očí svůdnému volání. A
pak už nic...*

Najednou mi došla slova. "Zbytek jsem zapomněl. Jmenuje se to 'Macouba' a má to něco společného s krásným ostrovem, kterému staří Francouzi říkali Martinik."

"Já vím, kde to je!" vykřikla. Dali jí stejné vzpomínky jako mně. "Je to vidět z Terraportu!"

Náhle jsme byli zpět ve světě, který jsme znali. Terraport stál na jediném pylonu vysokém dvacet mil, na východním okraji nevelkého světadílu. Na vrcholku pracovali lordi mezi stroji, které už ztratily smysl. Právě tam tiše přistávaly lodě z hvězd. Viděl jsem to na obrázcích, ale osobně jsem tam nikdy nebyl. A po pravdě řečeno jsem ani neznal nikoho, kdo by nahoře na Terraportu skutečně byl. Proč taky? Možná by nás tam ani nechtěli. A stejně jsme všechno mohli vidět kukátkem. Bylo by hodně zvláštní, kdyby se tam Menerima - ta nudná, maličká Menerima, jak jsem ji znal - nějak dostala. Usoudil jsem, že v našem Starém dokonalém světě není všechno tak jasné a přímočaré, jak se zdá.

Virginie, Menerima v novém, se pokusila promluvit starým společným jazykem, ale pak to vzdala a přešla do francouzštiny.

"Moje teta byla Věřicí," řekla. Myslela tím samozřejmě spřízněnou ženu, protože tety nebyly už tisíce let. "Vzala mě s sebou k Abba-dingu. Aby mi požehnalo a přilieslo štěstí."

Mé staré já to trochu ohromilo; mé francouzské já bylo znepokojeno, že tahle dívka udělala něco neobvyklého ještě dřív, než neobvyklé věci začalo dělat celé lidstvo. Abba-dingo byl dávno překonaný počítač, umístěný dost vysoko na terraportském pylonu. Homunkulové v něm viděli božstvo a občas k němu chodili i lidé. Ale bylo to považováno za nudné a nepatřičné.

Aspoň kdysi. Dokud všechno nezačalo být nové.

"Jaké to bylo?" zeptal jsem se jí a snažil se nedat najevo svou rozmrzelost.

Zasmála se tiše, ale zvonivě, až mi naskočila husí kůže. Když měla svoje tajemství už stará Menerima, čeho je schopná nová Virginie? Skoro jsem začal nenávidět osud, že jsem se do ní zamiloval, že jsem měl pocit, jako by dotek její ruky byl poutem mezi mnou a věčností.

Místo odpovědi na otázku, kterou jsem jí dal, se usmála. Povrchovou cestu opravovali, a tak jsme

museli sejít po rampě do prvního podzemního patra, kudy mohli praví lidé, hominidé a homunkulové chodit.

Nebylo mi to příjemné. Zatím nikdy jsem se od svého rodiště nevzdálil na víc než dvacet minut cesty. Rampa ale vypadala bezpečně. Hominidů, lidí z hvězd, kteří (přestože patřili k pravému lidskému rodu) se nechali změnit, aby mohli žít v podmínkách vzdálených světů, bylo dnes k vidění málo. Homunkulové byli morálně odpudiví, přestože často vypadali jako krásní lidé. Ve skutečnosti to byla zvířata připodobněná člověku, která zastávala těžkou práci u strojů v místech, kam by opravdový člověk nevstoupil. Šeptalo se, že někteří jsou dokonce zkřížení s lidmi. Nechtěl jsem, aby moje Virginie musela snášet přítomnost takových tvorů.

Držela mě za ruku. Když nás rampa dovedla do rušné pasáže, uvolnil jsem ruku, objal ji kolem ramen a přivinul ji blíž. Světla tam bylo dost, dokonce víc než na denním světle, které zůstalo za námi, ale měl jsem zvláštní, neodbytný pocit nebezpečí. Raději bych se byl býval obrátil a vrátil se domů, než muset snášet přítomnost takových odpudivých tvorů. V tuto chvíli, v tomto okamžiku, jsem se od své nově objevené lásky nedokázal odtrhnout, a navíc jsem se bál, že kdybych se vrátil do svého bytu ve věži, ona by mohla odejít do svého. To, že jsme byli Francouzi, dávalo nebezpečí zvláštní příchuť.

Po pravdě řečeno, lidé kolem vypadali úplně normálně. Pohybovalo se tam mnoho strojů, z nichž některé měly lidskou podobu, jiné ne. Hominida jsem neviděl žádného. Poznal jsem, že ti ostatní jsou homunkulové, protože nám ustupovali z cesty, přestože na první pohled byli k nerozeznání od pravých lidí na povrchu. Jakási oslnivě krásná dívka po mně hodila pohled, který se mi ani trochu nelíbil - smyslný, inteligentní, dráždivý až za nejzazší hranici flirtování. Hned jsem pojal podezření, že je původem pes. Psi lidé si dovolují ze všech homunkulů nejvíc. Mají dokonce svého filozofa, který kdysi pustil do světa nahrávku, v níž vyvozoval, že psi jako nejstarší spojenci člověka mají právo být mu blíž než všichni ostatní tvorové. Když jsem to tenkrát viděl, připadalo mi směšné, že by se pe&měl narodit jako Sokrates, ale tady, v horním patře podzemí, jsem si zdaleka tak jistý nebyl. Co bych udělal, kdyby si na nás některý začal dovolovat? Zabil ho? To by znamenalo mít opletačky se zákonem a absolvovat pohovor s úředníky Agentury.

Virginie si ničeho takového nevšímal.

Sama mi na otázku neodpověděla, ale teď se mě vyptávala na podzemní patra. Byl jsem tam jenom jednou, ještě jako kluk, ale dělalo mi dobře, jak mijejí hluboký hlas plný obdivu šeptá do ucha.

A pak se to stalo.

Nejdřív jsem si myslel, že je to člověk, zkreslený podzemním světlem. Až když přišel blíž, poznal jsem, že to člověk není. V ramenou musel mít půl druhého metru. Ohavné rudé jizvy na čele ukazovaly, kde inu

z lebky vysekali rohy. Byl to homunkulus, původem z dobytka. Přiznám se, že jsem nevěděl, že je nechávají takto znetvořené.

Navíc byl opilý.

Když přišel blíž, zachytil jsem, jak mu bzučí v hlavě: "... lidi to nejsou, hominidi to nejsou, naši to taky nejsou - co tu chtějí? Ta slova, co si myslí, mě pletou." Ještě nikdy neslyšel telepatickou francouzštinu.

Bylo to zlé. Na tom, že mluvil, nebylo nic neobvyklého, ale telepatii ovládá jen málo homunkulů - ti, kteří dělají speciální práce, jako třeba v Hlubinách, kde se příkazy dají přenášet jediné telepaticky.

Virginie se ke mně přitiskla.

Pomyslel jsem si zřetelně ve společném jazyku: "Jsme praví lidé. Musíš nás nechat projít."

Místo odpovědi se ozval řev. Nevím, kde se opil, ani čím, ale každopádně mi neporozuměl.

Cítil jsem, jak v jeho myšlenkách narůstá panika, bezradnost, nenávisť. Pak vyrazil proti nám, skoro tanečními skoky, jako by nás chtěl rozdrtit.

Soustředil jsem se a vyslal mu příkaz, aby zastavil.

Nefungovalo to.

S hrůzou jsem si uvědomil, že jsem na něj myslel francouzsky.

Virginie vykřikla.

Býčí muž byl už skoro u nás.

Na poslední chvíli uhnul, slepě se přehnal kolem nás a rozeřval se na celou rozlehlou pasáž. Minul nás.

Aniž bych pustil Virginii, otočil jsem se, abych zjistil, proč nás přeběhl.

To, co jsem spatřil, bylo nanejvýš podivné.

Viděl jsem naše postavy prchající chodbou směrem od nás - za mým běžícím dvojníkem vlál nehybným vzduchem můj černopurpurový plášť a za Virginií, která běžela vedle, pluly její zlaté šaty. Podoby byly dokonalé a býčí muž je pronásledoval.

Nechápavě jsem se rozhlédl. Tvrdili nám, že už nejsme pod ochranou strážců.

U zdi tiše stála nějaká dívka. Málem jsem ji považoval za sochu/Najednou promluvila.

"Nepřibližujte se. Jsem kočka. Napálit ho nebylo nic těžkého. Ale raději se vraťte na povrch."

"Díky," řekl jsem, "díky. Jak se jmenuješ?"

"Záleží na tom?" odvětila dívka. "Nejsem osoba."

Trochu se mě to dotklo, ale nechtěl jsem se vzdát. "Chtěl jsem si s tebou jen promluvit." Teprve tehdy jsem si všiml, že je krásná a oslnivá jako plamen. Měla čistou, smetanovou pleť a její vlasy - jemnější, neskutečně jemnější než lidské - plály sytou, zlatooranžovou barvou perské kočky.

"Jmenuji se C'mell," řekla dívka. "A pracuji v Terraportu."

To nám oběma vyrazilo dech. Kočičí lidé byli pod námi a pokud možno, měli jsme se jim vyhýbat. Jenže Terraport byl nad námi a zasluhoval si úctu. Kam tedy patřila C'mell?

Když se usmála, okouzila tím spíš moje oči než Virginií. V tom úsměvu byl celý svět smyslnosti. Věděl jsem, že na mě nic nezkouší, bylo to poznat z jejího celkového chování. Třeba se jinak usmívat nedovedla.

"Z etikety si nedělejte hlavu," řekla. "Raději už běžte. Po těchto schodech. Slyším, jak se vrací."

Otočil jsem se a pátral očima po opilém býčím muži. Nikde jsem ho neviděl.

"Běžte tudy," pobízela nás C'mell. "Je to nouzové schodiště a vyvede vás na povrch. Já už ho nějak zadržím. Ten jazyk, kterým jsme mluvili, byla francouzština?"

"Ano," řekl jsem. "Jak jsi...?"

"Rychle," řekla. "Promiňte, neměla jsem se ptát. Pospěšte si!"

Prošel jsem malými dveřmi. Spirálové schodiště vedlo až na povrch. Pro pravé lidi bylo nedůstojné chodit po schodišti, ale C'mell tak naléhala, že mi nic jiného nezbývalo. Rozloučil jsem se s ní a táhl Virginii po schodech nahoru.

Nahoře jsme zůstali stát.

"To byla hrůza, co?" hlesla Virginie.

"Tady se nám nemůže nic stát," uklidňoval jsem ji.

"O to nejde," řekla. "Připadám si úplně špinavá. Představ si, že jsme se s ní museli bavit!"

Podle Virginie byla C'mell horší než opilý býčí muž. Asi vycítila, že s ní nesouhlasím, protože dodala: "Nejsmutnější je, že se ještě potkáte..."

"Co to říkáš! Jak to můžeš vědět?"

"Nevím to," řekla. "Jen to tuším. A když něco tuším, tak se to většinou stane. Ne nadarmo jsem byla u Abba-dinga."

"Už jednou jsem se tě ptal, co se tam stalo, miláčku."

Neřekla nic, zavrtěla hlavou a znovu vykročila. Musel jsem za ní, jinou možnost jsem neměl. Trochu mě to popudilo.

Zkusil jsem to ještě jednou, mrzutěji. "Tak jaké to bylo?"

S uraženou dívčí důstojností mi odsekla: "Nijaké, prostě nijaké. Lezli jsme tam celou věčnost. Jedna teta mě přemluvila, abych šla s ní. Nakonec vyšlo najevo, že stroj ten den vůbec nemluví, tak nám dovolili sjet dolů šachtou a vrátit se pohyblivou cestou. Byl to ztracený den."

Nemluvila na mě, ale přímo před sebe, jako by jí ta vzpomínka byla něčím nepříjemná.

Pak se ke mně obrátila. Podívala se svými hnědýma očima do mých, jako by v nich hledala mou duši. (*Duše*. To je slovo z francouzštiny, starý společný jazyk nic takového nezná.) Tvář se jí rozjasnila.

"Je nový den, tak nebuďme takoví smutní," řekla prosebně. "Buďme na svá nová já hodní, Paule. Co kdybychom udělali něco *typicky* francouzského, když už máme být Francouzi."

"Kavárna!" vykřikl jsem. "Potřebujeme kavárnu. A já o jedné vím."

"Kde?"

"O dva výstupy z podzemí dál. Tam, kde ze země vyjíždějí stroje, a kde můžeš vidět homunkuly, jak se vyklánějí přes okraj." Představa zvědavě vyku-kujících homunkulů připadala mému novému já směšná, třebaže tomu starému nepřipadala o nic neobvyklejší než mraky, okna nebo stoly. Jistě, i homunkulové něco cítí. Nejsou lidmi po všech

stránkách, protože pocházejí ze zvířat, ale jsou jim k nerozeznání podobní a dovedou mluvit. Teprve mé nové, francouzské já přišlo na to, jak jsou tyhle věci pitoreskní. Víc než pitoreskní: romantické.

Virginii evidentně napadlo totéž, protože řekla: "Vždyť jsou *nette*, prostě roztomilí. A jak se ta kavárna vlastně jmenuje?"

"U tlusté kočky," řekl jsem.

U tlusté kočky. Kdybych jen tušil, že to je začátek hrůzného snu mezi bičujícími proudy vody a skučícími větry. Jak by mě mohlo napadnout, že to bude mít něco společného s bulvárem Alfa Ralfa.

Kdybych to byl věděl, nedostali byste mě tam za nic na světě.

Jiní novopečení Francouzi našli kavárnu ještě dřív než my.

Objednali jsme si u číšníka s velkým hnědým knírem. Dobře jsem si ho prohlédl, jestli to není homunkul skoncesí, která by mu dovolovala pracovat mezi lidmi, protože vykonává nepostradatelnou službu, ale nebyl. Byl to jen stroj, třebaže v jeho hlase zněla stará pařížská srdečnost, konstruktéři ho dokonce vybavili neurotickým zlovykem otírat si hřbet ruky o hnědý knír a nechali mu na obočí, těsně pod linií vlasů, perlit kapičky potu.

"Mademoiselle? M'sieu? Budete si přát pivo? Kávu? Červené víno bude až za měsíc. Slunce vysvitne každou hodinu ve čtvrt a o půl. Dvacet minut před každou celou hodinou bude pět minut pršet, abyste si mohli vychutnat tyto deštníky. Pocházím z Alasky. Můžete na mě mluvit francouzsky i německy."

"Rozhodni se ty, Paule," řekla Virginie. "Mně je to jedno."

"Tak pivo, prosím," objednal jsem. "Pro oba světlé pivo.""

"Jak je libo, m'sieur," odvětil číšník.

Odešel, mávaje utěrkou přes ruku.

Virginie se přimhouřenýma očima podívala do slunce a řekla: "Chtěla bych, aby začalo pršet. Ještě nikdy jsem opravdový déšť neviděla."

"Musíš být trpělivá, miláčku."

Naléhavě se ke mně otočila. "Paule, co je to *hěmecky*?"

"Další jazyk, další kultura. Četl jsem, že ji oživí příští rok. Tobě se nelíbí být Francouzka?"

"Líbí," řekla. "Je to mnohem lepší než být číslo. Ale víš, Paule..." Pak se *zarazila* a oči mi prozradily zmatek v jejím nitru.

"Co je, miláčku?"

Řekla jen: "Paule." Nebylo to jen jméno, ale výkřik naděje z hlubiny její duše, kam nemohlo proniknout moje nové já, staré já a dokonce ani důvtip lordů, kteří nás stvořili. Vzal jsem ji za ruku.

"Mně to můžeš říct, miláčku," řekl jsem jí.

"Paule," vyhrkla, skoro plačtivě. "Proč se všechno děje tak rychle? Dnes jsme první den spolu a oba cítíme, že bychom spolu mohli prožít zbytek života. Nevím, co to je, ale slyšela jsem o něčem, čemu se říká

manželství. Prý na to musí být kněz, ale tomu taky nerozumím. Paule, Paule, Paule, proč je to všechno tak rychle? Chci tě mít ráda. Miluju tě. Ale nechci, abych tě *musela* milovat. Chci, aby to opravdu vycházelo ze mě." Přestože to říkala poměrně vyrovnaným hlasem, po tvářích se jí kutálely slzy.

A tehdy jsem udělal chybu.

"Nemusíš si dělat starosti, miláčku." řekl jsem "Lordové z Agentury určitě všechno dobře naprogramovali."

Jakmile to zaslechla, rozbrečela se nahlas a nekontrolovatelně. Ještě nikdy jsem dospělého plakat neviděl. Bylo to zvláštní a děsivé.

Od vedlejšího stolu k nám někdo přišel a vedle mě zůstal stát, ale nevěnoval jsem mu pozornost.

"No tak, miláčku," zkusil jsem to rozumem, "miláčku, nějak to zvládneme..."

"Paule, nech mě odejít, abych mohla být tvá. Nech mě odejít - možná na pár dní, týdnů nebo let. Jestli... jestli... jestli se *potom* vrátím, tak budeš mít jistotu, že jsem to já a ne nějaký strojem řízený program. Proboha, Paule... Proboha!" Pak jiným hlasem řekla: "Co je to Bůh, Paule? Dali nám slova, jenže já nevím, co znamenají."

"Já vás můžu k Bohu dovést," promluvil muž vedle mě.

"Kdo jste?" zeptal jsem se. "A kdo se vás prosil, abyste se mezi nás pletl?" Byl to jiný jazyk než ten, který jsme do té doby používali, když jsme mluvili starou společnou řečí. S novým jazykem, který nám dali, nám vštípili i temperament.

Neznámý zachoval zdvořilost. Byl to Francouz jako my, ale uměl se ovládat.

"Jmenuji se Maximilien Macht a byl jsem Věřící," řekl.

Virginii se zalesklo v očích. Dívala se na něj a nepřítomně si otírala tvář. Byl vysoký, štíhlý, opálený. (Jak se mohl tak rychle opálit?) Měl nazrzlé vlasy a knír skoro jako robotický číšník.

"Ptala jste se na Boha, mademoiselle," řekl cizinec. "Bůh je tam, kde byl vždycky - kolem nás, v naší blízkosti, v nás."

Bylo zvláštní slyšet tak mluvit člověka, který vypadal tak světácky. Vstal jsem, abych ho poslal pryč, ale Virginie uhodla, co mám v úmyslu, a zadržela mě: "To je od tebe hezké, Paule. Nabídni pánovi židli."

Z jejího hlasu bylo cítit vřelost.

Mechanický číšník se vrátil se dvěma kuželovitými poháry zhotovenými ze skla. Byla v nich jakási zlatavá tekutina s pěnou nahoře. Do té doby jsem pivo nikdy neviděl, ani jsem o něm neslyšel, ale věděl jsem přesně, jak bude chutnat. Položil jsem na tácek imaginární peníze, dostal zpátky imaginární drobné a nechal číšníkovi imaginární spropitné. Agentura zatím nepřišla na to, jak pro všechny nové kultury zavést různé měny, a navíc se za jídlo a pití stejně opravdo-

vými penězi platit nedalo. Jídlo a pití jsou zadarmo.

Robotický číšník si otřel knír, ubrouskem (červenobíle kostkovaným) si osušil krůpěje potu na obočí a tázvě se zahleděl na monsieura Machta.

"Budete sedět tu, m'sieur?"

"Ano," řekl Macht.

"Mám vás obsloužit tady?"

"A proč ne? Jestli tito dobří lidé dovolí."

"Jak si přejete," odvětil stroj a otřel si hřbetem ruky knír. Odešel a zmizel v tmavém koutě za barem.

Virginie po celou dobu nespustila z Machta oči.

"Opravdu jste Věřící?" zeptala se. "Jste Věřící, i když z vás udělali Francouze jako z nás? Jak víte, že vy jste vy? Proč miluju Paula? Opravdu všechno v nás řídí lordi a jejich stroje? Chci být sebou. Víte, jak to udělat?"

"Jak být vámi, to vám bohužel neporadím, mademoiselle," řekl Macht, "to by byla příliš velká čest. Ale učím se, jak být sebou. Víte, jsem Francouz už dva týdny," dodal a obrátil se ke mně, "a vím, kolik ve mně jsem já a kolik mě přibýlo tímto novým procesem, který nám znovu dal poznat jazyk a nebezpečí."

Číšník se vrátil s malým pohárkem. Stál na tenké stopce, takže vypadal jako ošklivá miniatura Terra-portu. Tekutina uvnitř byla mléčně bílá.

Macht pohár zvedl. "Na vaše zdraví!"

Virginie se na něj dívala, jako by měla znovu pláč na krajíčku. Když jsme Macht a já upili, vysmrkala se a kapesníček zahodila. Bylo to poprvé, co jsem někoho viděl smrkat, ale měl jsem pocit, že se to do naší nové kultury hodí.

Macht se na nás oba usmál, jako kdyby chtěl začít nějaký projev. Slunce vyšlo přesně včas. Udělalo mu kolem hlavy svatozář, takže vypadal jako ďábel nebo svatý.

Ale jako první promluvila Virginie.

"Byl jste tam?"

Macht lehce povytáhl obočí, zamračil se a tiše odpověděl: "Byl."

"Dozvěděl jste se něco?" ptala se dál.

"Ano." Tvářil se mrzutě, jako by mu to nebylo příjemné.

"Co vám řeklo?"

Místo odpovědi zavrtěl hlavou, jako by šlo o něco, o čem se na veřejnosti nemluví.

Chtěl jsem se do toho vložit a zjistit, o co se tu vlastně jedná.

Ale Virginie pokračovala, jako bych tam ani nebyl. "Ale něco vám to řeklo!"

"Ano," přiznal Macht.

"Bylo to důležité?"

"Nemluvme o tom, mademoiselle, prosím."

"Musíme," vykřikla. "Je to otázka života a smrti." Ruce měla sevřené tak pevně, že jí klouby prstů zbledly. Nedotčené pivo stálo před ní a na slunci teplalo.

"No tak dobře," podvolil se Macht. "Můžete se ptát. Ale neslibuju, že odpovím."

Už jsem se nedokázal ovládnout. "Může mi někdo říct, o co vlastně jde?"

Virginie si mě pohrdavě přeměřila, ale i toto její pohrdání bylo pohrdáním milující bytosti a ne chladnou lhostejností minulosti. "Prosím tě, Paule, to bys nepochopil. Počkej chvíli. Co vám řeklo, m'sieur Macht?"

"Že já, Maximilien Macht, budu žít nebo zemřu s mladou brunetkou, která se už zasnoubila." Kysele se usmál. "Apňtom ani nevím, co znamená 'zasnoubit se'."

"To zjistíme," řekla Virginie. "Kdy vám to řeklo?"

"O čem to vlastně mluvíte?" zakřičel jsem na ně. "Proboha, co to má všechno znamenat?"

Macht se na mě podíval. Když pak promluvil, bylo to o poznání tišeji. "O Abba-dingu." Obrátil se k Virginii. "Minulý týden."

Virginie zbledla. "Takže to funguje, funguje to. Paule, miláčku, mě neřeklo vůbec nic. Zato tetě řeklo něco, co nikdy nezapomenu!"

Pevně, ale něžně jsem ji vzal za ruku a pokusil se jí podívat do očí, ale uhnula pohledem. "Co jí řeklo?" zeptal jsem se.

"Pani a Virginie."

"No a co?"

Skoro jsem ji nepoznával. Rty měla napjaté, stisknuté k sobě. Nezlobila se. Bylo to něco jiného, něco horšího. Byla celá napjatá. Myslím, že něco takového tu nebylo aspoň tisíc let. "Paule, zkus pochopit aspoň tohle, jestli můžeš. Nic na tom není. Ten stroj řekl té ženě naše jména -jenže už před dvanácti lety."

Macht vstal tak prudce, že převrátil židli. Číšník se k nám rozběhl.

"Tím je to jasné," prohlásil Macht. "Musíme všichni zpátky."

"Kam zpátky?" nechápal jsem.

"K Abba-dingu."

"Ale proč zrovna teď?" řekl jsem a Virginie zároveň se mnou řekla: "A bude fungovat?"

"Funguje pořád," odvětil Macht, "ale musí se přijít ze severní strany."

"Jak se tam chcete dostat?" zeptala se Virginie.

Macht se smutně zamračil. "Je jenom jediná cesta. Bulvár Alfa Ralfa." Virginie se zvedla. Udělal jsem totéž.

A v tu chvíli jsem si vzpomněl. Bulvár Alfa Ralfa. Byla to rozbořená ulice visící vysoko ve vzduchu, tenká jako proužek dýmu. Kdysi po ní chodila procesí, dobyvatelé směrem dolů a ti, kteří nesli dary, nahoru. Dnes byla v troskách, ztracená v oblacích, stovky let pro lidstvo uzavřená.

"Ten znám," ozval jsem se. "Je rozbitý."

Macht neřekl nic, jen, se na mě podíval jako na někoho, kdo nic neví.

Virginie, celá bílá, tiše řekla: "Pojď taky."

"Ale proč? Řekni mi proč?"

"Jsi blázen," řekla. "Boha nemáme, ale aspoň máme stroj. Je to jediná věc na světě nebo mimo něj, které Agentura nerozumí. Možná větší budoucnost. Možná je to nestroj. Každopádně pochází z jiné doby. Copak to nechápeš, miláčku? Když řekne, že jsme sami sebou, tak je to pravda."

"A co když ne?"

"Tak nejsme." Obličej jí posmutněl.

¹¹ Jak to myslíš?"

"Jestli nejsme sami sebou," vysvětlovala, "tak jsme jenom hračky, panenky, loutky, které si vymysleli lordi. Ty nejsi ty a já nejsem já. Ale jestli Abba-dingo - které znalo jména Paul a Virginie o dvanáct let dřív, než jsme se potkali -jestli Abba-dingo řekne, že jsme sami sebou, tak je mi jedno, jestli je to stoj, který umí věštit, bůh, ďábel nebo já nevím co, ale budu znát pravdu."

Co jsem jí na to mohl říct? První šel Macht, za ním ona a já jsem šel třetí v řadě. Slunce jsme nechali U tlusté kočky; v okamžiku, kdy jsme vyšli ven, začalo pršet. Číšník, který v tu chvíli dokonce i vypadal jako stroj, civěl přímo před sebe. Vešli jsme do podzemí a sestoupili k expresní cestě.

Když jsme vyšli ven, kolem nás byly krásné domy. Všechny byly v troskách. I stromy už se prodraly dovnitř. Kytky se rozšířily na trávník, pronikly otevřenými dveřmi a teď pokrývaly ohnivým kobercem i podlahy místností, které už neměly střechu. Kdo by chtěl bydlet na venkově, když teď na Zemi bylo tak málo obyvatel, že i velkoměsta byla pohodlná a prázdná?

Šli jsme po šterkové cestě a mně se v jednu chvíli zdálo, že jsem zahlédl rodinu homunkulů, i s malými. Ale možná se mi ty tváře na kraji jednoho domku jen zdály.

Macht neříkal nic.

Drželi jsme se s Virginii za ruce a kráčeli vedle něj. Možná bych se z toho podivného výletu mohl i radovat, kdyby mi tak křečovitě netiskla ruku. Chvilími se kousala do rtu. Chápal jsem, zeje to pro ni^uležitě - brala to jako pouť. (Pouť se kdysi říkalo pochodu na nějaké významné místo. Prospívalo to tělu i duchu.) Nevadilo mi, že jdu s nimi. Jakmile se v kavárně jednou rozhodli, že půjdou, nemohli mi zabránit, abych šel s nimi. Ale to ještě neznamenal, že bych to musel brát vážně. No ne?

O co Machtovi šlo?

Kdo to vlastně byl? Jaké myšlenky v té hlavě uzrály za ty dva krátké týdny? O kolik byl v tom novém světě dobrodružství a nebezpečí před námi? Nevěřil jsem mu. Poprvé v životě jsem měl pocit, že jsem sám. Vždycky, vždycky až doteď stačilo pomyslet na Agenturu a v hlavě se mi vynořil ochránce v plné zbroji. Telepatie chránila před všemi nebezpečími, hojila všechny rány, provázela nás těmi sto čtyřiceti šesti tisíci devadesáti dny, které nám byly vyměřeny. Teď to najednou bylo jiné. Tohoto člověka jsem neznal, a musel jsem se na něj spolehnout, ne na síly, které nás ochraňovaly.

Odbočili jsme z rozbité cesty na obrovský bulvár. Vozovka byla tak hladká a neporušená, že z ní nic nerostlo, jen tu a tam, kam vítr a prach nanosily trochu hlíny.

Macht se zastavil.

"A jsme tady," řekl. "To je bulvár Alfa Ralfa."

Tiše jsme stáli a dívali se na cestu ztracených říší.

Nalevo se bulvár ztrácel v mírném oblouku. Vedl z města, kde jsem vyrostl, daleko na sever. Věděl jsem, že tam někde je další město, ale zapomněl jsem, jak se jmenuje. A proč taky bych si ho měl pamatovat? Určitě bylo úplně stejné jako to moje.

Ale napravo...

Napravo bulvár strmě stoupal, jako rampa, a mizel v oblacích. Právě tam, na kraji mraku, šlo tušit spoušť. Neviděl jsem jasně, ale zdálo se mi, jako by tam nějaká nepředstavitelná síla celý bulvár přetnul. Někde tam, nad mračny, je Abba-dingo, místo, kde člověk může dostat odpověď na všechny otázky...

Aspoň se to říkalo.

Virginie se ke mně přitulila.

"Vraťme se," řekl jsem. "Jsme lidé z města. O zboženištích nic nevíme."

"Jestli chcete, tak běžte," promluvil Macht. "Chtěl jsem vám jenom pomoci."

Oba jsme se podívali na Virginii.

Zvedla ke mně ty svoje hnědé oči. Našel jsem v nich prosbu, která byla starší než žena nebo muž, starší než celý lidský rod. Věděl jsem, co chce říct, ještě než to řekla. Chtěla říct, že se to *musí* dozvědět.

Macht zatím z dlouhé chvíle drtil jakési měkké kameny, které mu ležely u nohou.

Virginie konečně promluvila: "Paule, nejde mi jenom o nějaké nebezpečí. To, co jsem tam dole řekla, jsem myslela vážně. Ty si myslíš, že nám nemohli *poručit*, abychom se milovali? Řekni sám, jaký by to byl život, kdyby naše štěstí, naše nejvnitřnější já, bylo závislé na drátku v nějakém stroji, nebo na mechanickém hlasu, který na nás mluvil, když jsme spali a učili se francouzsky. Možná by bylo hezké vrátit se zpátky do starého světa. Asi ano. Nikdy by mě nenapadlo, že bych mohla poznat tolik štěstí, kolik mi dáváš. Jestli jsme sami sebou, tak to je něco úžasného a měli bychom to vědět. Ale jestli ne..." Rozvzlykala se.

Chtěl jsem jí říct, že jestli ne, bude to vypadat úplně stejně, ale když jsem si Virginii přitáhl blíž, uviděl jsem přes její rameno Machtovu zamračenou tvář, která si mě zlověstně měřila. Nebylo co říct.

Přitiskl jsem ji k sobě.

Zpod Machtovy nohy vytékal pramínek krve. Vpíjel se do prachu.

"Machte, nejste zraněný?" řekl jsem.

Virginie se také otočila.

Macht povytáhl obočí, podíval se na mě a nevzrušeně řekl: "Ne. Proč?"

"Ta krev. U vaší nohy."

Podíval se na zem. "Ach tak," řekl. "To nic není. Jenom vajíčka nějakého neptaka, kteří ani neumí létat."

"Nechtě toho!" vykřikl jsem telepaticky starým společným jazykem. Ani jsem se nepokusil uvažovat naší novou francouzštinou.

Překvapeně o krok couvl.

Z ničeho nic jsme v duchu uslyšeli: díkyti díkyti dobrýsi dobrýsi jdídomůprosím dobrýsi dobrýsi

zlýčlověk zlýčlověk zlýčlověk... Nějaké zvíře nebo pták mě odkudsi varovalo před Machtem. Bezděčně jsem mu poslal *díky* a zaměřil se na Machta.

Oba jsme se na sebe dívali. Tak tohle měla být *kultura*? Ted' jsme byli lidé? Musí ke svobodě vždycky patřit i svoboda nevěřit, bát se, nenávidět?

Vůbec se mi nelíbil. V duchu se mi vybavila pojmenování zapomenutých zločinů: atentát, vražda, únos, nepřítel, znásilnění, loupež...

Nic jsme o těch věcech nevěděli, ale přesto jsme cítili jejich přítomnost.

Promluvil klidně. Oba jsme si dávali pozor, aby si ten druhý nemohl telepaticky přečíst, co si myslíme, takže nám jako prostředek komunikace zůstávala jen empatie a francouzština. "Byl to váš nápad," řekl a byla to lež, "nebo spíš vaší partnerky..."

"To už jsme se naučili i lhát?" řekl jsem. "Chcete říct, že šplháme do mraků jen tak pro nic za nic?"

"Pro nic za nic to není," odpověděl Macht.

Lehce jsem Virginii odstrčil stranou a uzavřel svou mysl tak neprodyšně, až mě z antitelepatie rozbolela hlava.

"Machte," řekl jsem a uslyšel ve svém hlase zvířecí zavrčení, "řekněte nám, proč jste nás sem zavedl, nebo vás zabiju."

Necouv! Postavil se proti mě, připravený bojovat. "Zabijete? To jako pak budu mrtvý?" řekl, ale přesvědčivě to neznělo. Ani jeden z nás nevěděl, jak se bít, ale on se chystal bránit a já zaútočit.

V psychickém štítu, kterým jsem se chránil, si našla skulinu myšlenka nějakého zvířete: dobrýčlověče dobrýčlověče chytí ho pod krkem bez vzduchu on ááách bez vzduchu on ááách jako rozbité vajíčko...

Nezabýval jsem se tím, odkud ta rada přišla, a poslechl jsem ji. Bylo to jednoduché. Přistoupil jsem k Machtovi, chytil ho za krk a stiskl. Pokoušel se mě odstrčit. Pak mě začal kopat. A to jsem ho jenom chytil za krk. Kdybych byl lord nebo kapitán, možná bych o tom, jak se bít, něco věděl. Jenže jsem jím nebyl a Macht taky ne.

Skončilo to, když jsem v rukou náhle ucítil tíhu.

Macht ztratil vědomí. Tak tohle bylo *mrtvý*?

Určitě ne, protože se posadil. Virginie se k němu rozběhla. Chvilí si třel krk a pak chraptivě řekl:

"To jste neměl dělat."

To mi dodalo odvahy. "Bud' mi řeknete, proč jste nás sem zavedl, nebo to udělám znovu. A hned!" vychrlil jsem na něj. Macht se ochable ušklíbl. Opřel se hlavou o Virginiiinu ruku. "Ze strachu," řekl. "Ze strachu."

"Strach?" Slovo jsme znal - *peur* - ale nic mi neříkalo. Že by to bylo něco jako neklid, něco jako když se splaší zvířata?

Nejspíš jsem si přestal chránit myšlenky, protože Macht mi telepaticky odpověděl: *Ano*.

"Ale co se vám na tom tak líbí?" zeptal jsem se.

Je to nádherný pocit, pomyslel si. Dělá mi zle, rozechvívá mě vzrušením, dává mi poznat, že žiju. Je to jako silný lék, skoro stejně silný jako stron. Jednou

už jsem tam šel. Byl jsem vysoko a měl jsem silný strach. Bylo to úžasné, dobré a špatné zároveň. Prožil jsem tisíc let za jedinou hodinu. Chtěl jsem to cítit ještě silněji, ale napadlo mě, že když půjdu ještě s někým, bude to ještě víc vzrušující.

"Ted' vás zabiju," řekl jsem francouzsky. "Jste strašně... strašně..." Tápal jsem po tom pravém slově. "Jste strašně zvrácený."

"Ne," zarazila mě Virginie. "Nech ho mluvit."

Neobtěžoval se mluvit, vyslal ke mně myšlenku. *To je to, co nám lordi z Agentury nikdy nedopřáli. Strach. Realita. Rodili jsme se do apatie a umírali ve snu. Dokonce ipodlidé a zvířata měli ze života víc než my. Stroje strach neznají. A právě to jsme byli. Stroje, které se považovaly za lidi. Ted' jsme svobodní.*

Poznal, že jsem na pokraji výbuchu hněvu, a změnil téma. *Nelhal jsem vám. Toto je skutečně cesta k Abba-dingu. Já jsem tam byl. Funguje. Z téhle strany vždycky funguje.*

"Funguje!" vykřikla Virginie, "Vidíš, říká to. Funguje! Mluví pravdu! Paule, prosím tě, pojďme dál!"

"Tak dobře," ustoupil jsem, "Půjďme."

Pomohl jsem mu vstát. Vypadal rozpačitě, jako člověk, který dal najevo něco, za co se stydí.

Vstoupili jsme na povrch nezničitelného bulváru. Šlo se po něm příjemně.

Hluboko v mysli, úplně na dně, jsem dál slyšel telepatické blábolení ptáka nebo zvířete, které jsem nikde neviděl: dobrýčlověče dobrýčlověče zabij ho vezmi vodu vezmi vodu...

Nevšímal jsem si ho a tak jsme šli dál, Virginie mezi námi. Nevěnoval jsem mu pozornost.

Kéž bych býval byl.

Šli jsme dlouho.

Bylo to pro nás něco nového. Bylo v tom cosi povznášejícího, vědět, že nás nikdo nehlídá, že vzduch je volný a pohybuje se bez pomoci strojů na počasí. Viděli jsme mnoho ptáků. Když jsem k nim vyslal myšlenku, zjistil jsem, že do jejich polekaných hlaviček nevidím. Byli to přírodní ptáci, jaké jsem do té doby nikdy nespasil. Virginie se mě vyptávala, jak se jmenují. Stydím se za to, ale odpovídal jsem jí nejrůznějšími ptačími jmény, jaká jsme se s francouzštinou naučili, aniž bych věděl, jestli k nim historicky patří nebo ne.

I Maximilien Macht pookřál a dokonce nám zazpíval, i když dost falešně. Byla to písnička o tom, že my půjdeme po širokých cestách a on po úzkých, ale stejně bude ve Skotsku dřív než my. Smysl to nedávalo, ale rytmus to mělo příjemný. Pokaždé, když na nás s Virginii získal náskok, vymýšlel jsem si variace "Macouby" a šeptal je Virginii do jejího krásného ouška.

Ani jsem tenkrát nehlídal dívku, bylo to náhodné setkání. V Paříži není, marné čekání doma je u nich, na Martiniku

Byli jsme opojeni dobrodružstvím a svobodou, dokud jsme nedostali hlad. Tím začaly naše potíže.

Virginie přistoupila k lampě, zlehka do ní uhodila pěstí a řekla: "Dej mi jíst!" Sloup se měl otevřít a podat nám jídlo, nebo nám aspoň sdělit, kde se dá v okruhu několika set metrů něco k jídlu sehnat. Neudělal jedno ani druhé. Neudělal vůbec nic. Asi byl porouchaný.

Začali jsme jako malé děti pobíhat od jednoho sloupu k druhému a bušit do nich.

Bulvár Alfa Ralfa se v těch místech zvedal už asi půl kilometru nad okolní krajinu. Pod námi kroužili divocí ptáci. Dlažba byla míň zaprášená a nerostlo tam ani tolik plevelu. Obrovský bulvár, nepodpíráný žádnými sloupy, stoupal jako visící stuha do oblak.

Bušit do sloupů nás brzy unavilo. Jídlo ani pití jsme tím nezískali.

Na Virginii se projevila nervozita. "Vrátit se už stejně nemůžeme. Tím směrem je k jídlu ještě dál než opačným. Škoda, že jsi s sebou nic nevzal."

Jak mě mělo napadnout, abych s sebou vzal jídlo? Kdo u sebe nosí jídlo? A proč by to taky dělal, když je všude? Moje milovaná se chovala nelogicky, ale měl jsem ji za ty roztomilé nedostatky ještě raději než dřív.

Machfr klepal na sloupy dál. Sice spíš proto, aby se mezi nás nemusel míchat, zato ale s nečekaným výsledkem.

V jednu chvíli jsem viděl, jak se naklání, aby sloupu lampy uštědřil obvyklý, bodrý, ale odměřený úder - a vzápětí kvíkl jako pes a vysokou rychlostí se rozjel do kopce. Slyšel jsem, že něco křičí, ale nerozeznal jsem co, a pak mi zmizel v mracích před námi,

Virginie se na mě podívala. "Nechceš se vrátit? Macht je pryč. Můžeme říct, že jsem už dál nemohla."

"To myslíš vážně?"

"Ovšem, miláčku."

Zasmál jsem se, i když trochu zlostně. Nejdřív trvala na tom, že musíme jít, a teď by se klidně obrátila a vzdala to jen proto, aby mi udělala radost.

"Mně to nevádí," řekl jsem. "A už to nemůže být daleko. Pojdme dál."

"Paule..." Stála blízko. Hnědé oči měla smutné a dívala se na mě, jako by mi chtěla očima proniknout do hlavy a zjistit, co se tam skrývá. Poslal jsem jí myšlenku: *Chceš mluvit takhle?*

"Ne," odpověděla francouzsky. "Chci ti to říct všechno po pořádku. Víš, opravdu chci k Abba-dingu jít. Musím tam jít. Je to nejdůležitější věc v mém životě. Ale zároveň tam nechci. Je tam cosi špatného. Raději tě chci mít, i když to nebude úplně ideální, než tě nemít vůbec. Něco by se mohlo stát."

"Nedostáváš náhodou ten 'strach', o kterém mluvil Macht?" zeptal jsem se kousavě.

"Ale ne, Paule, vůbec ne. Tenhle pocit není ani trochu vzrušující. Je to spíš, jako by se uvnitř stroje něco pokazilo..."

"Poslouchej!" přerušil jsem ji.

Z dálky před námi, z mraků se ozval zvuk podobný nářku nějakého zvířete. Rozeznal jsem slova. Určitě

to byl Macht. Zdálo se mi, že jsem zaslechl "Opatrně." Když jsem po něm zkusil telepaticky zapátrat, začaly se mi z té dálky před očima dělat kruhy a zatočila se mi hlava.

"Pojďme dál, drahá," řekl jsem.

"Tak dobře, Paule," řekla hlasem, který byl nevyzpytatelnou směsí štěstí, rezignace a zoufalství...

Ještě než jsme se vydali na další cestu, pozorně jsem si ji prohlédl. Byla to ona, moje dívka. Obloha začala žloutnout, ale světla ještě nesvítla. Její vlasy dostaly pod sytě žlutou oblohou zlatavý nádech, hnědé oči zčernaly tak, že téměř splynuly s duhovkami, a v její mladé, osudovostí ztrápené tváři jsem nacházel tolik cflevědomosti, kolik jsem ještě v žádné jiné lidské tváři neviděl.

"Jsi moje, *moje*" řekl jsem.

"Jsem tvoje, Paule," přikývla a krásně se na mě usmála. "A jsem moc ráda, že to řekl ty. Tak je to dvojnásob krásné,"

Pták, který seděl na zábradlí, po nás prudce otočil hlavu a odletěl. Asi ho přestalo bavit poslouchat hloupé lidské řeči a raději se vrhl dolů do temného, vzduchu. Díval jsem se, jak hluboko pod námi zastavil pád a začal lenivě kroužit.

"Ještě nejsme svobodní jako ptáci," obrátil jsem se k Virginii, "ale jsme svobodnější, než byli lidé stovky staletí před námi."

Místo odpovědi mi stiskla ruku a usmála se na mě.

"A teď vzhůru za Machtem," dodal jsem. "Obejmi mě a pevně se mě drž. Zkusím do toho sloupu udeřit. Když už nedostaneme nic k jídlu, tak se aspoň sveze-me."

Počkal jsem, až se mě pevně chytí, a pak jsem do sloupu bouchl.

Který to byl? V dalším okamžiku se kolem nás sloupy míhaly tak rychle, že se slévaly. Pod nohama jsme měli pevný podklad, ale zároveň jsme se rychle pohybovali. Ani v obslužném podzemí jsem nikdy neviděl cestu, která by ubíhala rychle jako tato. Šaty na Virginii prudce vlály a pleskaly, jako by někdo luskal prsty. Než jsme se stačili nadat, zmizeli jsme v oblaku a hned jsme zase vyjeli ven.

Ocitli jsme se v novém světě. Mraky jsem měli pod sebou i nad sebou. Místy prosvítala modrá obloha. Ani jsme nezakolísali. Dávni konstruktéři vymysleli pohyblivý chodník znamenitě. Jeli jsme nahoru, výš a výš, a vůbec se nám netočila hlava.

Další mrak.

Další události se seběhly tak rychle, že jejich vyličení zabere víc času než skutečnost.

Najednou se na mě zepředu řítilo něco temného. Dostal jsem prudkou ránu do hrudi. Až mnohem později jsem si uvědomil, že to byl Macht, který se mě snažil rukou strhnout, abychom nepřepadli přes okraj. Vzápětí jsme vjeli do dalšího mraku. Než jsem Virginii stačil něco říct, podruhé jsem na něco narazil. Projela mnou strašlivá bolest. Za celý život jsem něco takového nepoznal. Nevím, jak se to stalo, ale Virginie přes mě přepadla. Ted mě tahala za ruce.

Chtěl jsem jí říct, ať toho nechá, protože to bolí, ale nemohl jsem popadnout dech. A tak jsem místo dohadování raději zkusil udělat, co po mně chtěla. Namáhavě jsem se k ní přitáhl. Teprve v tu chvíli jsem si uvědomil, že pod nohama nic nemám - žádný most, žádný rychlochodník, prostě nic.

Byl jsem na samém okraji bulváru, na lomové hraně jeho horního konce. Pod nohama jsem měl prázdno, jen jakási prověšená lana a daleko pod nimi tenkou stužku řeky nebo nějaké cesty.

Naslepo jsme tu obrovskou propast přeskočili a já jsem svou hrudí dopadl přesně na horní hranu cesty.

Přestal jsem vnímat bolest.

Za chvílku dorazí robotlékař a dá mě do pořádku.

Teprve z pohledu do tváře Virginie jsem pochopil, že žádný robotlékař nepříjde, že neexistuje svět ani Agentura, jenom vítr a bolest. Virginie plakala. Chvíli mi trvalo, než jsem poznal, co říká.

"To já, já jsem to zavinla, miláčku. Jsi mrtvý?"

Ani jeden z nás si nebyl jistý, co slovo "mrtvý" vlastně znamená, protože lidé odjakživa odcházeli, když jim vypršel přidělený čas; věděli jsme jen, že to znamená konec života. Chtěl jsem jí říct, že žiju, jenže Virginie se na chvíličku nezastavila. Snažila se mě od propasti odtáhnout co nejdál.

Rukama jsem se vzepřel a namáhavě se posadil.

Poklekla vedle mě a zasypala mě polibky.

Konečně jsem popadl dech. "Kde je Macht?" hlesl jsem.

Ohlédla se. "Nevidím ho."

Chtěl jsem se taky podívat, ale abych se nemusel namáhat, Virginie mě zarazila: "Zůstaň v klidu. Podívám se ještě jednou."

Odvážně došla až k okraji rozetnutého bulváru a zahleděla se skrz mračna, která se kolem nás hnala jako kouř nasávaný ventilátorem, ke spodnímu okraji propasti. Pak vykřikla:

"Už ho vidím! Vypadá tak legračně. Jako nějaká moucha v muzeu. Leze po lanech."

Zvedl jsem se na všechny čtyři, přilezl k ní a podíval se taky. A opravdu, byl tam, tečka pohybuující se po niti, a pod ním kroužili ptáci. Vypadalo to dost nebezpečně. Možná dostával právě tolik "strachu", kolik ke štěstí potřeboval. Já jsem po něm netoužil, ať už to bylo cokoli. Chtěl jsem jídlo, vodu a robotlékaře.

Po ruce nebylo ani jedno.

Namáhavě jsem se zvedl. Virginie mi chtěla pomoci, ale než stačila udělat něco víc než mi sáhnout na rukáv, tak jsem stál.

"Pojďme dál."

"Dál?" zeptala se.

"Dál k Abba-dingu. Třeba tam najdeme nějaké přátelsky nakloněné stroje. Tady není nic, jen zima a vítr, ani světla ještě nesvítí."

Virginie se zamračila. "Ale Macht..."

"Než se sem dostane, tak utečou hodiny. Můžeme se vrátit."

Dala si říct.

Znovu jsme přešli na levou stranu bulváru. Řekl jsem jí, aby se mě chytila kolem pasu, a začal jsem tlouct do sloupů, do jednoho po druhém. Zřejmě šlo o nějaké aktivační zařízení pro pasažéry na cestě.

Na počtvrté to vyšlo.

Znovu jsme se rozjeli bulvárem Alfa Ralfa vzhůru a vítr z nás rval šaty.

Když se cesta prudce stočila doleva, málem jsme upadli. Jen tak tak jsem udržel rovnováhu, když nás to hodilo zase na druhou stranu.

A pak jsme stáli.

Byli jsme u Abba-dinga.

Cesta byla poseta bílými předměty - válečky, pali-cemi; nedokonale tvarovanými koulemi přibližně o velikosti hlavy.

Virginie mlčky stála vedle mě.

Když jsem do jedné koule zkusil kopnout, poznal jsem, až moc dobře jsem poznal, co to je. Vnitřní součástky. Nikdy jsem něco takového neviděl. A to, co leželo na zemi opodál, určitě kdysi byla ruka. Po cestě se takových věcí povalovaly stovky.

"Pojď, Virginie," vybídl jsem ji. Snažil jsem se zachovat klidný hlas a myšlenky si nechat pro sebe.

Neřekla ani slovo a šla za mnou. Byla zvědavá, co jsou ty předměty na zemi, ale nepoznala je.

Já jsem si prohlížel stěnu.

Konečně jsem to našel - malá dvířka do Abba-dinga.

Na Jedněch stálo METEOROLOGIE. Nebylo to starým společným jazykem ani francouzsky, ale bylo to natolik blízko, že jsem pochopil, že to má něco společného s chováním vzduchu. Opřel jsem se o dveře rukou. Deska zprůhledněla a na druhé straně se objevil nějaký starý nápis. Byla tam čísla, která nic neznamenal, slova, která nic neznamenal, a pak najednou: "Blíží se tajfun."

Z francouzštiny jsem neznal, co je to "blíží se", ale "tajfun" mohlo znamenat jediné - velkou vzduchovou poruchu. S tím ať si poradí stroje na počasí, říkal jsem si. Nás se to netýká.

"To nám nepomůže," řekl jsem.

"Co to znamená?" zeptala se.

"Že přijde nějaká vzduchová porucha."

"Ale nám to nic neudělá, že?"

"To víš, že ne."

Zkusil jsem další dveře, na kterých bylo napsáno JÍDLO. Když jsem se jich dotkl, uvnitř něco zasténalo, jako by se celé věži chtělo zvracet. Pak se dvířka otevřela a ven se vyvalil odpudivý zápach. Vzápětí se dvířka znovu zavřela.

Na třetích dveřích stálo POMOC a když jsem se jich dotkl, nestalo se nic. Možná to bylo nějaké starodávne zařízení na vybírání daní. Na dotek nereagovalo. Čtvrté dveře byly větší a dole už trochu pootevřené. Podle nápisu v horní části se jmenovaly PROROCTVÍ. Každému, kdo ovládá starou fran-

couzštinu, muselo být jasné, o co jde. Nápis dole byl záhadnější. Říkal: SEM VLOŽTE PAPÍR. Neměl jsem ponětí, co by to mohlo znamenat.

Zkusil jsem použít telepatii. Nestalo se nic. Kolem nás svištěl vítr. Několik vápníkových koulí a válečků se rozběhlo po vozovce. Zkusil jsem to znovu, soustředil jsem se ze všech sil, abych zachytil aspoň stopu dávno ztracených myšlenek. Najednou mi hlavou prolétl výkřik, dlouhý, slabý výkřik. Lidskému se moc nepodobal. A to bylo všechno.

Asi jsem se opravdu nechal vyvést z klidu. Nebyl to "strach", ale cítil jsem obavy o Virginii.

Dívala se na zem.

"Paule," promluvila, "neleží támhle mezi těmi zvláštními věcmi lidská slupka?"

Jednou jsem v muzeu viděl starý rentgenový snímek, a tak jsem věděl, že to, co je uvnitř člověka, chrání povrchová slupka. Koule tam chyběla, takže jsem hned poznal, že to je mrtvý. Jak se dřív mohlo něco takového stávat? Proč Agentura nezasáhla? Pravda, Agentura tuhle stranu věže odjakživa zakazovala. Možná se ti, kteří zákaz porušili, sami nějak vytrestali. Ale jak, to jsem si nedovedl představit.

"Paule, Podívej," řekla Virginie. "Můžu tam strčit ruku."

Než jsem ji stačil zastavit, vstrčila ruku do podlouhlé, otevřené šterbiny, nad kterou stálo: SEM VLOŽTE PAPÍR,

Virginie vykřikla.

Nemohla ruku vytáhnout.

Zkusil jsem jí za ni zatahat, ale ani se nepohnula. Začala bolestivě naříkat. A pak najednou měla ruku volnou.

Do kůže měla jasně vyražena nějaká slova. Utrhl jsem si kus pláště a ruku jí zavázal.

Stála vedle mě a vzlykala. Pomalu jsem jí obvaz sundal. Virinie teprve teď spatřila slova na své kůži.

Stálo tam srozumitelnou francouzštinou: "Budeš Paula milovat celý život."

Virginie si znovu nechala zavázat ruku do cáru mého kabátu a pak zvedla hlavu, abych ji mohl políbit. "Stálo to za to," řekla. "Stálo to za ty trampoty, Paule. Můžeme jít dolů, jestli to půjde. Teď už to vím."

Políbil jsem ji ještě jednou. "Víš, co jsi chtěla vědět?" řekl jsem povzbudivě.

"Vím," usmála se přes slzy. "Tohle by Agentura nevymyslela. Takový moudrý starý stroj! Je to bůh nebo ďábel, Paule?"

Tou dobou jsem ještě nevěděl, co ta slova znamenají, tak jsem ji místo odpovědi pohládl. Otočili jsme se a chtěli odejít.

Až v poslední chvíli jsem si uvědomil, že jsem sám PROROCTVÍ nezkusil.

"Ještě chvíli, miláčku. Jenom si tady odtrhnu kousek obvazu." ^

Trpělivě čekala. Utrhl jsem cár o velikosti dlaně a zvedl ze země jednu z bývalých lidských součástek. Nejspíš to mohla být přední část ruky. Vrátil jsem se, abych kus plátna strčil do šterbiny, ale když jsem se

otočil ke dvířkům, seděl před nimi obrovský pták. Když jsem ho chtěl rukou odstrčit, klovl po mně. Vypadalo to, jako by mi chtěl svým křikem a ostrým zobákem vyhrožovat. Nedokázal jsem ho zahnat.

Zkusil jsem to telepaticky. *Jsem pravý člověk. Zmiz!*

Z kalné ptačí mysli srozumitelná odpověď nevyšla, pouze *ne ne ne ne!*

Ztratil jsem trpělivost a udeřil ho pěstí tak silně, že se třepetavě svalil na zem. Pták se zvedl z bělostných ostatků na dláždění, roztáhl křídla a nechal se odnést větrem.

Zasunul jsem kus látky dovnitř, v duchu napočítal do dvaceti a vytáhl ho ven.

Slova byla jasná, ale nedávala smysl. "Budeš Virginii milovat ještě jednadvacet minut."

Její šťastný hlas, povzbuzený jejím proroctvím, ale ještě znejistěly bolesti v popsané ruce, ke mně doletí jakoby z velké dálky. "Co je tam napsané, miláčku?"

Jakoby náhodou jsem si nechal cár látky vytrhnout větrem. Odlétl a třepetal se při tom jako pták. Virginie se za ním dívala.

"Ach, ne!" vykřikla zklamaně. "A je pryč. Co tam bylo?"

"Totéž, co máš ty."

"Ale jakými slovy, Paule? Jak to bylo napsáno?"

Z lásky, bolesti a možná i trochu ze "strachu" jsem se uchýlil ke lži a něžněji zašeptal do ucha: "Bylo tam Taul bude vždycky milovat Virginii."

Zářivě se na mě usmála. Její pevná, plnoštíhlá postava neochvějně a šťastně vzdorovala větru. Znovu byla tou buclatou, roztomilou Menerimou, které jsem si všiml v naší ulici, když jsme ještě oba byli děti. A byla víc. Byla mou nově objevenou láskou v našem novém světě. Byla mou mademoiselle z Martiniku. Ten vzkaz byla nějaká hloupost. Už podle té úschovny jídla šlo poznat, že se strojem není něco v pořádku.

"Tady jídlo ani vodu nenajdeme," řekl jsem. U zábradlí sice byla kaluž vody, ale vítr do ní navál lidské stavební součástky povalující se po zemi. Neměl jsem odvahu se z ní napít.

Virginie byla tak opojená štěstím, že nevnímala bolest ve zraněné ruce, žízeň ani hlad a energicky, vesele kráčela vedle mě.

"Dvacet jedna minut," pomyslel jsem si pro sebe. "Mohlo uplynout tak šest hodin. Jestli tu zůstaneme, kdo ví, co se může stát."

Svižně jsem scházeli bulvárem Alfa Ralfa dolů. Našli jsme Abba-dingo a zůstali "živí". Myslím, že "mrtvý" jsem nebyl. Potíž byla v tom, že tato slova ztratila význam tak dávno, že o nich skoro nešlo přemýšlet.

Bulvár byl při sestupu tak strmý, že jsme museli skákat jako koně. Vítr nám neuvěřitelnou silou bičoval tváře. Ano, vítr to byl. Slovo *vent* jsem si vyhledal, až když bylo po všem.

Ani na chvíli jsme nespatriili věž celou - pouze stěnu, ke které nás dovezl starý rychlochodník.

Zbytek věže zůstal skrytý v oblacích, které vypadaly jako vlající, rozcupované cáry, jak se kolem pevné stavby hnaly.

Obloha byla na jedné straně zbarvená do ruda a na druhé špinavě žlutá.

Začaly na nás dopadat velké kapky vody.

"Stroje na počasí jsou pokažené," zavolal jsem na Virginii.

Chtěla mi odpovědět, ale i když křičela, vítr její slova vzal s sebou. Zopakoval jsem, co jsem řekl o strojích na počasí. Šťastně, nadšeně přikývla, přestože teď už jí vítr bičoval tvář jejími vlasy a kapky vody, které na nás shora dopadaly, zanechávaly na jejích ohnivě zlatých šatech mokré skvrny. Bylo jí to jedno. Držela se mě za ruku. Sestup byl namáhavý, museli jsme se na příkré rampě navzájem podpírat, ale přesto se na mě šťastně usmívala. Její hnědé oči byly plné důvěry a života. Všimla si, že se na ni dívám, a políbila mě na ruku, aniž při tom vypadla z tempa. Byla navždy moje milá a věděla to.

Té vody shora - až později jsem se dozvěděl, že to byl opravdový "déšť" - padalo čím dál víc. Najednou k ní přibyli ptáci. Jednomu velkému, který ze všech sil zápasil se svištícím vichrem, se podařilo na chvíli udržet přímo před mým obličejem, i když jinak dokázal vyvinout rychlost mnoha mil v hodině. Stačil mi něco krákově křiknout do tváře a pak ho vítr strhl s sebou. Ale ještě než zmizel, narazil do mě další. Podíval jsem se dolů za ním, ale i toho prudký vzdušný proud odvál. Zachytil jsem jen telepatickou ozvěnu jeho čisté, prázdné mysli: *ne ne ne ne!*

Ne - ale co ne? uvažoval jsem. Z ptačí rady se člověk moc nedozví.

Virginie mi stiskla ruku a zůstala stát.

Taky jsem se zastavil.

Těsně před námi se rýsoval ulomený okraj bulváru Alfa Ralfa. Trhlinou pluly šeredné žluté mraky, jako jedovaté ryby pospíchající za nějakým nevysvětlitelným cílem.

Virginie něco křičela.

Neslyšel jsem ji, tak jsem se sklonil. Skoro se svými rty dotýkala mého ucha.

"Kde je Macht?" zakřičela.

Opatrně jsem ji odvedl k levému okraji cesty, kde nás zábradlí aspoň trochu chránilo před prudkými náporů větru a vodou, kterou přinášel. Ani jeden z nás nedohlédl daleko. Naznačil jsem jí, aby si klekla, a sám jsem poklekl vedle ní. Proudů vody nám bičovaly záda. Ze světla kolem nás zůstalo špinavě žluté šero.

Ještě bylo vidět, ale nebylo toho vidět mnoho.

Nejraději bych zůstal sedět za zábradlím, ale Virginie mi to nedopřála. Chtěla, abychom něco udělali pro Machta. Nechápal jsem, jak bychom mu mohli pomoci. Jestli se někde schoval, tak byl v bezpečí, ale jestli ještě visel někde na lanech, prudké porывy větru ho určitě odnesou a pak už žádný Maximilien Macht nebude. Bude "mrtvý" a jeho vybělené vnitřní součástky zůstanou ležet někde v širé krajině.

Virginie se nedala odradit.

Doplazili jsme se k okraji.

Vtom jsem zahlédl ptáka, který se k nám hnal jako vystřelená kulka a mířil mi přímo do tváře. Škubl jsem sebou. Otřel se o mě křídlem. Tvář mě pálila jako oheň. Netušil jsem, že ptačí peří je tak tvrdé. Všichni ti ptáci musí mít nějak porouchané mentální mechanismy, když se tak strefují do lidí na bulváru, napadlo mě. Tak by se k opravdovým lidem rozhodně chovat neměli.

Konečně jsme se po břiše připlazili až k hraně. Snažil jsem se zaryt nehty levé ruky do kameni podobného materiálu, z něhož bylo zábradlí, ale povrch byl hladký, kromě ozdobných žlábků prakticky nebylo čeho se zachytit. Pravou rukou jsem objímal Virginii. Plazivý pohyb mi působil silné boleti, protože jsem měl tělo ještě poškozené nárazem na hranu vozovky, který jsem utrpěl cestou nahoru. Když jsem zaváhal, Virginie se posunula dopředu sama.

Neviděli jsme nic.

Obklopovalo nás šero.

Vítr a voda do nás bušily, jako by měly pěsti.

Šaty, které měla Virginie na sobě, ji strhávaly jako pes obtěžující svého pána. Chtěl jsem ji stáhnout zpátky za zábradlí, pod jehož ochranou bychom mohli počkat, až se vzduchová porucha přežene.

Najednou se všude kolem rozzářilo světlo. Byl to nespoutaný elektrický výboj, kterému naši předkové říkali...blesk. Později jsem se dozvěděl, že v oblastech, kam nesahá vliv strojů na počasí, k nim dochází dost často.

V tom ostrém, krátkém záblesku jsme spatřili bledou tvář, která se na nás zezdola ctívala. Byl to Macht. Visel na lanech pod námi. Ústa měl otevřená, nejspíš něco křičel. Nikdy se nedozvím, jestli výraz v jeho tváři vyjadřoval "strach" nebo velké štěstí. Číslo z něj vzrušení. Jasně světlo pohaslo. Zdálo se mi, že jsem v duchu zaslechl ozvěnu nějakého výkřiku. Zkusil jsem po něm telepaticky zapátrat, ale nenašel jsem nic. Jen mlhavou mysl nějakého ptáka, která ke mně tvrdošíjně vysílala: *ne ne ne ne ne!*

Virginie se mi v náručí napjala. Pak se zkroutila. Francouzsky jsem na ni zakřičel. Neslyšela mě.

Zavolal jsem telepaticky.

Byl tam ještě někdo jiný.

Virginie po mně šlehla myšlenkou plnou odporu: "Kočí dívka! A chce se mě *dotknout!*"

Vykroutila se mi. Má pravá ruka byla najednou prázdná. I v šeru jsem stačil zahlédnout záblesk zlatých šatů, jak se mihly přes okraj propasti. Vyslal jsem k ní myšlenku a zachytil její výkřik: "Paule, Paule, já tě miluju. Paule... pomoz mi!"

Jak její tělo padalo, myšlenky slábly.

Ten někdo jiný byla C'mell, kterou jsem poprvé potkal dole v chodbě.

"Přišla jsem pro oba," řekla mi telepaticky, "i když o ni ptákům nešlo."

"Co s tím mají společného ptáci?"

"Zachránil jsi je. Zachránil jsi jejich mláďata, když je ten rudohlavý zabíjel. Všichni jsme se báli, co s námi vy praví lidé uděláte, až budete svobodní. Teď už to víme. Někteří jste špatní a jiné živé tvory zabíjíte. Někteří jste dobří a umíte život ochránit."

Takže *dobrý a špatný* znamená jen tohle? napadlo mě.

Možná jsem měl být ostražitější. Lidé možná boji nerozumějí, zato homunkulové ano. V boji se narodili a jsou na ošemetné situace zvyklí. Kočí dívka C'mell mě udeřila pěstí do brady, jako by v ní měla píst. Neměla s sebou žádné anestetikum a jediný způsob, jak mě - kočka nekočka - mohla přenést v "tajfunu" po lanech, bylo mít mě uvolněného, v bezvědomí.

Probudil jsem se ve svém pokoji. Cítil jsem se skvěle. Byl u mě robolékař. "Utrpěl jste šok," řekl mi. "Kontaktoval jsem zplnomocněného zástupce Agentury a mohu vám vymazat vzpomínky iia celý minulý den, jestli chcete."

Tvářil se příjemně.

Kam se poděl skučící vítr? Vzduch, řítící se kolem nás jako kámen? Bičující déšť neřízený žádnými stroji na počasí? Kam zmizely zlaté šaty a po strachu dychtící tvář Maxmiliena Machta?

Takové a podobné myšlenky se mi honily hlavou, ale robolékař o nich nemohl vědět, protože není telepat. Přísně jsem se na něj podíval.

"Kde je má jediná opravdová láska?" vykřikl jsem na něj.

Roboti se nedovedou ušklíbnout, ale tenhle se o to pokusil. "To myslíte tu nahou kočí dívku s ohnivými vlasy? Šla si něco obléct."

Probodával jsem ho pohledem.

V jeho ubohém, staromilském strojovém mozku začaly uzrávat oplzlé myšlenky. "Musím říct, pane, že se vy, 'svobodní lidé', měníte dost rychle."

Kdo by se hádal se strojem? Nestál mi za odpověď.

Ale co tamten stroj? Jednadvacet minut. Jak to, že se to splnilo? Jak to mohl vědět? Ani s tím strojem jsem se nechtěl pouštět do sporu. Musel to kdysi být opravdu mocný stroj - možná ho tenkrát používali ve válkách. Nechtělo se mi po tom pátrat. Někdo by mu mohl říkat bůh. Já mu neříkám nijak. Nepotřebuju "strach" a nechci se na bulvár Alfa Ralfa už nikdy vrátit.

Ale řekni mi, srdce moje, budu ještě někdy moci vstoupit do té kavárny?

Robolékař odešel a přišla C'mell.

**přeložil Petr Kotrle
ilustroval Alois Křesala**

Charles L. Fontenay

Úniková rychlost

Zabít Steina bylo snadné. Kraag počkal, až si Jonner oblékne skafandr a vydá se na prohlídku asteroidu. I pak ale Kraag trpělivě čekal, protože nechtěl, aby Jonner pojal jakékoli podezření.

Seděl napjatě v zadní části řídicí kabiny, zatímco Stein, navigátor a spojovací důstojník, obsluhoval vysílačku. Stein krátce hovořil s Marsportem a pak se spojil s Jonnerem. Jako obvykle se hádali.

"Stejně si myslím, že dva z nás by měli jít ven a jeden zůstat uvnitř," přel se Stein. "Kraag se mnou souhlasí. Co kdybys spadl do nějaké trhliny?"

"Není tady moc nebezpečno a směrový radar by mě stejně hned našel," ozval se Jonnerův hlas v reproduktoru. "Kdyby byla posádka početnější, souhlasil bych s průzkumem ve dvojicích. Ale jelikož jsme jen tři, je lepší, když se bude nebezpečí vystavovat jen jeden z nás. Já jsem kapitán, takže to musím být logicky já."

"Dobře, ale drž se v dohledu," varoval ho Stein. "Není tu atmosféra, která by nesla radiové signály za horizont."

Glasitovým průzorem sledoval Kraag Jonnera, jak se pohybuje po povrchu asteroidu se vzorkovou sondou. Jeho silueta se jasně rýsovala na pozadí temné oblohy posypané hvězdami. Na jeho okrouhlé helmě se odrazilo vzdálené slunce.

"Je tu pěkně rovný terén," poznamenal Jonner. "Není to sice planeta, ale stejně bych řekl, že zdejší gravitace by udržela i nějaké větší hory. Zřejmě se jeho povrch roztavil poté, co asteroid vznikl rozpadem původní planety mezi Marsem a Jupiterem."

"Pak by ale musel mít vyšší albedo," podotkl Stein.

"Vypadá spíš jako Vesta," řekl Jonner. "Jsi si jistý, že jsme na Ceresu?"

Stein pohlédl na záznamy, které si opsal před havárií z palubních přístrojů. "Úniková rychlost je 1552,41 stop za sekundu a průměr 0,06. Hmotu odhaduji na 0,000108 hmotnosti Země."

"Žádný z těch údajů neodpovídá- hodnotám pro Ceres podle posledních tabulek," řekl Jonner.

"Nezapomeň, že to měřili z Marsu," opáčil Stein. "Vesta nemá průměr 480 mil. Musí to být Ceres."

"Ty jsi navigátor," řekl smířlivě Jonner. "Asi budeš mít pravdu."

Obytný segment lodi spočíval na povrchu planetky, nakloněný v přibližně dvacetistupňovém úhlu. Sklon ale nepředstavoval žádné větší nepohodlí. Každý tu vážil nějakých pět nebo šest liber, takže mohl pohodlně stát i na nakloněné palubě.

"Přepnu tě na Kraaga," řekl konečně Stein. "Dneska jsem na řadě s vařením."

Na to Kraag čekal. Sáhl za sebe a uchopil zbraň. Ale omylem vytáhl místo svého paprskometu Jonnerův

starý, revolver. Rychle ho vrátil zpět, ale Stein se v té chvíli otočil a zbraně si všiml.

"Co se děje, Kraagu?" zeptal se klidně. "Co děláš s tou pistolí?"

Kraag vytáhl z poličky paprskomet.

"Nic se neděje," řekl a vystřelil na Steina.

Paprsek se zabodl do Steinova ramena a Kraag jím přešel přes jeho hrud' až k žaludku. Teprve pak spouští uvolnil.

"Bože, Kraagu!" zachroptěl Stein. Z posledních sil se naklonil k mikrofonu: "Jonnere! Pozor! Kraag mě za..."

Kraag ho umlčel ranou do obličeje. Steinovo tělo vylétlo z křesla a zvolna klesalo na nakloněnou podlahu.

"Co se děje, Steine?" ozval se Jonnerův znepokojený hlas. "Steine!"

"Je to v pořádku, Jonnere," řekl Kraag do mikrofonu neklidněji, jak dovedl. "Stein omdlel."

Jonner mlčel.

"O Steina se postarám a pak převezmu mikrofon do doby, než se vrátíš," pokračoval Kraag.

"Až přijde Stein k sobě, chci s ním mluvit," řekl Jonner ledově.

Takže Jonner něco tuší. "Dobře, Jonnere," řekl Kraag uklidňují cí cm hlasem.

Musel ukrýt mrtvolu před Jonnerem, pro případ, že by se Jonner dostal do řídicí kabiny dřív, než bude zabít. Až se postará o Jonnera, bude mít dost času na to, aby obě těla ukryl, než přiletí záchranný oddíl.

Táhnout Steinovu mrtvolu připomínalo postrkování plovoucího předmětu po vodě. Tělo plavalo vzduchem a jen zvolna klesalo k zemi. Jediným problémem bylo mít při strkání do břemena pevnou oporu. Po chvíli se mu podařilo zavřít mrtvolu do prázdné zásobárny na jídlo, nacházející se dvě podlaží pod řídicím centrem.

Kraag se vrátil k ovládacímu pultu a vyhlédl ven. Jonner se přiblížil k vraku jejich lodi, hleděl směrem k ní, ale nehýbal se.

Ostatní části kosmické lodi ležely roztříštěné a rozeseté po celém okolí, některé na míle daleko za horizontem.

Kraag byl proti tomu, aby na asteroidu přistávali. Když jim na cestě k Titanu prorazil meteorit obě nádrže s palivem, začali opouštět původní trasu. Kraag navrhoval, aby zůstali v kosmickém prostoru a snažili se vrátit k Marsu dřív, než jim dojde palivo. Jonner měl ale hlavní slovo a domníval se, že bude rozumnější kroužit kolem asteroidu a čekat na pomoc. Palivové písty však vypověděly poslušnost ještě dříve, než se navedli na orbitu. Kraag nikdy nezapomene to bezmocné čekání, když kroužili po sestupné spirále k nevyhnutelné srážce.

Vrátil se k mikrofonu.

"Jonner, co se tam venku děje?"

"Kde je Stein?" opáčil Jonner. "Chci s ním mluvit."

"Není mu dobře. Říkal, že raději zůstane ležet."

"Řekni mu, ať za každou cenu přijde k vysílače. Nechci mluvit s tebou, dokud nepromluví se Steinem."

"Říkal jsem ti, že s tebou Stein nemůže mluvit. Když nechceš mluvit se mnou, proč se raději nevrátíš?"

"Abys mě mohl zabít?" vypálil Jonner.

Jonnerovo podezření se tedy měnilo v jistotu. Po Steinově výstraze se to dalo koneckonců čekat. Jonner nebyl padlý na hlavu.

Kraag to zkusil ještě jednou.

"To je pitomost, Jonnere. Nechápu, jak tě taková věc mohla napadnout."

"Zabil jsi Steina," řekl Jonner věčně. "Nemusíš to tajit. Víím, že jsi ho zastřelil, a budu si to myslet do té doby, dokud mi to nevyvrátí sám Stein."

Kraag znal Jonnera příliš dobře a věděl, že to myslí vážně. Zkusil něco jiného.

"Dobrá, zastřelil jsem ho. To ale neznamená, že zabiju i tebe. Přijď sem a domluvíme se."

"Když jsi zabil Steina, proč bys nezabil i mne?" řekl Jonner s neúprosnou logikou.

"Pro tři tu není dost kyslíku. Pro dva ano."

Jonner chvíli mlčel.

"Tak proto jsi to udělal," řekl posléze. "Máš to pěkně propočtené, vid', Kraagu?"

"Mám na starosti lodní zásoby. Zjistil jsem, že většina nádrží s kyslíkem byla proražena. Zbývá nám ho 3800 liber. Záchraně lodi z Marsu bude cesta sem trvat 22 měsíců. Při spotřebě 2,8 libry kyslíku na osobu denně to můžeme zvládnout. Ve třech by nám kyslík vydržel jen 13 měsíců."

Jonner ho dobrou minutu proklínal, nekřičel, ale přesto v jeho hlase byla cítit vražedná nenávisť.

"Ty všivej vrahu," řekl nakonec. "Zatracenej, chladnokrevnej vrahu!"

"Nech toho, Jonnere," zachrptěl Kraag. "Nikdy jsem vás se Steinem nechápal. Co jste si mysleli, že nás může zachránit? Záznak?"

"O tom se teď s tebou nehodlám bavit," řekl Jonner unaveně. "Kdybys jen... Sakra, Kraagu, jsme spolu už takovou dobu. I kdybych si myslel, že nikdo nepřežije, nebyl by to důvod, abychom se tu zabíjeli jako zvířata."

"Sebezáchova je nejsilnější živočišný pud," poznamenal cynicky Kraag. "Je lepší, když zemře jeden člověk, než když zemřou tři. Pojď dovnitř, Jonnere."

"Tomu ty říkáš sebezáchova? Ne, díky, Kraagu. Víš dobře, že tě udám, jakmile přijede záchranná loď. Nemám nejmenší chuť jít do lodi a nechat se od tebe taky zabít."

"Dobře, tak si zůstaň venku, dokud ti nedojde kyslík."

Přetlaková komora není nejpohodlnějším místem na strávení zdejší sedmihodinové noci, ale Kraag nemohl riskovat spánek v řídicí kabině. Propust byla naprosto nehlučná a Jonner ji mohl otevřít i zvenčí. Jonner byl sice beze zbraně, ale Kraag by si netroufal na boj muže proti muži s urostlým kapitánem uvnitř lodi. Kraagovi nezbylo než nocovat ve skafandru mezi dvěma vzduchotěsnými dveřmi.

Několikrát se pokoušel hovořit s Jonnerem, ale bez výsledku. K ránu konečně na chvíli usnul, aby byl vzápětí probuzen Jonnerovým hlasem ve sluchátkách.

"Dobré ráno, Kraagu," řekl Jonner chladně. "Spal jsi dobře?"

"Asi tak dobře jako ty," oplatil mu Kraag a v duchu si přál, aby mohl prostrčit prsty průzorem kapitánovy přílby a vyškrábat mu oči.

"Já jsem se vyspal do růžová. Našel jsem hezkou prohlubeň hned za horizontem."

"Zatraceně, Jonnere, kde teď jsi?"

"Můžeš si dát v klidu snídani, Kraagu. Jsem na dohled."

Kraag vyhlížel z průzorů a jedním z nich skutečně uviděl Jonnera, jak stojí asi míli od lodi. Jonner *zamával* jako by Kraaga mohl v průzoru vidět.

Kraag se bál sudnat si skafandr, protože zásobárna žádné průzory neměla a Jonner se mohl dostat k lodi během chvíle. Jen si sundal přílbu, došel do skladu pro jídlo a rychle se vrátil. Jonner byl stále na svém místě.

Ohrál si snídani a rychle jedl, přičemž po očku neustále kontroloval Jonnera. Když se najedl, cítil se o něco lépe.

"Proč to nevzdáš a nevrátíš se, Jonnere? Kyslík ti vystačí už jen na nějakých patnáct hodin."

"V tom se pleteš, Kraagu, a v tom je i tragédie tvojí vraždy," odpověděl Jonner klidně. "Asi jsi zapomněl, že jsme jako okysličovaadlo pohonné hmoty měli na lodi zásobu kyslíku, nebo jsi na něj možná jakožto inženýr hleděl jen jako na palivo. Ve dvou zásobnících ležících tady kolem je dost kyslíku k tomu, aby se záchranné lodi dočkal tučet mužů. Není snadné se k němu dostat, ale už jsem přišel na to, jak se to dá udělat."

Kraag byl v šoku. Na chvíli ho zbytečnost vraždy Steina naprosto ochromila.

"Steina je mi líto," řekl nakonec a myslel to vážně.

"Ale stalo se. Jonnere, je tu dost vzduchu pro nás pro oba, pokud zůstaneš zticha, až přijede záchrana."

"I kdybych ti to slíbil, stejně bych ti nevěřil a ty bys nevěřil mně. Ne, Kraagu. Jediné, co můžeš udělat, je vyjít beze zbraně ven a pustit mě dovnitř, abych zbraně zajistil. Pak tě zamкну v kabině, dokud nepřistane záchranná loď."

"Jeden z nás se musel zbláznit, Jonnere, a zdá se, že si myslíš, že jsem to já. Nemám zájem jít před soud za vraždu. Já jsem tady ve výhodě. Máš sice dost kyslíku, ale nemáš dost potravin a vody."

Jonner se zasmál, ale beze stopy humoru.

"Mám dost zásob na tři pozemské dny a i bez nich ještě dalších pár dnů vydržím. Do té doby tě dostanu, Kraagu. Neopovažuj se usnout."

Kraag zaklel a přerušil spojení. Ale dál pohledem Jonnera kontroloval. Od této chvíle ho musí neustále hlídat - nebo spát v přetlakové komoře.

Kdyby tak jen bylo možné nějak se před Jonnerem zamknout! Ale jediné dveře na lodi, které se daly zamknout, byly dveře přímo od řídicí kabiny a člověk nemůže být pořád zamčený uvnitř, když je do ní možné z jiné místnosti uzavřít přívod vody a vzduchu. Bude muset také někdy spát. Jonner má už teď před ním náskok sedmi hodin spánku. Může si vybrat dobu k odpočinku, kdy se mu zachce, může také kdykoliv přijít k lodi a otevřít průlez. Možná bude Kraag vzhůru a zastřelí ho - a možná bude zrovna tvrdě spát.

Zbývá mu jediná věc. Zaútočit na Jonnera.

~~*

S jedním okem stále upřeným na Jonnera si Kraag nasadil přílbu a k opasku skafandru si pověsil paprskomet. Pak vyšel přetlakovou komorou ven.

Jonner byl stále na stejném místě, vstal, ale nehýbal se.

"Vítej venku," řekl.

"Jdu tě zabít, Jonnere," řekl Kraag s ledovou vážností. "Dostanu tě, tak jako tak."

Vykročil k Jonnerovi. Každý krok byl dlouhým, klouzavým letem nad povrchem, během něhož nebylo snadné udržet rovnováhu. I Jonner se pohnul, ne však směrem pryč, ale do strany.

Kraag se zastavil. Dostřel paprskometu byl padesát metrů. Jonner by mohl uhýbat tak dlouho, až by se dostal přímo k lodi.

Kdesi na pláni kolem nich ležely palivové nádrže s kyslíkem. Kdyby se Kraagovi podařilo obě otevřít, Jonner by přišel o svou zásobu a dlouho by venku nevydržel. Ale možná ležely daleko od zbytku havarované lodi. Jonner by se mezitím mohl snadno dostat dovnitř.

"Tak jo, Jonnere, vzdávám to," řekl Kraag. "Uzavřeme příměří."

"Nejsem tak daleko, abych neviděl paprskomet ve tvé ruce, Kraagu."

"Odnesu ho dovnitř a nechám ho tam."

"Proč ho rovnou nezhodíš?"

"Abys mě střelil za mémi zády? Nechám zbraň v lodi a sejdem se v půli cesty."

"Uvěřím tomu, až to uvidím."

Kraag se vrátil do kabiny. Postavil se do průzoru a předstíral, že paprskomet odhazuje. Ve skutečnosti ho však držel dál a zavěsil si ho na zadní hák u opasku. Pak znovu vyšel ven.

"Jsem čistý, Jonnere. Pojď blíž."

"Ukaž ruce," řekl Jonner.

Kraag zvedl ruce a ukázal, že v nich nic nedrží. Jonner postoupil vpřed, ale na hranici dostřelu paprskometu se opět zastavil.

"Teď se otoč, Kraagu," řekl Jonner suchým hlasem.

"A ty na mě skočíš zezadu, vid'? Ani náhodou."

"Takže zbraň máš za zády, je to tak?"

"Jdi k čertu, Jonnere!" Kraag sáhl po zbraní a ve stejném okamžiku skočil směrem k Jonnerovi. Ten byl však připravený a uskočil mnohem dál, než se k němu Kraag svým skokem přiblížil. Dřív, než Kraag stačil zamířit a stisknout spoušť, byli od sebe tak daleko, že by paprsek Jonnerův skafandr nanejvýš nepříjemně zahřál.

"Hned se mi ta tvoje nabídka zdála nějaká levá," poznamenal Jonner. "Jinak bys paprskomet odhodil už dřív/Pak Jonner ukázal, že není tak docela bezbranný. Shýbl se pro velký kámen a hodil ho po Kraagovi. Ten uskočil-a kámen ho těsně minul. Kraag klesl k zemi a znovu skočil. Jonner hodil dalším kamenem, který tentokrát dopadl Kraagovi k nohám.

Pohyb ve skafandru byl příliš pomalý na to, aby bylo možné kamenům uhýbat. Kraag, celý zadýchaný a sptící vztekem, doběhl zpátky k lodi a zmizel v bezpečí za ocelovým poklopem.

Kameny se ukázaly být lepší zbraní než paprskomet. Nevážily téměř nic, ale jejich pohybová energie zůstala zachována, takže větší, ostrý kámen mohl natrhnout i skafandr. Kraag neměl vůbec chuť soutěžit se silnějším Jonnerem v metání kamenů.

Víc než kdy předtím si uvědomil, že musí zabít Jonnera co nejdříve. Kámen by se mohl stát smrtící zbraní i v případě, že by se Jonner dostal do kabiny.

Každopádně, teď už nebylo potřeba schovávat Steinovu mrtvolu a Kraag nechtěl riskovat, že rozkládající se tělo zamoří vzduch v kabinách. Vytáhl mrtvolu ze skladu potravin, odvěkl ji dolů k propusti a vyhodil na povrch Ceresu. Steinovo tělo měkce dosedlo k zemi několik kroků od lodi.

Kraag si sundal přílbu a rukavice, vrátil se do kontrolní kabiny a pozoroval Jonnera. Ten obcházel loď a co chvíli hodil po vraku kamenem. Kameny se neškodně odrážely od trupu, ale při každém dopadu se zvuk zásahu rozlehl kabinou.

Kraag zapnul vysílačku.

"Nechceš si dát pohov?" zeptal se vztekle. "Nijak ti to nepomůže."

"Cvičím se v míření," oznámil mu Jonner bodře. "Už teď mám docela dobrou mušku. Vycvičil jsem se v házení granátů během charaského povstání."

Jonner byl veterán této krátké, ale zuřivé války na Marsu a občas to ostatním rád připomínal. Právě z této války si odnesl zálibu v používání staré pistole na stlačený vzduch místo paprskometu.

X *X**

Kraagův zrak padl na Jonnerovu pistoli a v hlavě se mu začal rodit nápad. Dostřel paprskometu je všude stejný, ale dostřel pistole na projektily bude na asteroidu mnohem větší, než jaký je na Zemi nebo na Marsu. Daleko větší, než je "dostřel" Jonnerových kamenů.

Kraag vyňal pistoli s příhradky a převracel ji zkoumavě v ruce. Nebyl si jistý jejím principem, ale domníval se, že náboj je z ní vystřelen expanzí stlačeného vzduchu. Její výhodou je, že se dá používat i ve vzduchoprázdnu.

Na hlavní byla vyražena nějaká čísla a písmena: COLT 1997, Gal. 45, R 1100, Ser 45617298. Nic mu to neříkalo. První údaj bude zřejmě výrobce a rok výroby, poslední je nejspíš výrobním číslem v sérii. Údaj R se zřejmě týká vztahu mezi hmotností projektilu a jeho rychlostí. Od doby, kdy se podobné zbraně používaly, uběhlo už příliš mnoho let. Doloval z paměti vzpomínku na to, jak jim Jonner kdysi na Marsu pistoli předváděl. Musí se s ní cosi udělat, aby byla připravena k výstřelu. Zatímco ji držel v pravé ruce, levou zatáhl za horní část zbraně. Ta se pohnula, cvakla a vrátila se do původní polohy. Už si vzpomínal. Teď je v hlavní připraven projektil. Zbývá jen stisknout spoušť. Po výstřelu se automaticky zbraň natáhne. Vystřelí pokaždé, když stiskne spoušť, dokud nedojdou náboje v zásobníku.

Opatrně zbraň položil na křeslo a nasadil si přílbu. Vyhlížel z průzorů, dokud nenašel Jonnera. Stál asi padesát metrů daleko a chvílemi vrhal na trup lodi kameny.

Kraag uchopil Jonnerovu pistoli a vyšel ven. Začal obcházet vrak, aby se dostal k místu, odkud bude mít Jonnera na dohled. Ten se začal vzdalovat, i když Kraaga ještě vidět nemohl. Zastavil se sto padesát metrů od Kraaga - příliš daleko pro paprskomet, ale na dostřel jeho pistole. Zdálo se, že míří k jedné z velkých kyslíkových nádrží.

Kraag zamířil na Jonnera a stiskl spoušť. K jeho údivu ho zpětný ráz odhodil dozadu s takovou silou, že ve vzduchu udělal přemet a odletěl nějakých deset metrů.

Když se postavil znovu na nohy, Jonner stál na kyslíkové nádrži a pozoroval ho.

"Zkoušíš to s mou pistolí, co?" uslyšel Jonnera. "Měl bys raději zůstat u zbraně, kterou umíš lépe ovládat."

Pak zmizel za nádrží.

Kraag se k němu opatrně vydal. Paprskomet mu stále visel u pasu, kdyby se dostal dost blízko, mohl by ho použít. Učil se. Před výstřelem je potřeba pistolí přesně zamířit. Možná několikrát chybí, ale alespoň jedním výstřelem by měl Jonnera zasáhnout dřív, než mu dojdou náboje. Jeden zásah bude bohatě stačit.

S pistolí v jedné a s paprskometem ve druhé ruce opatrně obcházel nádrží. Pak uviděl Jonnera, vzdalujícího se dlouhými skoky k obzoru. Už teď byl téměř kilometr daleko.

Zamířil a vystřelil. Znovu ho zpětný náraz mrštil vzad, tentokrát narazil do kyslíkové nádrže a padl obličejem k zemi. Než se zvedl, Jonner už zmizel za obzorem asteroidu.

S tichými kletbami se Kraag vracel do lodi. Doufal, že tím výstřelem Jonnera dostane. Byl ospalý a čekala ho další noc na stráž.

Vstoupil do přetlakové komory, chytil se příček ocelového žebříku a otočil kolem vnitřních dveří.

Nic se nestalo. Dveře se neotevřely.

Strach mu sevřel srdce. Chvilí si myslel, že se Jonner nějak dostal do lodi před ním a podařilo se mu zablokovat uvnitř. Ale to nebylo možné. Pak ho napadlo, že se dveře vzpřičily a on i s Jonnerem zůstali uvěznění venku.

Zoufale se rozhlédl kolem a potom se s úlevou rozesmál. Nechal vnější dveře komory otevřené. Bezpečnostní pojistka zajišťovala, že se žádné dveře komory neotevřou, dokud ty druhé nebudou zavřené.

To by ale znamenalo, že se může před Jonnerem zablokovat tak, že nechá otevřené vnitřní dveře komory! Tentokrát se zasmál ještě víc a zajistil vnější dveře.

"Bavíš se, Kraagu?" uslyšel Jonnerův hlas ve sluchátkách.

"Jen se těším na první klidnou noc," odpověděl Kraag spokojeně. "Jen se dál potloukej kolem jak je ti libo. Jdu si zdřímnout."

"Blokování dveří, vid'? Říkal jsem si, kdy ti tvoje špatné svědomí přestane zatemňovat mozek a vzpomeneš si- na tak triviální věc," poznamenal Jonner flegmaticky. "Víš, Kraagu, nenapadlo by mě, že ti taková hloupost nedojde, dokud jsem se minulou noc nepodíval průzorem do lodi a neviděl tě, jak se krčíš s paprskometem v přetlakové komoře. Možná by sis měl na noc zhasínat."

Chvilí mlčel a pak dodal:

"Být sebou, moc bych se nesmál. Nezapomeň, že bojuješ mými zbraněmi."¹¹

Kraag si nebyl jistý, jak to Jonner myslel - jestli narážel na to, že používal jeho pistolí, nebo na skutečnost, že se nacházejí ve vesmíru, který je Jonnerovým přirozeným prostředím. Kraag strávil v kosmu, deset let, většinu té doby společně s Jonnerem, ale před tím nikdy neopustil Zemi. Jonner se narodil na Marsu, v prostředí, kde člověk potřebuje skafandr i k tomu, aby

navštívil svého souseda, a žil na palubě kosmických lodí od svých patnácti let.

Co se týče používání staré pistole, Kraag nechápal, komu jinému než Jonnerovi by mohla ublížit. Už z ní střelil a zbraň nevypadala na to, že by mohla být nebezpečná samotnému střelci. Jediný problém viděl v tom, že nevěděl, jak ji nabít novými náboji, až vystřelí celý zásobník.

Pokrčil rameny a svlékl si skafandr. Měl hlad a těšil se na jídlo, které bude určitě chutnější, než potravinové koncentráty v Jonnerově obleku. Jonnerovy zásoby jídla a vody nyní stačily ještě na šedesát hodin v případě, že s nimi nezačne výrazně šetřit. Tím by však svému tělu ubíral energii k boji.

Když dojedl, Kraag začal promýšlet další postup. Ve své pozici neviděl žádnou slabinu. Jediné, co mu zbývalo, bylo sedět uvnitř a čekat. Rozhodl se, že nádrže s kyslíkem kolem lodi nezničí. Jonner stejně nevydrží bez jídla a vody a kyslíkové nádrže pomohou k věrohodnosti jeho historky. Až přijede záchranná mise, řekne jim, že Stein a Jonner šli na průzkumnou výpravu a nevrátili se. Jeli-kož bude všude kolem dostatek zásob kyslíku, nikoho nenapadne, že by motivem zmizení dvou členů posádky mohl být boj o vzduch.

Začalo mu být Jonnera trochu líto. Spolu se Steinem byli dlouhou dobu dobrými společníky.

Po jídle vylezl o patro výš do řídicí kabiny a spojil se s Jonnerem. Zalitoval, že Jonner zemře tak brzy. Bude to osamělé čekání.

"Doufám, že máš Marsport na příjmu, kdyby se s námi pokoušeli spojit," řekl Jonner. "Kdyby byla vysílačka hluchá, mohli by si myslet, že nikdo nepřežil, a se záchranou by nespíchali."

"Když naposledy volali, zrovna jsi byl venku," řekl Kraag. "Marsport ví, kde jsme. Záchranná loď by už měla být na cestě."

"Proto bylo výhodnější ztroskotat na Ceresu, než se vznášet někde ve vesmíru," podotkl Jonner. "Tady nás rychleji najdou. Jakou říkal Stein, že má Ceres unikovou rychlost?"

Kraag, překvapený podivnou otázkou, pohlédl na poznámky, které nechal Stein ležet na stole. "UR 1552,41 stop za sekundu," odpověděl. "Nechceš doufám vyskočit do vesmíru, Jonnere?"

"Možná."

"Dobrá, ale nebuď mě laskavě, až to budeš zkoušet. Dneska se už těším do peřin."

Jonner se krátce zasmál a Kraag slyšel cvaknutí vypínače kapitánovy vysílačky. Zašklebil se.

Usnul hned, jak uleh na lůžko.

•••••

Probouzel se pomalu a neochotně, s vědomím, že ještě ani pořádně neusnul. V uších mu řinčely hlasité údery. Potrásl hlavou v naději, že to přejde. Chvilí bylo ticho a tma. Potom:

DZONNNG!

Zvuk podobný rachotu hromu rozvibroval celý skelet lodi. Kraag se prudce posadil a pouze zachytivé pásy lůžka zabránily, aby nenarazil do stropu. Znovu:

DZONNNG!

Cítil, jak se trup po úderu zachvěl. Rozsvítil právě ve chvíli, kdy se ozval další hrůzostrašný náraz. Viděl, jak

se všechny volně položené věci v kabině zatřásl. Rraag uvolnil popruhy a uhaněl vzhůru do řídicí kabiny, aby zapnul vysílačku.

"Jonnere!" zaburácel. "Co se to sakra děje?"

"Nejsem hluchý," ozvalo se pokojně. "Až na mě příště budeš řvát, dej mi vědět, abych si mohl ztlumit hlasitost příjmu."

"Co tam proboha děláš?"

"To, co jsem ti slíbil. Jdu po tobě."

Kraag zaklel.

"Já tě z tohoto zatraceného asteroidu vystřelím," zahrozil do mikrofonu a skočil k polici se zbraněmi.

"Musel bys nejprve vyjít ven," připomněl mu Jonner. "Kdybys zkoušel střílet skrz průzory, ušetřil bys mi práci."

Kraag běhal po lodi sem a tam, než ho napadlo, že by měl zhasnout vnitřní osvětlení a použít pátrací světlo-met. Jonnera našel přímo u trupu lodi. Vznášel se u průzoru navigační observatoře a v ruce držel těžké kladivo z montážní skříňky, kterou musel nalézt někde mezi troskami.

Jonner se zazubil a rychle zmizel z dosahu světelného paprsku. O deset sekund později lodí otrásl další úder, nejspíše z opačné strany. Kraag rychle otáčel světlo-metem, ale Jonner se dokázal pohybovat ještě rychleji.

Kraag prošel celým zbytkem lodi a uzavřel všechny průzory ocelovými kryty. Když se vrátil do řídicí kabiny, Jonner ho volal z reproduktoru.

"Co chceš," vyštěkl Kraag a ztěžka oddechoval.

"Jen jsem ti chtěl říct, že je v mých silách během několika hodin prorazit kladivem ochranné štíty a udělat do pláště díru," oznámil mu Jonner přátelským tónem. "Nechci tě zabít, Kraagu. Chci jen, aby ses vzdal. Nemáš šanci."

"Uvidíme," procedil Kraag temně. Ve spěchu si oblékl skafandr, zavěsil si pistoli k opasku a do ruky uchopil paprskomet. S baterkou v druhé ruce otevřel dveře a vyhlédl ven. Neudělal takovou chybu, aby nechal svítit světlo v přetlakové komoře, ale Jonner stejně zjistil, že je vstup do lodi otevřený, nejspíš podle vibrační dveřního mechanismu.

"Krásná noc, že, Kraagu?" uvítal ho Jonnerův hlas.

Kraag zamručel. Noc byla černá jako inkoust. Rozdíl mezi povrchem asteroidu a oblohou mohl rozeznat jen díky přítomnosti hvězd. Posvítil baterkou na trup. Jonnera nikde neviděl. Zato ucítil zásah kamene do své přílby, doprovázený ohlušující ranou.

"Jsem za tebou, Kraagu," řekl Jonner zvesela. "Raději se vrať dovnitř. Slibuji, že tuhle noc se k tobě probou- rávat nebudu."

Kraag se otočil a vypálil paprskometem do tmy. Paprsek jeho zbraně i svítilny však hmátly do prázdna. Znovu zazněl Jonnerův smích.

V obavě, aby Jonner neproklouzl do lodi, skočil Kraag ke vchodu do komory. Se zbraní připravenou k výstřelu prohlédl vstupní místnost a teprve když vnější dveře neprodyšně zapadly, vydechl úlevou.

Nechal vnitřní dveře otevřené a roztřeseně zamířil do kontrolní místnosti. Stůj co stůj potřeboval hrnek kávy.

"Vidím, že ses vrátil k paprskometu," ozval se Jonner. "To je moudré."

"Chtěl bys, abych vystřelil celý zásobník tvé pistole někam do tmy, co?" opáčil Kraag. "Díky, nemám zájem. Nechám šiji na větší vzdálenosti."

Jonner se rozesmál. "Být sebou, nechal bych mou pětačtyřicítku být. Mám ji už dlouho. Spíš se obrátí pro mému nepříteli, než proti mně."

"Blbost!" odsekl Kraag. "Je to zbraň jako každá jiná. Chce to jen mít přesnou mušku při střelbě."

"Také bych na tvém místě neplýtl zbytečně energií," pokračoval kapitán. "Na solární kolektor se příští den nespolehej. Odmontoval jsem ho a baterie ti vydrží jen na pár hodin."

Kraag mlčky vypnul vysílačku a sundal si přílbu. Jonnerova poslední věta ho zasáhla jako blesk. Jonner postupně omezuje jeho možnosti na minimum. Ať už Jonner jen blůfoval či ne, kafe si dá stejně. Ale ještě před tím obešel celou loď a zhasl všechna nepotřebná světla.

Jonner vždy dodržel svůj slib, ale Kraag na to nechtěl spoléhat/Třeba si to rozmyslí a během noci opravdu prorazí trup. Kraag si raději nechal skafandr na sobě. Spal špatně, protože každých třicet až čtyřicet minut cosi - buď Jonnerovo kladivo nebo hrozený kámen - roztřásl loď novým úderem.

Když Kraagovi hodiny ukázaly, že je ráno, otevřel kryty průzorů a nechal slabé světlo dalekého slunce proudit dovnitř. V dálce viděl Jonnera, jak cosi hloubí špičákem z montážní sady, byl však tak daleko, že spodní část jeho těla byla skrytá za blízkým obzorem planetky.

Kraagovým prvním impulzem bylo vyjít ven a zkusit na Jonnera znovu vystřelit. Místo toho si však zapnul mikrovlnnou troubu a připravil snídani. Jídlo si vzal nahoru do řídicí kabiny, kde mohl obsluhovat vysílačku, a pozoroval Jonnera. Z této výšky mohl vidět místo, na kterém Jonner kopal jámu - i ležící Steinovo tělo.

Jonner odnesl Steina od lodi a pohřbíval ho. Když dokončil výkop, uchopil jemně mrtvolu do náručí a uložil ji do hrobu. Pak na ni nahnul kameny a navrch položil balvan, který by na Zemi musel vážit tunu. Nakonec zamumlal nad hrobem krátkou modlitbu.

1

Kraag se zastyděl, ale pak ho ovládl vztek. Neřekl j však nic, stál u průzoru, upíjel kávu a hleděl na Jonne- j rovo počínání.

j

Křídou nebo nějakým měkkým kamenem - Kraag to l na dálku nedokázal rozeznat - Jonner na náhrobní .< kámen cosi napsal. Pak vstal a obrátil se čelem k vraku lodi.

l

"Kraagu," řekl. "Kraagu, jsi na příjmu?"

"Ano."

"Dnes se musíš vzdát. Jinak tě v noci vytáhnou z té ; tvojí bezpečné ulity násilím."

;

Kraag přerušil spojení a zlostně přecházel po • místnosti. Bylo to neuvěřitelné. Všechny trumfy měl i přece on. Měl zbraň i loď. Jonner byl venku, neozbro- \ jený, s omezenou zásobou potravin. A přesto ho zatla- : čoval do defenzivy. Jak je to možné? Kraag si zapálil) cigaretu a zamyšleně kouřil.

l

Nepochyboval, že Jonner je schopen své hrozby splnit. \ Nedělal to ale ze zoufalství, ale spíše z vy kalkulo vané

snahy omezit Kraagovo pohodlí a výhody tak, aby na / tom byli oba stejně. Kdyby opravdu prorazil plášť lodi, I musel by ho někdo ve skafandru opravit a nebýt při tom / rušen možným útokem odkudkoliv. Až do skončení opravy by Kraag musel být oblečený ve skafandru. Jonner by ;

přítom mohl udělat otvor natolik velký, aby vlezl do lodi a Kraaga napadl. Kdyby mohl nechat Kraag zapnutý světlomet přes celou noc, včas by Jonnera zpozoroval. Ale bez slunečního kolektoru by světlomet spotřeboval veškeré zásoby energie ještě před úsvitem.

I když byl Jonner stále v nevýhodě, Kraag cítil, že ho má kapitán v hrsti. Při té představě se mu tělem rozlilo ledové odhodlání. Kraag nebyl žádný zbabělec. Jen se domníval, že to všechno bude snazší. Když ho Jonner přinutil k boji, bude bojovat. Bude se muset vzdát výhody skryše v lodi. Jonner ho z ní stejně může kdykoliv vyhnat a i kdyby se mu podařilo proniknout do lodi, Kraag může použít stejných prostředků, aby ho dostal ven.

Loď tedy už nehrála rozhodující úlohu. Spolu s tím přestala být klíčová také otázka potravin, protože zásoby se nacházely na lodi. Zbývala tedy převaha ve výzbroji. To by mělo stačit. Jestli se k Jonnerovi dostane na dostřel paprskometu, usmaží ho. Stará pistole naopak bude držet Jonnera v dostatečné vzdálenosti od lodi. Jednou se koneckonců musí strefit.

Vybavil svůj skafandr zásobami potravin a vody, vzal si všechny tři paprskometry i pětačtyřicítku a dvě rezervní svítilny. Pak vyrazil do boje.

Jonner nebyl nikde na dohled. Kraag uzavřel vnější dveře, aby to vypadalo, že je stále ještě uvnitř, a šel se podívat ke Steinovu hrobu.

Jonner na náhrobní kámen vyryl: ODPOČÍVEJ V POKOJI. R. STEIN, ZAVRAŽDĚN A. KRAAGEM 12. PROSINCE 2057.

Kraag vztekle nápis vypálil paprskometem, čímž kámen rozžhavil do višňově rudé barvy. Otočil se a uviděl Jonnera. Kapitán se krčil u země a zřejmě cosi psal do prachu pokrývajícího povrch planety.

Jonner byl obrácený ke Kraagovi, ale hlavu měl skloněnou, jako by ho dosud nezpозoroval. Kdyby Kraag vystřelil teď, mohl by minout a výstřelem kapitána varovat. S paprskometem si byl jistější. Zatímco pravicí svíral pětačtyřicítku, leváčkou uchopil paprskomet a rozeběhl se k Jonnerovi.

Chvění půdy zřejmě Jonnera varovalo. Vzhlédl, vyskočil na nohy a začal prchat. Jakmile dopadl Kraag na nohy a mohl se zastavit, namířil a vypálil za Jonnerem kulku. Ale střílel příliš nízko a do strany.

Když se zvedl z prachu, kam ho odhodil výstřel, šel se podívat na místo, kde Jonner něco psal. Na povrchu hladkého kamene byl vyškrábán nějaký výpočet, v půlce přerušený Kraagovým útokem. Stálo tam:

11
1,41 71552,41
141
142
141
1

Kraag na to hleděl a snažil se vydolovat z hlavy zbytky jednoduché matematiky. Výsledek by měl být 1101. Ale co měl výpočet představovat? Číslo 1,41 mu bylo povědomé. Byla to druhá mocnina dvou zaokrouhlená na dvě desetinná místa. Ale co tím číslem Jonner dělil a proč?

Snažil se soustředit. Y těch číslech bylo něco povědomého, něco, co mělo cosi společného s ním a s Jonnerem. Kapitán by přece nepočítal jen tak pro ukrácení dlouhé chvíle.

Zahlédl Jonnerovu přilbu, pohybující se po obzoru. Tělo měl schované za obzorem. Snažil se Kraaga obejít. Náhlé vědomí nebezpečí Kraagovi zatemnilo mysl. Dokud neviděl epitaf, který Jonner napsal na Steinův hrob, myslel si, že jde o souboj muže proti muži na život a na smrt. Teď si však uvědomil, že Jonner nebojuje jen o svůj vlastní život, ale že se snaží hájit samotný zákon. Jonner si chtěl být jist, že i když v boji s Kraagem prohraje, záchranný tým Kraaga stejně odsoudí za vraždu Steina. A kdyby se Jonner dostal do lodi, mohl by snadno celou pravdu odvyšlat na Marsport nebo záchranné misi.

Kraag se otočil a utíkal k lodi. Když doběhl k cíli, zhluboka oddechoval. Jonner nebyl nikde na dohled a obchvatem by to sem jistě nestihl dřív než Kraag. Musí Jonnera zlikvidovat před setměním, ale zároveň se nesmí příliš vzdálit od lodi. Neodvažoval se rozbít vysílačku jen proto, aby ji kapitán nemohl použít.

Začal obcházet loď. Za chvíli Jonnera uviděl, přesněji pouze jeho hlavu, kroužící po obzoru a třpytící se v paprscích slunce.

Nemělo smysl střílet na tak malý terč. Jeden opatrný, silný skok vynesl Kraaga na vršek trupu. Odsud, z výšky čtyřiceti stop, viděl na Jonnera lépe.

I Jonner ho zpozoroval. Hodil jeho směrem kámen, ale minul.

"Vzdej to, Jonnere. Na tuhle vzdálenost mi kamenem sotva ublížíš."

"Proč bych to měl vzdávat," opáčil Jonner. "Stačí mi počkat do setmění."

"Tak čekej. Ale já nebudu čekat, Jonnere. Jeden z nás do setmění vyhraje, jinak rozbiju vysílačku, aby ses nemohl spojit s Marsportem. Kdybych to musel udělat, nic by mě pak nedrželo u lodě a šel bych po tobě."

"To už jseš na tom hodně špatně, že se hodláš uchýlit k tomu, abys bojoval jako chlap, Kraagu. Dobře, jestli se chceš se mnou utkat ještě dnes, jsem pro."

Kraagova mysl byla opět čistá. Měl situaci pod kontrolou. Rozhlédl se po okolí posetém troskami lodi. Uviděl část nákladového prostoru, odkud Jonner vzal kladivo a špičák. Nedaleko ležela červená palivová cisterna, proražená zásahem meteoritu. U ní viděl žlutou nádrž s kyslíkem. Zamířil Jonnerovou pistolí a vystřelil na žlutou nádrž. Náraz ho shodil s vrchu trupu, ale během letu vzduchem si všiml, jak kulka zasáhla zem před nádrží. Stále mířil příliš nízko. Ale uviděl něco, čeho si dříve nevšiml. Na horní části pistole byla drážka pro míření. Když znovu vyskočil nahoru a zaklínil se proti kopuli observatoře, aby ho zpětný ráz znovu neshodil, pečlivě zamířil na kyslíkovou nádrž a vystřelil.

Nádrž poskočila - ne nárazem projektilu, ale tlakem proudu kyslíku, unikajícího prostřeleným otvorem. Létala a poskakovala v nízké gravitaci jako vypouštěný balónek. Když se zastavila, Kraag si s uspokojením uvědomil, že právě zničil polovinu Jonnerových zásob kyslíku.

"Dobrá trefa, Kraagu," blahopřál mu kapitán s ironií v hlase. "Já -samozřejmě nejsem tak snadný cíl jako palivová nádrž."

"Na každý cíl se dostane," odpověděl Kraag vítězoslavně a rozhlížel se po druhé kyslíkové nádrži. Obával se, aby neležela až za horizontem, ale nebylo tomu tak. Byla za jeho zády, o něco blíž než ta první. Dostal ji jediným výstřelem.

Teď zbýval Jonnerovi jen kyslík v jeho skafandru.

Kapitán se ani nevzdaloval, ani nepřibližoval. Pohyboval se v kruhu kolem lodi.

Kraag zamířil a vystřelil. Neznal rychlost projektilů, ale určitě byla větší než rychlost vrhaných kamenů. Po půl minutě už věděl, že minul.

Kraag vystřelil znovu, beze spěchu a po dlouhém míření. Jonner stále kroužil kolem v dlouhých skocích. Kraag se snažil mířit tak, aby projektil zasáhl kapitána v okamžiku, kdy se jeho tělo nachází na vrcholu skoku a je nejvíc odkryté.

Občas se kapitán zastavil a hodil po Kraagovi kamenem. Oba však mířili bez úspěchu. Jonnerovy kameny Kraaga mýjely a ani kulky z pistole nenašly svůj cíl.

Náhle se Jonner zastavil a k něčemu se shýbl. Pak vyletěl k lodi veliký balvan, větší než lidská hlava. Kraag se instinktivně sehnul a balvan ho minul, ale přesto proletěl velmi blízko něj a pokračoval dál do prostoru.

"Zatraceně!" ulevil si Kraag.

"Můj malý vynález, aby to nebylo tak nudné," oznámil mu Jonner. "Můžeš to také zkusit. Udělal jsem si prak ze součástek džípu uloženého v nákladovém prostoru. Včera jsem ho sem instaloval."

Souboj pokračoval.

Pak přišel okamžik, kdy úderník pistole klapl naprázdno.

"Jak se ta věc nabíjí, Jonnere?" zeptal se Kraag jakoby mimochodem. Slunce stálo ještě vysoko na obloze.

"Těžko se s tím manipuluje v rukavicích skafandru," řekl Jonner. "Rád ti to ukážu, když mi hodíš tu pistoli."

Kraag se zasmál, spíše triumfálně než ironicky, proto že se mu náhodným pohybem podařilo uvolnit zásobník. Nasazení nového bylo otázkou několika okamžiků. Doufal, že teď, když si bude myslet, že je pistole vybitá, přijde Jonner blíž, ale takové štěstí neměl. Kapitán si udržoval odstup.

Kraagův první pokus vystřelit z nového zásobníku nebyl úspěšný, protože zapomněl pistoli natáhnout. Když tak učinil, pokračoval metodicky v palbě. Problém byl v tom, že neviděl místo dopadu kulek a netušil, jakým směrem má cíl míření posunout.

Byl už u čtvrtého zásobníku a slunce se začalo sklánět k obzoru, když si uvědomil, že se trup, na němž stál, chvilku rozechvívá. Znepokojeně se otočil. Nic zvláštního neviděl. Nemohl to být jeden z Jonnerových kamenů, protože jeden ho právě o kousek minul.

Všiml si blýskající se čáry, táhnoucí se po trupu lodi několik kroků od jeho nohou. Sehnul se, aby záhadný škrábanec prozkoumal. Něco muselo trup velkou rychlostí zasáhnout, protože to udělalo rýhu do povrchu pláště.

Něco takového by hozený kámen neudělal. Možná malý meteor?

V kopuli observatoře nedaleko něj se náhle udělala malá díрка. Kraag ji podrobně prohlédl. Musel to být nějaký velmi malý objekt. Skrz glasisový průzor uviděl druhou díru na druhé straně kupole.

Je možné, že by Jonner vynalezl nějaký nový druh zbraně? Nesmysl. Ani Jonner se vši svou bystrostí by

nedokázal s pomocí primitivního nářadí sestojit tak účinnou zbraň.

Pak Kraaga cosi zasáhlo do hrudníku. Náraz ho natočil na stranu a srazil ho s povrchu lodi. Zvolna klesal k zemi a cítil tak palčivou bolest, že upustil pistoli z ruky.

Náraz na zem mu téměř vyrazil dech. Začal vykašlávat krev. Jeho tělo se odrazilo do výšky a s dalším, mírnějším nárazem znovu kleslo k zemi. Po třetím dopadu zůstal ležet bezvládně na zádech.

Nechápal, co se mu stalo. Ucítil, jak mu po prsou teče teplá krev. Musí se dostat do lodi. Pokusil se pohnout, ale nedokázal se převrátit tak, aby mohl vstát. Zůstal tedy ležet a sténal bolestí.

"Věděl jsem, že tě to dostane," řekl Jonner. "Byla to moje jediná šance, ale nakonec mi to vyšlo."

"Pojď mi pomoci, Jonnere," zasípal Kraag slabě. "Něco mě... zasáhlo. Asi meteor nebo co."

"Už k tobě běžím. Nebyl to meteor. Byla to moje pistole."

"Pistole?" opakoval po něm Kraag nevěřícně.

"Varoval jsem tě přece. Jestli sis prohlédl ta čísla na hlavni, viděl jsi, že ústřevová rychlost projektilů je 1100 stop za vteřinu. Když uvážíme, jaká je úniková rychlost na Ceresu, zjistíme, že rychlost projektilů je téměř přesně shodná s oběžnou rychlostí nad povrchem asteroidu."

Jonner stanul nad ním a opatrně ho zvedl. Pak vykročil i se svým nákladem k lodi.

"Schválně jsem se skryl skoro celý za horizontem, abys musel vylézt na nějaký vyvýšený bod," pokračoval. "Musel jsi být dost vysoko, aby kulka mohla přeletět všechny nerovnosti na povrchu. Když jsi na mě střílel, kulky nikdy nedopadly na povrch, jak by se to stale třeba na Marsu nebo na Zemi. Dostaly se na nízkou oběžnou dráhu, která je kolem celé planety vrátila zpátky na stejné místo, odkud byly vystřeleny. Dvě hodiny po výstřelu tě pak jedna z nich trefila do zad."

Kraag se marně pokoušel zaostřit pohled na kapitána. Svět se mu začal rozmazávat. Možná neměl dost kyslíku, možná se otvor po kulce nestačil dost utěsnit. "Myslel jsem..." začal a bolestivě se rozkašlal. Pak promluvil znovu: "Myslel jsem si, že ten... ten výpočet na skále... něco mi připomínal."

"Ty jsi podobné výpočty prováděl odjakživa na počítači, proto jsi to nepoznal na první pohled," řekl Jonner. "Každý opravdový kosmonaut ví, že oběžná rychlost se rovná únikové rychlosti dělené druhou mocninou dvou."

Timons Esaias

Norbert a počítač

Měla sukni stylového střihu; boty zdůrazňovaly linii nohou; a její společenský majáček laškovně umístěný nad levým uchem blikal zeleně. Norberta ihned zaujala její vznešená nedbalá chůze, vyvolal analytický program pro rozbor osobnosti a vhodné přístupové cesty. Ale zatímco čekal, až se mu na brýlích objeví výpis, nastoupila do trolejky - a ve chvílce byla pryč.

Když konečně displej ožil, vztekla neslyšně zahučel na svůj Osobní Počítač. "To je mi teď moc platný!"

"Chcete vyhledat její adresu a přístupový kód?" ptal se OP.

"Ne, nechci. Konec." Na displejových brýlích naskočila základní nabídka. Stále ještě vztekla se zeptal: "Jak dlouho ti trvalo zpracování mého požadavku?"

"Tři sekundy včetně přijetí požadavku a zobrazení výstupu."

To nestačí, pomyslel si. Jak může s takovým zpožděním vůbec někdy dostat děvče? Důležitým faktorem může být i jeho ostýchavost, ale právě o to by se měly OP postarat.

Musel investovat do nového vybavení.

Zatímco mu kuchyňský počítač dělal večeři, rozvalil se Norbert na pohovce a vyvolal nabídkový program. Seznam šedesáti pěti Osobních Počítačů v dostupném cenovém rozpětí se plazil po brýlích vlevo a pravá strana zobrazovala soupis téměř tisíce doplňků.

"Civilizace dokáže být občas únavná," poznamenal.

Hlavní Počítač rozpoznal v jeho tónu nespokojenost a přepnul na prodavače. "Dobrý den, zákazníku Kamdare! Jak vám můžeme pomoci?"

Norbert vysvětlil své potíže.

"O ano. Od majitelů série 1200 tu máme řadu žádostí o výměnu. Čas nečeká! Ha, ha!" Simulace prodavače se odmlčela a pak začala z jiného soudku. "Tedy na rovinu, plnoprávný svobodný muž jako vy by vůbec neměl žádat svůj OP o přístup k mladé dámě. Moderní počítač by na tom začal pracovat v té chvíli, kdy vaše mozková kůra zareagovala na její klady. Měl jste mít výstup k dispozici už ve chvíli, kdy zabraly hormony."

Zatímco tato informace pomalu prosakovala k cíli, simulace přešla ke konkrétním otázkám. "Jaký rozsah chirurgických úprav jste ochoten podstoupit?.. Aha! Pak bych tedy navrhol poslední novinku z Gabunu, model 15B Jizmet. Má velký výkon, ale je úsporný a většina hardwaru je namontována na žebrech. U muže vaší výšky zabere deset žebere, ale ve srovnání s dvanáctistovkou zase potřebuje o tři libry méně v hlavové části! Mohl bych nahlédnout do vašeho montážního schématu? Ano, vidím, že už máte upravena čtyři žebra, to zkrátí instalaci..."

"Gabunské počítače?" přerušil ho Norbert. "Jaké mají reference?"

Na levé části brýlí okamžitě zazářila série grafů a tabulek. V pravé části proběhl seznam známých sportovců, kteří právě používali gabunské počítače: převládali zadáci a brankáři. Potřebovali rychlé reakce.

"Jsou na trhu dost krátce, ale jsou poměrně spolehlivé. Ještě čekají na schválení našimi úřady. Máte nějaké zvláštní přání?" Prodavači se podařilo vyloudit přesně ten pravý tón plný shovívavosti a mírného pohrdání.

"Jen mě tak napadlo, jak se asi vypíná?" Norbert si nešikovně odkašlal. Když se nad tím zamyslel, jak se vlastně vypíná počítač, který má?

Simulace se odmlčela a hledala odpověď. "Vypíná?" zeptala se a potřásla hlavou.

"Jo, víte, kdyby se pokazil. Někaký nouzový příkaz nebo vypínač. Cokoliv." Norbert se snažil ovládat se, i když věděl, že tak dokonalý prodejní program dokáže jeho nejistotu odhalit během milisekundy. Proto málokdy nakupoval. Simulace prodavačů mu stále připomínaly jeho nedostatky, i když se o to ani nesnažily.

"Vypínač? Abych řekl pravdu, nikdy jsem neslyšel..." V té chvíli se program zřejmě zastavil a po řesetu spustil znovu. "Chápu vaše stanovisko, zákazníku Kamdare. Ovšem havarijní vypínače se nepoužívají, protože poruchovost počítačů je mnohem nižší než procento selhání lidí bez počítačů. Tedy kdyby ještě dnes nějakí lidé bez počítačů žili!" Na Norbertových brýlích proběhlo statistické srovnání četnosti úmrtí v důsledku závad a předpokládané úmrtnosti bez Osobních Počítačů. "Jak vidíte, vypnutí OP by pro jeho majitele znamenalo zvýšené riziko. Z naší strany by bylo trestuhodnou nedbalostí, kdybychom to dovolili."

Norbert se v sobotu zastavil v nemocnici, aby mu instalovali nový OP. Čekárna ho nudila - všichni byli svými OP nadrogováni pro uklidnění - takže si zavolal poslední zprávy. Ale nestačil se ani podívat na titulky a jeho výstražné světélko zablikalo: byl by tak laskav a šel do místnosti 45921?

Místnost 45921 se nalézala v Konzultační sekci, což bylo podivné. Pro svůj nejnovější OP přece nepotřeboval žádnou radu. Ještě divnější bylo, že poradce se objevil osobně, ne jako projekce prostřednictvím HP. Menší obtlouklý Evropan se starodávnou čepičkou, která pokrývala zadní polovinu hlavy. Co mu takový chlápek, který vypadal jako vykopávka, mohl říct o OP?

"Zákazníku Kamdare, Norberte Kamdare! Sedněte si, jen se posad'te!" Mužovo bodré chování Norberta překva-

pilo. Poradci bývali obvykle unavení a klesali pod tíhou starostí. "Jen pár otázek, než se pustíme do instalace."

"Nějaký problém?" Norbert nenáviděl komplikace a hned ucítil, jak mu jeho OP uvolňuje ztuhlé ramenní svaly.

"Nemyslím. Jen se chceme ujistit, že dostanete ten správný výrobek."

"Myslím, že si nemohu dovolit jít o moc výš," namítl Norbert a vyvolal si znovu finanční přehled.

"Chápu," souhlasil poradce. Něco si prohlížel na svých brýlích. "Ve skutečnosti mi jde o váš zájem o spolehlivost počítače. Abych byl přesný, vaše poznámka o 'vypínači' byla velmi originální."

Norbert se pokusil potlačit mrknutí, ale neuspěl. "Prodavač už mi to vysvětlil. Ani nevím, co mě to napadlo. Nejspíš kvůli Afričanům a té přehradě, co praskla."

Poradce se odmlčel, aby si doplnil informace. "Aha, v Egyptě. Ano. To bude asi ono."

"Opravdu chci tenhle počítač," vyhrkl Norbert.

"Samozřejmě. Váš OP nehlásí žádné mimořádné noční můry nebo jiné psychické problémy. Je to tak správně?"

Jak mohli dostat tyhle údaje z HP? Nejspíš to bylo zakotveno v instalační smlouvě. Norbert přikývl na souhlas. Snil jedině o krásných přitažlivých ženách, které mu unikaly.

Poradce pokračoval opatrným tónem v připraveném proslovu. "Zákazníku Kamdare, jak víte, váš Osobní Počítač je pečlivě navržen, aby chránil vaše zdraví před vnitřním i vnějším nebezpečím. Vaše srdce, plíce, mozek, játra a další orgány jsou neustále sledovány. Hladina vašich enzymů a hormonů je upravována pro dosažení maximálního výkonu a dokonalého zdraví. Přísun kalorií je v případě potřeby omezen interfejsem kuchyňského počítače, aby i výživa byla optimální."

"Jasně. Pane..."

"Ale to je jen část. Váš OP dostává neustále aktuální informace o počasí, dopravní situaci, požárech a dalších rizikových jevech, které by mohly ohrozit vaše zdraví. Z historických filmů jistě znáte zločin, že? Zločinnost kdysi znamenala velkou hrozbu pro osobní, finanční a psychický blahobyt, ale naše Osobní Počítače a Hlavní Počítač to dnes už prostě nedovolí. Jsem si jist, že souhlasíte, že je to jen pro vaše dobro."

"Ano, jistě."

"Tak proč byste chtěl vypínat svůj OP? Kdybyste se zranil, nemohl by přivolat pomoc. Kdyby lidé mohli vypínat své počítače, měli bychom tu zase zločin! To byste chtěl?" Muž se naklonil kupředu v autoritativní póze, která vypadala příliš uměle. Taky potřeboval nový software.

"Ne. Rozhodně ne. Chci jen svůj nový počítač."

Poradce namířil na Norberta zkroucený prst. "Jste ale *opravdu* přesvědčen, že váš počítač je bezpečný? Nezačnete s tím nesmyslem o vypínači po instalaci, že ne?"

"Ne, poradce. Mrzí mě, že jsem se o tom zmínil."

"Tak dobře."

Kluci z práce se zastavili, aby obdivně zhodnotili jeho nové vybavení. Společně se dívali na nejnovější

inzeráty Viktoriina Tajemství a srovnávali software pro baseballové statistiky. Norbert zjistil, že s novým počítačem je mnohem zajímavější a lépe se baví. Parta se začala loučit až po hodině. Rekord. Dokonce byl pozván na večírek, poprvé za mnoho týdnů.

Ale jeden hoch zůstal, Howardi z Inženýrského. Howardi navrhoval byrokratické sítě a znal se s lidmi, kteří hýbali světem. Když s ním mluvil, Norbert si vždycky vzpomněl na gangstery ve filmech pro pamětníky. Howardi u všeho znal i pozadí.

"Tak, Norbe, něco jsem o tobě našel v síti HP. Něco jen pro ty nahoře, ale upozornili i mě. Co to má znamenat? Ty chceš vypínat svůj OP?" Howardi zakroužil svou sklenicí způsobem doporučeným manažerskými systémy.

Norbertův počítač zastavil každé váhání mnohem snáz než kdy předtím. "Ach, tohle! Jenom hloupá otázka, kterou jsem položil při nákupu. Nesleduji moc vývoj hardwaru, takže mi unikl pitomý nápad. Můj starý OP ho prostě nezachytil." Proč upozornili Howardiho? Do čeho se to jen zamotal?

"Jo, svého času jsem míval taky divné nápady," přiznal Howardi. "Když jsem taky přehlédl jedno nebo dvě varování. Trápné."

MOUDŘE PŘÍKÝVNOUT. Norbert kývl, i když si nemohl vzpomenout, že by někdy v životě ignoroval varování.

"Nejspíš bys rád věděl, proč všechen ten shon, co? Myslím, že to, co jsi řekl, je největší svatokrádež naší doby! A ty sis myslel, že jsi jen obyčejný chlápek! Ale teď vážně, Norbe, OP je úhelným kamenem naší kultury. Až nás jednou vykopou archeologické týmy, bude to náš typický znak. Budou nám říkat Počítačovní lidé nebo tak nějak. Takže pochybování o OP je něco jako by staří Řekové pochybovali o hrnčířství, o amforách a tak." Chvilí zkoumal svůj drink, než ho dopil až do konce.

Norbertův nový počítač jej upozornil: VIZ PYTHAGORAS. VIZ DIOGENES.

"Fakt jsem tím nic nemyslel, Howie," řekl Norbert svým nejlepší podřízeným tónem. "Probrali to se mnou v nemocnici, než mi instalovali nový."

"Tak to je dobře." Howardi se zvedl k odchodu.

Večírek nebyl špatný a v týdnech po instalaci nového počítače si dokonce domluvil dvě schůzky. První z nich skončila velmi brzy, protože dívka si náhle vzpomněla, že si musí umýt hlavu.

Druhá dívka si potrpěla na politiku. Chtěla trávit večer vsedě na lavičkách ve veřejném parku a společně si číst vývěsky BBS s politickými časopisy.

Norbert nikdy nesledoval politiku a politické vývěsky nečetl. Jen jednou v životě vyjádřil svůj názor, když se Colts snažili změnit volební zákon, aby se dostali z Key West. Večerní posezení a sdílení názorů nebylo přesně to, co si představoval. Ale když to Vodkette chtěla, rozhodl se to risknout.

Vybrali si BBS Tribune, tedy zlatou střední cestu, plnou obvyklých nesmyslů. Norbert se držel se svými poznámkami zpátky, aby se jí nějak nedotkl, ale nechal si od svého OP prověřit příspěvatele této síťové adresy. Výpis naznačoval, že každý politický názor vycházel z očekávaného finančního zisku pro zákazníka, který ho prosazoval. "Vsadím se, že téměř každý názor na téhle

adrese je přímo spojen s finančním ziskem zákazníka, který ho zastává," poznamenal Norbert v okamžiku živelné bezstarostnosti.

"Opravdu?!" vykřikla překvapená Vodkette. Norbert si náhle uvědomil, že studovala sociální teorii a že pravděpodobně šlápl, kam neměl. Rychle jí přehrál všechna data, která shromáždil o člancích jeho OP.

Zatímco si je prohlížela, Norbertův počítač signalizoval překvapující vývoj. Zaznamenal v mladé dámě záchvův vzrušení v souvislosti s jeho politickou poznámkou. Co to udělal?

Usmála se. "Proč jsi to nechal zkontrolovat?" zeptala se.

"Nevím. Myslím, že to je jako v práci. Když stoupáš, straníš vedení. Když tě čeká rekvalifikace, nenávidíš celý barák. Názory jsou dost předvídatelné." Jeho počítač rozsvítil červené varování: SOCIÁLNĚ RISKANTNÍ.

Ale její vzrušení opět stoupl a ustálilo se na úrovni, s jakou se Norbert na žádné ze schůzek nesetkal. Spustil rychlou diagnostiku, jen tak pro jistotu.

Vodkette skepticky nakrčila obočí, které vyčnívalo nad brýlemi. "Předpokládám, že ty máš nějaké *nepředvídatelné* názory?"

"Ach, já nevím, nevím," opakoval a zoufale se snažil zašepat počítači příkaz k vyhledání nejdivočejšího názoru.

OP měl náskok. Dříve než stačil sestavit otázku, už se díval na seznam pěti svých nejoriginálnějších názorů a hodnocení jejich odchylnosti. Ve skutečnosti byly dva z nich jen chyby z jeho strany (které starý počítač nezachytil včas) a dva další se lišily od normy jen o 0.45. Ale na vrcholu seznamu stála myšlenka s kolosální odchylkou.

Polkl. Pak se rozhodl riskovat. "Často jsem si myslel, že bychom měli mít možnost vypínat naše OP. Nikdy jsem neslyšel, že by to řekl někdo jiný, a někteří lidé se mnou souhlasí, když se o tom zmíním."

Zůstala jako omráčená. Počítač mu řekl, že její OP se při zpracování této poznámky úplně zbláznil. Ale úroveň jejího vzrušení se opět zdvojnásobila.

Údaje o jejím osobním odstupu padly k nule a její zdravotní záznam se mu otevřel k nahlédnutí.

Norbert se nikdy neohlížel nazpět.

Když se Norbert v noci vrátil do svého bytu, nemohl uvěřit řadě věcí. Že se jí líbil. Že se bezvadně bavili. Že zase vytáhl ten nápad s vypínačem. A že se jí, přes výstrahy svého počítače, nechal přemluvit a dovolil jí napsat o tom článek a vystavit ho, aby si ho všichni mohli přečíst.

Jeho počítač naléhal, aby se seznámil s reakcemi, které už začaly přicházet, a že by se měl připravit na následky. Nový počítač byl výborný, dovedl předvídat mnohem víc než starý 1200 a neotravoval tolik svým dotěrným hlasem.

Ale Norbert nechtěl myslet na politiku a různé názory. Chtěl přemýšlet o Vodkette, o jejích reakcích, o jejím těle a o ladné křivce, kterou její žebrova nástavba přecházela v prsa. A myslel na ni, dokud ho počítač neuspal.

Když se probudil, zjistil, že je známým revolucionářem.

Jeho počítač byl tak přecpán naléhavými zprávami, že musel toho dne vynechat práci. Norbert ještě nikdy nezrušil směnu, ale počítač mu poradil, že na to má plné právo.

Jeho politická teze na vývěsce vyvolala tisíce ohlasů. Tisíce. 16% bylo úplně nepodstatných, 12% zmatených, 61% naštvaně proti, 2% se obávaly o jeho duševní zdraví. Ale 8,63% souhlasilo. Stovky zákazníků si udělaly čas, aby s ním vyslovily souhlas.

Měl z toho tak nádherný pocit, že OP musel chemicky zasáhnout.

Po snídani a kofeinu se dal do naléhavých zpráv.

Poradce z nemocnice ho žádal o schůzku. Okresní úředník naléhavě žádal o setkání. Vypadalo to vážně a Norbertova krev se naplnila antidepresivys. Byly tam také hrozby od dalších zákazníků. Některá slova si musel nechat počítačem vysvětlit.

Míval potíže s úřady i dřív, ale nikdy se nikdo nenamáhal poslat mu urážlivý dopis.

Nejvíce ho překvapil dlouhý, dlouhatánský seznam placených zpráv. Stejně jako ostatní zákazníci si každý měsíc vydělal pár dolarů prohlížením placených inzerátů, ale málokdy stádo za to přečíst jich víc než pár. Kromě toho byly inzeráty tak přesvědčivé, že si většinou zboží koupil, tak jaký to mělo smysl?

Ale tyhle zprávy nabízely slušné peníze. Dlouhý seznam právníků, publicistů, spisovatelů a novinářů naléhavě žádal o spolupráci a tak. Celé ráno probíral jejich žádosti a za necelé tři hodiny vydělal tolik jako za deset měsíců. Měl nepříjemný pocit, že bude brzy potřebovat hotovost.

Po obědě sebral Norbert odvahu a zavolal poradce - právě toho, kterého ujišťoval, že se o vypínači už nikdy nezminí. Počítačová simulace muže na obrazovce telefonu se usmála a přepojila hovor do jiné kanceláře. Velmi stíhlá žena ho přivítala se hřejivou srdečností.

"Zákazníku Kamdare! Je hezké, že jste se nám ozval! Dovolte, abych vás ujistila, že vám tento hovor štědře vynahradíme. Řekněme pět set dolarů za minutu?" Její postoj naznačoval ochotu zaplatit víc.

"Ano, jistě. Ale měl jsem mluvit s poradcem." Norbert začal tušit nějakou kličku.

"Ano, máte pravdu. Je nám to líto. Od chvíle, kdy jsme vám poslali vzkaz, se mnohé změnilo. Možná tomu nebudete chtít věřit, ale zaplavily nás hovory od zákazníků, kteří by dali duši za to, aby zjistili, jaký počítač vlastně používáte. Pravidelně jste sám zaznamenal, že se od včerejška stáváte populárním, že?"

"Ano, hm. Ano, všiml jsem si." "Co mají za lubem?"

"Tak tedy, jako politicky významná osobnost máte právo na podíl vyplývající ze svého postavení. Rádi bychom vám nabídli 8% provizi z prodeje všech počítačů Jizmet 15, který realizujeme v příštích šesti měsících, když nám dovolíte, abychom publikovali informace o vašem počítači. Rádi půjdeme na 25%, když si najdete čas potvrdit nám je prohlášením do záznamu."

"No to by bylo... Promiňte, prosím." Jeho OP naléhavě rozblíkal: NAJDĚTE SI AGENTA na obou čočkách brýlí současně s roztríděným seznamem těch nejdůležitějších zpráv došlých ráno. "Litují, ale je to tak náhlé," přečetl poslušně z nápovědy. "Jsem si jist, že to půjde nějak

zařídit. Můj právník vám zavolá a dohodne podrobnosti."

Nepatrný stín zklamání okamžitě vystřídal široký upřímný úsměv. Dívka změnila téma. "Povšimli jsme si na vašem počítači jednu drobnost, která by potřebovala opravit. Rádi vám vrátíme polovinu instalačních poplatků jako kompenzaci za vaše problémy. Obávám se, že chlapci v prodejním špatně odhadli váš osobnostní profil. Nikdo netušil, že jste tak originální a průbojný mladý muž. Pro oči jsme neviděli, že?"

"No možná..."

"Tak nám prosím promiňte, ale rádi bychom vám přesto dali dokonalejší výstupní datový balík a trochu přitlumili některé obtížné omezující poznámky, které tam musejí být kvůli méně přímočarým jedincům. Můžeme to udělat na dálku, pokud souhlasíte?"

"Jistě. Myslím, že ano."

"Výborně. A ještě jednou se omlouváme." Zaváhala. "Ach! Málem jsem zapomněla. V továrně navrhují ten vypínač, který jste chtěl prikoupit. Necháme vám na něj exkluzivní práva na dobu šedesát dní, když s námi potom budete spolupracovat při prodeji. Dobrý nákup!"

Právník, kterého mu vybral OP, se dral na displej, ještě než její úsměv dohasl.

Zatímco nový agent pracoval na smlouvách, Norbert vstoupil na další nezmapované území. Informoval svého zaměstnavatele, že se v práci příští dva měsíce nebo možná déle prostě nemůže objevit. (K jeho údivu měli pochopení a ochotně se přizpůsobili.) Pak začal opatrně probírat společenské zprávy nahromaděné v tiskové frontě. Tucty žen poslaly placené nabídky, že mu budou dělat společnost. Jen pár z nich byly profesionální společnosti, většina z nich byly svobodné ženy hledající dobrodružství; a dobrodružství v tomto případě znamenalo Norberta!

Jeho OP situaci zvládal na světové úrovni, takže Norbert pochopil, že společnost mu už poslala nový software. Norbert k nim pocítil ohromnou vděčnost za svůj nový život. Rád bude podporovat počítače řady Jizmet. Jsou to skvělé výrobky.

Kdyby ho nepopletl, byl by program s jeho interview Norbertovou nejhezčí hodinkou. Jeho OP vybavený speciálním softwarovým balíkem pro interview s hvězdami je s ním piloval celé dny. Vyzkoušeli tucet různých bonmotů, co věta to klenot, právě takových, které zajišťují miliony žádostí o opakování pořadu, samozřejmě se všemi souvisejícími příjmy.

Hlavním problémem bylo zdůvodnění jeho svatokrásného činu. Norbertova politická a filozofická nevzdělanost stále vystupovala na povrch a nebyl zase tak velký blázen, aby zkusil prorazit jen s tvrdohlavostí a emocemi/Takže nakonec dospěli k poměrně souvislému systému dvojznačných taktických odpovědí a trvale trapnému pocitu v hloubi Norbertovy duše.

Přítomnost živého publika ho znervózňovala. Čtyřicet lidí zplatilo značné sumy, z nichž dostal 12%, aby se zúčastnili natáčení osobně. Norbert se nepamatoval, že by někdy v životě potkal najednou tolik lidí. Jeho OP to potvrdil, opravdu nikdy.

Opakování záběrů ho ničilo. Většina zákazníků předpokládala, že programy se nahrávají v jediném

nepřerušeném sezení. Ve skutečnosti mu moderátor kladl jednu a tutéž otázku pořád dokola různým tónem a v různých podobách, aby vyvolal co nejbohatší reakce. Ve střížně se pak všechno spojí dohromady.

"Je pravda, že zítra vám nainstalují ten známý vypínač?"

-Ano...

"Co se chystáte dělat s vypínačem, až ho budete mít?"

-Myslel jsem, že je to jasné...

"Jak dlouho chcete nechat OP vypnutý?"

-Ještě uvidím...

"A co zločin, zákazník? Jak ujistíte ostatní *zákazníky*, že v tom nebudete pokračovat a že, jak se říká, neujeďte?"

-Mám dojem, že teď jste ujel vy. Možná byste měl sám investovat do Jizmetu. (PAUZA PRO SMÍCH, BUDE-LI NĚJAKÝ) Ne, vypínač bude zapojen za podmínky, že HP jej může vypnout, pokud počítač jiného zákazníka znamená mou kriminální aktivitu. Musel bych mít nejen možnost *pokusit se o zločin*, ale i možnost úspěšně ho dokončit...

"A proč jste vůbec původně chtěl vypínač?"

-Byl to jen takový zajímavý originální nápad. (SKROMNÝ ÚSMĚV)...

"Proč si myslíte, že zákazníci celého světa potřebují takové vypínače?"

-Neřekl jsem, že je potřebují ostatní zákazníci. Ale myslím, že takový doplněk by neměl v nabídce scházet...

"Ale vážně, jaký smysl má takový vypínač? K čemu je OP, který nepracuje?"

-Účelem vypínače je vypnout počítač. A vypnutý OP je k tomu, aby čekal, kdy může posloužit. (NEPOUŽÍVAT, POKUD SE OBÁVÁTE, ŽE BYSTE MOHL VĚTU POPLÉST)...

"Ale, zákazník Kamdare, mám pocit, že jste vlastně neodpověděl na otázku. Proč vůbec dávat něco tak nebezpečného do rukou pouhých smrtelníků?"

"Tak po desáté..." Norbert se zarazil a pokusil se přecíst náповědu. Ale odpovědi mu najednou nic neříkaly, bál se a měl vztek. Vykašlal se na náповědu. "Protože jsem člověk a můj OP je jenom nástroj, takže není správné..." vykřikl a pak se zhroutil v křesle. Najednou vůbec nemohl dál... a jeho OP se rozhodl, že to bude pro všechny zúčastněné nejlepší řešení.

Vysílaná verze, která vynechala jeho zhroucení na konci, zamíchala žebříčky sledovanosti pořadů. Komentátor vysvětlil: "A tak jako Valihrach z Alenky Lewise Carrolla trvá Norbert Kamdar na tom, že problém lze zjednodušit na základní otázku, kdo je vlastně pánem. To je vše."

Norbert nakonec nemusel za úřední poplatky zaplatit ani pěták. Nadace pro ochranu zákazníků ráda odrazila všechny útoky byrokratů a konkurentů Jizmetu. Soudům se podařilo oddálit instalaci vypínače o celý měsíc, ale publicita dokázala udržet v prodeji interview a objednávky na Jizmet se stále hrnuly. Ke dni, kdy byl vypínač zapojen, byl Norbert zajištěn na celý život.

"Vypínač" se mohl aktivovat vložím kódu pomocí klávesnice na opasku vedle konektoru pro dobíjení bate-

rie, po němž musel následovat neslyšně šeptaný povel. Pokud by OP měl podezření na pokus o sebevraždu, mohl svého nositele znehybnit a přivolat pomoc. Jinak by čekal, až bude stisknutím knoflíku znovu zapnut.

Norbert čekal dva dny, než se rozhodl jej vyzkoušet. Zdálo se, že když o tom přemýšlel déle, OP mu vždy musel pro uklidnění vstříknout sedativa. Pak spal celé hodiny nebo trávil čas v podivném otupení. Jaký má vypínač smysl, když se nedá použít, myslel si. Ale nakonec, z náhlého popudu, sáhl dolů, odklopil víčko, vytukal kód a pak šeptem zopakoval, heslo, které se objevilo v nápovědě. Čočky brýlí ztmavly. Po malé chvíli se zastavila i vrtule větráčku.

Bez zvukového doprovodu bylo najednou překvapivě ticho. Až do této chvíle si ani neuvědomil, že zvuk také patří k OP.

Obě čočky se začaly kalit. Chvilí trvalo, než pochopil, že mu nehrozí nebezpečí oslepnutí. Ale světlo se změnilo. Přicházelo odjinud a pokoj kolem se rozmazal. UVědomil si, že měl počkat, dokud se pořádně neseznámil s novým bytem.

A bolela ho hlava! Jak vůbec může hlava uvnitř bolet? A taky slyšel, jak mu tluče srdce. A měl divný pocit v žaludku a poblíž krku takovou nepříjemnou pachut'... Sáhl po opasku a znovu zapnul OP. Počítač naběhl a rychle mu vyrazil na pomoc.

Nebyl dost rychlý, aby uchránil koberec.

Norbert čekal celý den, aby se ujistil, že se z pokusu úplně zotavil. Pak se rozhodl projít se po chodbách. Téměř hned narazil na Howardiho, který na něj srdečně zavolal: "Jak jdou nákupy?"

"Pořád kupuju. A co ty?"

"Nic moc. Poslechni, Norbe, kluci v práci se na tebe pořád ptají."

"Opravdu?" Norberta to trochu překvapilo. "Pozdravuj je ode mne."

"Jasně. Hele, nemáš ještě nějaký bláznivý nápad, o kterých bych jim mohl vyprávět?"

"Ne," zavrtěl skromně hlavou Norbert. "Mám dost problémů s tím jedním."

"Jsi divoch, Norberte. Faktickej řízek."

Norbert se díval, jak Howardi jde dál chodbou a mizí za rohem. NEUPŘÍMÝ, řekl Jizmet 15.

Její kouřová skla napovídala mnohé, ale její ústa řekla: "Už jste ho použil?"

"Ó ano."

"Jaké to je?"

"Nic podobného jsem ještě nezažil. Ale myslím, že většině lidí by se to nelíbilo."

Vztáhla ruku přes stůl a pohladila ho po paži. Od interview už jeho dvacátá dívka, dvacátá schůzka ve dvacáté restauraci. Zdálo se, že se už z toho stává rutina.

Její kouřová skla napovídala mnohé, ale její ústa řekla: "Jak dlouho jste ho nechal vypnutý?"

"Dost dlouho."

"Dost dlouho na co?"

"Dost dlouho, abych mu ukázal, kdo je pánem."

Byla to stá otázka ve stém kvizu. Opravdu to začalo vypadat jako rutina. Norbert se rozhodl snížit počet schůzek na tři denně.

Její kouřová skla napovídala mnohé. Omluvil se a šel na procházku.

Jeho OP ho vedl po cestách, které nikdy nepoznal, ale on je stejně nevnímal. Přes všechny náladovky, které do něj ládoval počítač, připadaly Norbertovi všechny haly a chodby stejné. Začal vzpomínat na Vodkettu, která mu pomohla všechno rozjet. Jeho první kvíz. Co asi teď dělá?

STEJNÉ ZAMĚSTNÁNÍ. STEJNÉ NÁKUPY. Malá poznámka mu připomněla, že její počítač je pravděpodobně beznadějně nekompatibilní s jeho Jizmetem. Teď by ho nudila, zvláště po všech těch upravených a vzdělaných zákaznicích z vyšších vrstev, s nimiž se scházel v poslední době.

UVědomil si, že je to pravda, najednou se cítil trochu smutný a osamělý.

Kolem čtvrté došel na kraj přírodního parku. Rozhodl se jít dál. Stromy a keře tu rostly volně, pokud nepřekážely cestičkám. Chodilo sem jen málo zákazníků a Norbert chápal proč. Zmatené tvary a barvy působily divně a mrtvé listí a větve, které se nahromadily na zemi, znepokojovaly.

Zpočátku se držel betonových chodníků, které lemovaly kamenné lucerny a jiné nesmyslné předměty. OP mu nabídl sérii vysvětlujících přednášek, ale Norbert odmítl. Poslušen náhlého impulsu vkročil na nedlážděnou cestu a po několika krocích vypnul počítač.

Ukončení zvukového doprovodu opět přineslo omračující ticho a tlukot srdce. Zase se mu zvedl žaludek. Tráva pod nohama postrádala řád, připomínala mizerně navržený koberec. Šlo se mu po ní špatně. Zastavil se a snažil se ovládnout paniku, která začala zachvacovat jeho mysl. Čočky brýlí se zamlžily, nejdřív pravá a pak levá. Zvedl ruce k obličeji a poprvé v životě odepnul brýle a posunul si je na čelo.

Oči nezvyklé na čerstvý vzduch se naplnily slzami. Stěží je udržel otevřené, nutkání mrknout bylo příliš silné.

Zmocnila se ho závrať. Padl na všechny čtyři. Neznámý dotek trávy a hlíny ho na okamžik rozptýlil a pomohl mu překonat nevolnost. Tak kdysi žili jeho předkové, v divočině, pod klenbou stromů a za zpěvu ptáků. Jak to mohli vydržet, pomyslel si. Jak mohli nakupovat?

Uslyšel kroky, které se blížily.

"Jste v pořádku?"

Norbert nejistě vztáhl ruku, zapnul svůj OP a stáhl si brýle na oči. Gestem požádal o strpení, i když věděl, že počítač tazatele sleduje jeho rychlý návrat k normálu. Pak uviděl, že se k němu sklánějí dva muži a OP napověděl: "Hlídači parku."

"Zákazníku? Nepotřebujete pomoc?"

Norbert, kterému se pomalu projasňovalo v hlavě, si sedl na paty a četl přes slzy: "Rozhodně ne. Ale děkuji. Právě jsem prožil takovou... dost zvláštní zkušenost."

OP mu dovolil vstát, takže se vztyčil, oprášil si šaty a se svým nejlepším záhadným úsměvem číslo 3 řekl, "Ano... bylo to dost zvláštní. Na shledanou, zákazníci."

Když se vracel zpátky k betonovému chodníku, uslyšel poznámku jednoho z nich: "Říkám ti, zeje to on!"

"Jen si to představ. Zrovna tady!"

Howardi mu nechal několik vzkazů, úřady také. Prodáváči od Jizmetu mu také nechali řadu vzkazů stále

naléhavějších, jak se blížil večer. Norbert si uvědomil, že Hlavní Počítač jim pravděpodobně řekl o příhodě v parku. Protože vypínač měl být uveden na trh za pár dní, mohli třeba zpanikařit. OP naléhal, aby se jim ozval.

Měl pravdu. Chtěli vědět, "zdali neměl nějaké potíže" s vypínačem.

"Ne," odpověděl. "Ale není to nic pro slabé nervy."

Líbilo se jim to. Citovali ho v reklamách.

Pár dní poté Norbert zůstal doma, odřekl všechny schůzky a odložil setkání se svými investičními poradci. Jizmet podporoval velmi konzervativní finanční software a měl sklon zamítat všechny navrhované projekty. Norbert navíc opravdu nepotřeboval další peníze.

Nebyl si jist, co mu vlastně schází. Zkusil nakupovat, ale simulace prodavačů mu šly na nervy. Zapojil se do nějakých her, ale netěšilo ho to tolik jako dřív. I největší sukničkáři by mu záviděli jeho sexuální život v posledních týdnech.

Cítil se osamělý.

Začal uvažovat o nějakém novém koníčku, ale věděl, že to není správné řešení. Zkusil několik sezonek po telefonu, ale všichni zajímaví lidé byli jen počítačové simulace. Zbytek tvořili zákazníci jako on sám, kteří ani nevěděli, co hledají. Nakonec se rozhodl přijmout jedno pozvání na večeři. Zpátky na cukrové galeje, pomyslel si.

Artemia neměla nastavená kouřová skla, ani se neptala na vypínač, dokud se nevypínala s prvním chodem. Zajímala se o jeho koníčky a oblíbené knihy a zdálo se, že trochu znejistěla, když zjistila, že nemá žádné.

Norbert se pevně držel nápovědy a cítil se tentokrát naprosto ztracen. Už několikrát narazil na vzdělané ženy, ale ani ty se nejspíš nepouštěly daleko od nápovědy svého softwaru. Rozhovor běžel podle přísného scénáře, takže zvědavost nevyhnutelně vedla ke stejným otázkám, stejným odpovědím a nakonec do postele.

Až do této chvíle si Norbert neuvědomil, jak nepřírozané všechny ty rozhovory vlastně byly.

Lehkomyšlně se odchýlil od scénáře. "Promiňte, ale nemohli bychom chvíli mluvit o vás?"^M

Zarazila se. "Asi se chcete zeptat, proč jsem se rozhodla požádat vás o schůzku?"

"Ani ne. Chtěl bych jenom vědět, jaká doopravdy jste... kdo vlastně jste." POKUD VÁM TO NEVADÍ. "Pokud vám to ovšem nevadí."

Artemia probrala své zájmy a koníčky, co má ráda a co ne, přičemž většinou opakovala data, která poskytl její počítač pro přípravu schůzky. Protože se začal nudit, požádal Norbert o upřesnění a Artemia se pustila do komplikovaných podrobností. Jizmet ho zahrnul přívallem definic a vysvětlení v obou sluchátkách najednou a obě čočky brýlí pokryl mapami a grafy. Pak musel Norberta upozornit, že už před nějakou dobou přestala mluvit a čeká na odpověď.

"Co jste říkala?" pokusil se zachránit situaci.

"Řekla jsem... ale na tom nezáleží." Zamračila se. "Vy asi nejste moc vzdělaný, že? Nevím, co jsem čekala, ale svému obrazu se moc nepodobáte, že?"

Rozhostilo se mezi nimi dlouhé ticho a Norbert uviděl na levé čočce blikající nápovědu: HRUBOST: MIMO ROZSAH. Po pravé čočce se rozběhla série jedovatých odpovědí.

Zhluboka se nadechl a vypnul svůj OP. Její počítač ji zřejmě hned informoval, protože náhle vstala.

"Ne," řekl. "Ne, nemám moc dobré vzdělání. Taký nejsem moc chytrý. Jen jsem jednou při nákupu položil hloupou otázku a všechno tohle..." neurčitým gestem ukázal kolem sebe, ani si nebyl jist, zda neodešla. Přes neprůhledná skla ji neviděl. "Všechna tohle... se stalo. Omlouvám se." Zaovu zapnul počítač.

Byla pořád tam. Pomalu si znovu sedla na židli a čelist jí poklesla. Jeho nápověda hlásila: SILNÁ CITOVÁ O-DEZVA. ZMATEK

"Vy jste vypnul počítač," řekla. "Odpověděl jste na mou otázku bez nápovědy."

Pokrčil rameny.

Naklonila se dopředu: "Myslím, že mi ještě nikdo nedal na nic odpověď bez nápovědy."

NÁZNAK RESPEKTU.

"Tedy, zákazník Kamdare," řekla a usmála se tak, že si to zapamatoval navždy, "možná ve vás přece jen něco je..."

NEBEZPEČÍ CITOVÝCH KOMPLIKACÍ.

Vypínač se stal populárním doplňkem na několik let, pak upadl v nelibost a zapomnění. Přesto stačil novomanželům na poplatcích z reklam vynést celé jmění. Norbert ho už nikdy nepoužil, snad kromě kratičkých momentů, jen aby stačil zašeptat Artemii do ucha, že ji miluje. Tím si často vylepšovali studium, kterému se věnovali společně tím nejpříjemnějším, až příkladně intenzivním způsobem.

Artemia si nikdy nekoupila ke svému počítači vypínač. A přestože jejich přátelé a známí se tímto doplňkem rádi chlubili, otázka jeho skutečného použití se v hovoru s nimi nikdy neobjevila.

"Jednou bychom se měli zeptat Jizmeta, kolikrát se vlastně vypínače použily," říkala Artemia, ale nikdy se to nezdálo být opravdu důležité..

Arthur C. Clarke

Zhluboka se nadechni

Kdysi dávno jsem zjistil, že lidé, kteří nikdy neopustili Zemi, trpí některými utkvělými představami o podmínkách ve vesmíru. Každý například "ví", že člověk zemře okamžitě strašlivou smrtí, když je vystaven vakuu, které panuje mimo atmosféru Země. Populární literatura se přímo hemží detailními popisy výbuchů kosmonautů v kosmu, ale nechtěl bych vám tím teď kazit chuť k jídlu. Mnohé z těchto příběhů mají v podstatě pravdu, sám bych mohl vyprávět.

Každé pravidlo má ale i své výjimky, to se týká i mého případu. A mně můžete věřit, protože jsem se o tom mohl přesvědčit doslova na vlastní kůži.

Právě jsme dokončovali poslední úpravy na Komunikačním satelitu č. 2; všechny segmenty už byly propojeny v jeden celek, obytné části byly pod tlakem a stanice se pomalu otáčela kolem své osy, aby uvnitř vznikl dojem gravitace. Říkám pomalu, ale ve skutečnosti se okraj tohoto sedmdesátimetrového disku otáčel rychlostí třiceti mil za hodinu. My jsme samozřejmě tento pohyb necítili, ale odstředivá síla způsobovala, že jsme měli přibližně padesát procent naší skutečné hmotnosti na Zemi. Stačilo to k tomu, aby se věci nevznášely ve vzduchu, ale nás to nezbavilo pocitu nepohodlné těžkopádnosti po tolika týdnech v beztlákovém stavu.

Tu noc, co se to stalo, spali čtyři z nás v malé okrouhlé kóji číslo 6. Kóje byla na samém okraji disku; když si představíte kolo z jízdního kola s věncem buřtů místo pneumatiky, budete mít představu, jak to vypadalo. Kóje číslo 6 byla jedním z těch buřtů a my čtyři jsme v něm spokojeně dřímali.

Probudil mě *náraz*, který nebyl dost silný, aby mě vyděsil, ale který stačil na to, abych se posadil a podívil se, co se to děje. Cokoliv neobvyklého může na vesmírné stanici představovat vážné nebezpečí, takže jsem okamžitě zapojil interkom u postele. "Haló, Centrálo," zavolal jsem. "Co to bylo?"

Odpovědělo mi ticho, spoj byl hluchý.

Teď už jsem úplně znepokojen vyskočil z postele - a zažil ještě větší šok. *Necítil jsem žádnou gravi-*

taci. To jsem si uvědomil současně s nárazem hlavy o strop.

Bylo nemožné, aby celá stanice najednou přestala rotovat. Na tento fakt byla jenom jediná odpověď a výpadek interkomu a - jak jsem záhy zjistil - vůbec všech přístrojů mě v ní jen utvrzoval. Už jsme nebyli součástí stanice; naše malá kabina se nějakým způsobem uvolnila a byla odhozena do vesmíru jako dešťová kapka dopadnuvší na rotující setrvačník.

Nebyla tu *žádná* okna, kterými bychom se mohli podívat ven, ale měli jsme dostatek světla od nouzového osvětlení. Všechny vzduchové ventily se automaticky uzavřely, jakmile v kabině poklesl tlak. Zatím jsme mohli dýchat vzduch naší kabiny, byť bez možnosti obnovení. Naneštěstí nám neustálé syčení prozradilo, že vzduch nějakou štěrbinou uniká.

Nemohli jsme se nijak dozvědět, co se stalo se zbytkem stanice. Tušili jsme, že se celá konstrukce rozpadla a že naši přátelé jsou buď mrtví, nebo ve stejné situaci jako my - putují vesmírem s posledními zbytky vzduchu. Měli jsme mlhavou naději, že jsme možná jediní trosečníci, zeje zbytek stanice v pořádku a že pro nás pošlou záchrannou skupinu. Koneckonců, pohybovali jsme se rychlostí třiceti mil v hodině a průzkumná raketa by nás mohla dosáhnout během několika minut.

Ve skutečnosti to trvalo hodinu, i když bez hodinek bych nikdy nevěřil, že to byla tak krátká doba. Sotva jsme lapali po dechu a ukazatel na našem jediném rezervním zásobníku kyslíku byl jeden dílek nad nulou.

Ťukání na stěnu nám v té chvíli připadalo jako signál z onoho světa. Okamžitě jsme začali klepat také a za chvíli jsem uslyšeli skrz stěnu tlumený hlas. Někdo ležel na vnějším plášti s helmou skafandru přitisknutou na stěnu kóje a zvuk se dostal přímou rezonancí k nám dovnitř. Nebyl tak kvalitní jako hlas z vysílačky, ale stačilo to.

Zatímco probíhala naše válečná porada, zásoba kyslíku se blížila nule. Zemřeli bychom dřív, než by nás stačili odtáhnout ke stanici, a přitom

záchranná loď byla jen několik metrů od nás s otevřenou přetlakovou komorou. Náš malý problém spočíval v tom, jak překonat těch několik metrů - bez skafandrů.

Pečlivě jsme si všechno naplánovali, protože nás čekalo představení bez možnosti druhého pokusu. Pak jsme se každý zhluboka nadechli posledních zbytků kyslíku. Když jsme byli připraveni, zatřáskl jsem na stěnu signál pro záchrannou četku.

Uslyšeli jsme sérii úderů, jak se nástroje pracovaly tenkou stěnou. Shlukli jsme se co nejdál od toho místa a čekali, co se stane. Když to přišlo, bylo to tak rychlé, že mozek ani nestačil zaznamenat celý sled událostí. Měl jsem pocit, že kabina vybuchla, a pak se mě zmocnil proud vzduchu. Otevřenými ústy ze mě vyrazil vzduch z plic. A pak - náhlé ticho a hvězdy zářící v otvoru, který vedl k životu. .

Věřte mi, nepřestával jsem zkoumat svoje pocity. Jako bych cítil, jak mě pálí oči a po celém těle mi probíhá lehké brnění. Také jsem cítil strašlivou zimu, způsobenou zřejmě vypařováním z povrchu těla.

Jediný vjem, kterým jsem si naprosto jistý, bylo to strašlivé ticho. Ve stanici nikdy pořádné ticho nenastane, protože pořád hučí alespoň vzdušná čerpadla. Ale toto bylo absolutní ticho prázdného prostoru, kde není vzduch, který by přenášel zvuky.

Jakmile jsme se vynořili z rozervaného otvoru, byli jsme oslepeni prudkou sluneční září. Naštěstí už čekali venku lidé ve skafandrech a rychle nás nacpali do ústí přetlakové komory. A tady se zvuk pomalu vracel, jak do komory proudil vzduch, a my jsme si uvědomili, že můžeme opět dýchat. Celá akce, jak nám potom řekli, trvala pouhých dvacet vteřin...

No a z nás se tak stali zakládající členové Klubu přátel vakua. Od té doby se dostal dobrý tucet dalších lidí z nejrůznějších příčin do stejné situace. Rekordní čas pobytu ve vesmíru jsou teď dvě minuty; potom se už začnou tvořit v krvi bublinky, jak se krev začíná vařit v žilách.

Mně na celou příhodu zůstala jen jediná památka. Přibližně čtvrt minuty jsem byl totiž vystaven skutečnému slunečnímu záření, ne tomu slabému mihotání, které propouští atmosféra na povrch Země. Let kosmickým chladem mi nijak neublížil - ale zato jsem se opálil jako nikdy v životě.

Jana Rečková

Pomalá kletba

Do města se sjížděli slavní léčitelé a čarodějové v kočárech nebo vysokých vozech se zdobenými plachtami, doprovázení služebnictvem a žáky, a také méně slavní léčitelé, bylinkáři a venkovské vědmy, ti druzí s menším halasem a pěšky, dávající však jasně najevo, že jsou tu a hodlají princeznu vyléčit. Taldri přišel jako žebrák, v tenké, vybledlé košili a bos a stráží u brány vysvětlil, že hledá práci. A v Broweldu prý je teď práce dost, když se sem nahrnulo tolik lidstva, tak to aspoň slyšel doma v osadě.

Voják kývl. "Konečně taky jeden, co není léčitel," zabručel a pustil ho do města. Taldri poděkoval nesmělým úsměvem. Dal si záležet, aby působil mladě a nezkušeně, bude to potřebovat. Přinejmenším pro začátek. Krácel rozpalenou, zaprášenou ulicí. Ve všech městech Lattaminu vede přímá cesta od brány k tržišti. A na tržišti se člověk dozví úplně všechno, není-li hluchý nebo hloupý.

Taldri přecházel od stánku ke stánku, zloději si ho nevšimli; tomu mladému venkovanovi zjevně nebylo co ukrást. Prodavači ho přejeli letmým pohledem a věnovali se nadějnějším zákazníkům. Naslouchal, tu a tam se dal do řeči s některou z trhovkyň. Vybíral si ženy dost staré, aby k tomu bezbranně vyhlížejícímu mládenci, za jakého tu dnes byl, pojaly špetku mateřských citů, a současně dost mladé, aby si mohly myslet, že se mu zalíbí. V odhadu žen se nikdy nemýlil. Klábosil a nevině se usmíval a hledal někoho z paláce. Řečná prodavačka slaných sýrů mu ukázala hodně zajímavých lidí a on si je pečlivě ukládal do paměti, ale k použití byla jediná ta stařenka. Celý život strávila v paláci a každý to o ní ví, a na stará kolena ji vyhodili a jen občas jí dávají k vyčištění vzácné nástěnné koberce/Nikdo je nevyčistí tak dokonale jako babka Otapi. Však si právě jeden nese... "A je pro ai těžký," poznamenal Taldri mazlivým přízvukem z kraje pouště a vyrazil za stařenou, prohýbající se pod tíhou břemeně.

"Pomůžu ti," nabídl se. Postavila stočený koberec na zem, oddechovala a prohlížela si ho.

"Venkovan?" zeptala se úsečně.

"Ano. Hledám práci."

"U mě?" ušklíbla se.

"Ne," odvětil upřímně. "Mám hlad. Žebrat ale nechci."

Zakroutila hlavou, ještě jednou si změřila jeho hladkou tvář, vlasy spletené do copu, košili po kolena a pod ní zřejmě nic, jistě jeho jediný oděv. Usmála se. "Tak to zvedni, hochu. Opatrně, ten koberec4ná už něco za sebou."

Její dům byl velký a pohodlný, ale zchátralý. Zažil se svou paní doby hojnosti i dobu nedostatku. Taldri uložil koberec do dílny, kde to páchlo přípravky na odmaštění a povalovaly se různé druhy kartáčů a košťátek a hadrů, a sedl si k jídlu, které mu Otapi předložila. Dívala se, jak jí.

"Poslyš," ozvala se. "Tenhle duní už dlouho nepoznal mužskou ruku a potřebuje leckde vyspravit a já na to nemám sílu ani odvalu. Měla bych pro tebe návrh. Nejsem bohatá, ale když budu spokojena, *doporučím* tě dalším."

"Dobře, беру," souhlasil bez váhání.

"Hm," broukla a nakrčila nos. "Smrdíš pouští. Určitě se doma natíráte tukem z hrbatců..."

Kývl, v očích mu zahrálo. "Chceš mě vykoupat?"

"Kdyby ti to nevadilo..." Vrásky na její tváři se složily do mírně nadřazeného výrazu.

"Když tobě nevadí plýtvat vodou."

"Mám vlastní studnu; Lepší než v paláci," pochlubila se. Taldri složil ruce na stůl ze světlého dřeva. Chce vědět, na čem je? Ovšem. Zahlédne-li u nového pomocníka obřadní jizvy Umbegů, raději se odstěhuje třeba k nějaké praneteři, než se nechat v noci podříznout od mládence z pouštního kmene vrahů. Zasmál se.

V holé místnůstce s velkým nezaskleným oknem, hned vedle dílny, stála jen hrubá lavice a objemná kád'. Taldri si podle pokynů své nové paní nanosil vodu. "To stačí," zamumlal. Ohlédl se. Stála se založenýma rukama na prahu a neměla v úmyslu odejít. Rozvázal šňůrku na copu, stáhl si košili. Vyzývavě se k ní obrátil. Tiše sykla, když spatřila • tetování na jeho stehně. Přestože *tohle* rozhodně nebylo znamením vrahů. Vzal misku s mýdlem a ponořil se do vody. Otapi pustil z hlavy, ať se klidně podívá.

Připravila mu osušku i čisté šaty. "Obleč si kalhoty," poradila mu vážně. "A tímhle se moc nechlub. Hodně měšťanů nemá karvany v lásce."

"Díky." Oblékl se rychle, bylo znát, že městské šaty nemá na sobě poprvé. Tak se ptej," vyzval ji pak. "Jistě tušíš, že jsem si tě nenašel náhodou." Po jeho přízvuku nezbyla ani stopa, mluvil tvrdě a zřetelně.

Otapi si povzddechla. "Jako venkovan ses mi líbil víc."

Usmál se. "A k tomu jsem starší, než jsem se dělal."

"Hm. Do paláce se táhnou učenci i podvodníci, slétají se jako sup. Ale karvanga jsem tu ještě neviděla. Vy přece léčitelství neprovazujete!"

"Ne. Zato hledáme. A já v Broweldu našel svou otázku."

"Chceš jít ke králi?" Znepokojeně zamrkala.

"Myslíš v černém rouchu s obrazem hadoskoka? Ne. Volím tajné cestičky."

"Jsem jedna ze tvých cestiček?"

"Hm. Máš princeznu ráda?"

"Kdo by ji neměl rád! Kdybys ji znal! Milá, krásná, vlídná..." Otapi si utřela slzičku. "Brečím jako bába na pohřbu. Je to strašné. Ona jen leží, hledí do stropu, nepromluví, nepohne se. Trvá to už od Žluté hvězdy!"

"Nenašli na ní žádnou nemoc?"

"Vůbec žádnou."

"Ani vědmy?" Potměšile se usmál. Tušil, že Otapi víc věří těm nevzdělaným, zato zkušeným ženským, které poznaly život na vlastní kůži.

"Neposmívej se! Těm aspoň nejde o slávu!"

"Já vím."

Zase ho zkoumala ostrým pohledem. Jako špikovací náčiní, pomyslel si. Nabídl jí svou skutečnou tvář, bez masky.

"Tohle jsi tedy opravdu ty?" zeptala se nejistě. Nevyděsilo ji to.
"Hm. Ošklivé, co?"

"N-ne. Slyšela jsem o vašem umění, ale člověk si to nedokáže představit. Teď, když to vidím před sebou... Máš laskavé oči. Solitai mívala taky takové."

"Tak povídej, a řekni všechno!" Taldri potřásl mokrými vlasy, odhrnul šíje za uši a jeho obličej opět přestal mít cokoli společného s tím člověkem, jímž byl. Rychlá změna tváře už mnoha karvangům zachránila život, když prchali z míst, kde úspěšně překřídili cestu zlu v lidské kůži...

Otapi unikl krátký výkřik. "Nedívám se, že se karvangů lidé bojí... Povím ti něco, ale nesměj se mi. Ne, ty se nebudeš smát. Král se mění. Zapomíná. Vždycky míval skvělou paměť. Teď se pořád ptá, co bylo včera. Nevydrží u žádného jednání, odchází do zahrady, podupává na místě, křičí na komorníky, třesou se mu ruce. Někdy se ani nedokáže podepsat, a listy mu předčítá tajemník."

"Takže otec a dcera? Jen oni?"

"Královna loni umřela na horečku, ale předtím byla taky tak divná. A mladší bratr Solitai, princ Dghele..."

"Následník?"

"Ten. Dostává záchvaty zuřivosti. Zranil už hodně sloužících... Pak upadne do bezvědomí... Král to tají, aby prince Panská rada nedala prohlásit za nepřítelů."

"Aha. Napadlo někoho, že by mohlo jít o otravu?"

"Pátrali po tom. Pořád pátrají. Všechno je pod dozorem, všechno se prověřuje... Nic. Vůbec na nic nepřišli."

"Hm. Proč sis sundala ten přívěsek? Mělas ho na krku, když jsem tě potkal. S červeným kamínkem..."

"Proč se ptáš," zašeptala. "Dala mi ho Norama, velitelka palácové stráže. Hodná dívka."

"Stráží velí žena?" užasl.

Otapi se uchichtla. "Na první pohled to nerozeznáš. Ve zbroji vypadá jako chlap. Trochu jsem jí k tomu místu pomohla. Už je to dávno. Pět, ne, sedm let. Teď už nemám žádný vliv."

"Nosíš ten kamínek jen do paláce?"

"Je to prý ochrana proti nemocem. Palác je plný nemocí, ne?"

"Smím ho vidět?"

Otapi vstala a z vedlejšího pokoje donesla truhličku, v níž přechovávala své chudé šperky. "Tady je."

"Sankvarín," vydechl Taldri. Točil červeným kamínkem mezi prsty, sledoval, jak odráží světlo. "A takhle vybroušený! Odkud ho měla ta tvá Norama?"

"Nosí úplně stejný. Nemají velkou cenu." Otapi zavřela truhličku. "Prodává je klenotník na Palácovém náměstí."

Taldri jí podal přívěsek. "Tak. Dám se do práce."

"Co chceš dělat?"

"Co mi poručíš. Najala sis mě na práci."

Zalapala po dechu. "Jakživa jsem neslyšela, že by karvangové pracovali!"

"Slyšíš to právě teď." Bavil se jejími rozpaky. "Otapi, tvůj dům mě potřebuje. Chceš-li mi pomáhat, zamysli se, jak mě dostat do paláce."

* * *

Otapi vešla do krámků. Koutkem oka zahlédla, jak se její *karvang* dává do řeči s učedníky slavného čaroděje Elmiralthy, čekajícími před branou paláce na návrat svého mistra. Elmiralthu znala a pamatovala si jeho barvy; jeho žáci je nosili na šerpách.

Klenotník měl široký úsměv a chytrá očka. Ukázala mu přívěsek. "Můj synovec by chtěl taky takový. Pro svou dívku. Nejsou prý drahé..."

Vyslovil cenu. ohrnul koutky úst dolů.

"Ano, to by šlo." řekla spokojeně.

Obchodník vytáhl zpod stolu klíč. odemkl zásuvku v pevné skříni a vyndal červený kamínek na tenkém řetízku. Otapi si šperk důkladně prohlédla.

"Ale tenhle je jiný," namítla. "Jinak odráží světlo."

Muž cosi zamumlal, otočil se a odemkl jinou zásuvku v hloubi skříně. "Tenhle bude dobrý?" zeptal se uštěpačně.

"Zdá se... Doufám, že se bude synovci líbit." Odpočítávala mince. Obchodník se náhle zeptal: "Tvůj synovec je ten vysoký mládenec s copem?"

"Ano. ten." Náhlý klenotníkův zájem se jí vůbec nezamlouval. Rychle opustila krámk.

Z brány paláce právě vyváděli hubeného muže v úboru čarodějů, dlouhém rozevlátém rouchu, fialovém s černými pruhy. Sotva se držel na nohou, hlava mu klesala k rameni, téměř visel na statných pažích strážců. "To je náš mistr Elmíraltha." vyhrkl černovlasý hoch. s nímž Taldri rozmlouval. "Je úplně vyčerpaný!" Oba žáci se vrhli k mistrovi, Taldri se přidal. Dychtivě zabodl zrak do mágovy bledé, strhané tváře, pak mu položil ruku na šíji.

"Co to děláš!" okřikl ho černovlasý žák.

Elmíraltha malátně zvedl víčka. "Zůstaň u mě." zaprosil slabě.

"Zůstanu." kývl Taldri. Odstrčil menšího žáka, jenž na něj vylekaně kulil oči. podepřel čaroděje místo něj. Co nejrychleji zamířili k blízkému hostinci, kde byl mistr ubytován. Otapi pokusávala za nimi.

"Pošli žáky pryč." požádal Taldri mága. když ho spojenými silami uložili. Mistr pokynul, chlapci zmizeli za dveřmi. Taldri přemístil dlaň z jeho paže na čelo.

"Ach." vydechl Elmíraltha. "Vracíš mi sílu. Nebude ti chybět?"

"Nedávám víc. než snesu." pousmál se Taldri.

"Byl by z tebe dobrý čaroděj," zašeptal mistr Elmíraltha. "Já vím. vím... Vaše zaměření je neslučitelné s magií..."

"To bych netvrdil." překvapil ho Taldri. "Ale právě magie je na světě tak málo. že skoro nestojí za to v ni věřit."

"U karvanga bych takový názor nečekal. Je mi lépe. neunavuj se už... Čím se ti mohu odvděčit?"

"Prostě povídej." vyzval ho Taldri.

"Pro citlivé smysly a vnímavou duši je tam uvnitř peklo." začal zamyšleně čaroděj. "Nelíbilo se mi ani v chodbách v přízemí, ale nahoře v patře mě ta síla udeřila a ožehla jako plamen, cítil jsem smrt. jen smrt, a nechápu, jak se tam ti lidé, strážé, sloužící, ošetřovatelky, mohou vůbec pohybovat." Rozkašlal se. "Ta ubohá dívka je mrtvá, karvangu. Nevím, proč jsi přišel do Broweldu. ji však nezachrániš. Princeznino tělo přežívá, protože je mladé a silné, ale v něm je docela prázdné. Proč to nikdo přede mnou nepoznal?"

"Snad jsi jediný skutečný čaroděj v zemi." řekl Taldri. "Věřím každému tvému slovu, a to se mi běžně nestává... Místře. Co si myslíš o sankvarinu s hvězdou?"

Čaroděj se s námahou nadzvedl. "Osmicípou? Výbrus podle Meskiola?"

"Právě tak."

"Nu, vsazuje se do stěn. obvykle ložnice, jídelny, nebo i chodeb, jde-li o velký dům. jako ochrana proti útoku Zmatených démonů."

"A pokud by ve stěnách domu už nějaká neblahá moc působila?"

"Pak je nutno nosit ho na krku nebo v čelence. V prstenu je méně účinný..." Čaroděj se zarazil. "Ta ošetřovatelka! Měla ho na čele, až nahoře, ve vlasech!"

Taldri vstal a prošel se po jemně vrzajících prknech podlahy. "Hledám... Pátrám. A nevím."

"Na karvanga jsi až příliš skromný." podotkl čaroděj. "Rád bych tě lépe poznal. Zajímáš mě."

"Poznal?" Taldri se trpce zasmál. "Nenosím stále tutéž tvář. příště mě v davu přehlédneš..."

Elmíraltha zavrtěl hlavou. "Ne." Někdy to

zkusím." Taldri zamířil ke dveřím.

"Počkej!" zavolal čaroděj. "Chystáš se do paláce? Proč? Solitai nikdo nepomůže."

"Ohrožených je víc."

"Počkej. Něco tu mám... Měl jsem to mít u sebe dnes ráno..." Lusknutím prstů si podal ze stolku pod oknem vyřezávanou skříňku. Taldri př! ukázce mistrova umění ani nezvedl obočí. Nepřekvapovalo ho. že Elmíraltha skutečně něco umí. Tenhle mistr nebyl žádný ubohý kejklř. Elmíraltha otevřel víko a vytáhl maličký, oblý oříšek.

"Oříšek z klaemiky?" žasl Taldri. "Ta snad už nikde neroste!"

"Jedna z pomůcek, které uznáváte i vy," usmíval se čaroděj. "Vezmi si ho! Jistě víš. jak se s ním zachází."

"Jistě... Ale nedávej mi ho. Nemíním si pro svou ochranu zašít pod kůži něco. co by mělo růst na kraji lesa a na jaře se osypat květy a..."

"Chtěl bys ho zasadit, vid'?" Mistr se dobrácky ušklíbl. "Máš v každém oku stovku hvězd, jen na to pomyslíš... Uděláme to jinak, přáteli. Až dokončíš svou práci tady ve městě, navštív mě na mém hradě. Marchor najdeš snadno..."

"Vím. kde to je," přerušil ho Taldri. "Byl jsem na Marchoru.

Čaroděj svažtil čelo. "Skutečně? Nevzpomínám si."

"Prodal jsem ti sáček sušených bobulí marliky." Taldri mávl rukou. "Povídal jsem ti, že nenosím stále tutéž tvář."

"Ten zkrivený chlapík s marlikou?" Elmíraltha zděšeně zvedl dlaně v gestu proti uřknutí. jež by se hodilo spíš pro lesní vědmu. "Přísahal bych, že ten člověk prodělal křivici. mrtvici a někdo mu polámal všechny klouby v těle..."

"Na tom posledním něco je," zamumlal Taldri. "Ještě pořád mě zveš?"

"Ovšem. Zasadíme spolu klaemiku. Uprostřed nádvoří."

Taldri se uklonil a znovu se obrátil ke dveřím.

"Dávej na sebe pozor." uslyšel za sebou. Téměř ho to dojalo.

"Nabízeli mi nějaký jiný." vykládala Otapi rozčileně. "Jinak broušený. A pak se začal vyptávat..."

"Hm," udělal Taldri.

"A Norama se za tebou dívala, když jsi podpíral toho čaroděje." hlásila Otapi. "Stála před těmi černými dveřmi s kováním a nespouštěla z tebe oči."

"Je světlovlasá, kudrnatá? S červenou čelenkou?"

"To je ona. Jsi všímavý!"

"Ramena má jako muž."

"Jen ta ramena, a ještě ve zbroji." zasmála se Otapi. "Je to pěkná žena. Mohla bych tě s ní seznámit."

"Ano, to se mi hodí," přikývl. "Zítra. A teď se dáme do té střechy."

"Ty nejsi unaven?" podivila se. "Slyšela jsem, co povídali ti žáci!"

"Jsem, ale jinak. Oprava střechy je báječná zábava." "Tak dobře, dobře. Skočím k sousedům pro nářadí." Taldri si lehl na podlahu, čekal, až se Otapi vrátí, a myslel na Noramu. Proč si vybrala tak divné povolání? A proč se dívá zpod obočí a sklání přitom hlavu? Být nesmělá, není velitelkou stráže. Nebýt nesmělá, vdala by se... Noramo se sankvarínem v čelence, jakému pánovi sloužíš? Vyskočil, zahnal bolest v zádech do nepatrného koutku vědomí, kde měla své trvalé místo, byl zase připraven. K práci. K hledání.

* * *

Mijurea odložila houbu a zahleděla se na nehybné, vyhublé tělo princezny Solitai. Večerní umývání bylo u konce, brzy ji přijde vystřídat noční ošetřovatelka. K tobě je to kruté, ubohá dívko, oslovila v duchu princeznu. Vlastně bylo. Ted' už necítíš nic. Udržujeme pn životě tvé tělo, protože jsi královská dcera. Jak ráda bych ti přitiskla na nos a ústa ten vyšíváný polštářek! Bylo by to milosrdné. Umíráš pomalu. Všichni umíráte pomalu, jste náramně odolná rodina. Prokletá rodina! Brzy nastoupí na vaše místo můj krásný, milovaný pán, jemuž jste tolik ublížili. Vezme si zpátky, co jste mu ukradli.

Dveře tiše vrzly. Mijurea sebou trhla, obrátila se jako vyplašená srnka, věčně ohrožená, věčně ve střehu... Vydechla. "Noramo! Bylo tu tak ticho!"

"Promiň, nechtěla jsem tě vylekat." Velitelka stráže měla hluboký, příjemný hlas a v obyčejném oděvu, do něhož se po službě převlékla, už vůbec nepřipomínala muže. "Mám vzkaz. Od klenotníka."

"Můžeš mluvit. Solitai dávno nic nevnímá."

Norama se ošila. "Kdopak ví... Tedy, klenotník musel prodat jeden *pravý* kámen. Já... Asi jsem to zavinila. Ta stará žena je má přítelkyně. Jako moje babička, tak nějak... Dala jsem jí ochranný přívěsek..."

"Přestaň koktat," přerušila ji Mijurea rázně. Její laní chování bylo to tam, ke své stoličce došla téměř vojenským krokem. "O tvé oddanosti přece nikdo nepochybuje."

"Stará Otapi sháněla šperk pro synovce, prý se mu zalíbil. A postřehla jiný způsob vybroušení."

"To je všechno? Co je zač, ten synovec?"

"Neznám ho. Chlapík z pouště, nebo odněkud z osad na okraji. Docela hezký mládenec..." Norama krátce pouvažovala, zda se má zmínit o tom, jak se mladík hmul na pomoc tomu čaroději, hm, má prostě dobré srdce, zrovna jako jeho teta. To nebude důležité...

"Asi je to jen náhoda," pronesla zvolna Mijurea. "Ale nebylo by špatné mít ho pod dohledem. Mohla bys ho zařadit do stráže? Snad nebude úplně nemehlo, hoši z pouště bývají bojovní!"

"Zařadím ho do výcviku čekatelů," navrhla Norama. "Jeho Veličenstvo mi podepíše cokoli, když mu přidržím ruku. Má mě radši než tajemníka."

"Nedivím se," vyprskla Mijurea. "Výborně, Noramo. A upozorni na něj naše lidi!"

"Spolehni se, paní," uklonila se Norama. Chtěla Mijurei políbit ruku, ale ta ucukla "Ne, to mi nedělej! Ještě jsme neznámí!"

* * *

Otapi se nestačila divit, jak hladce všechno probíhalo. Noramě její synovec zřejmě padl do oka, a když se Otapi

zmínila, že mladík hledá práci, nabídla mu čekatelský oddíl. Taldri jen přikyvoval a říkal ano, a přitom si bedlivě, všiml chování té hrmotné plavovlásky. Její postavení v téhle záležitosti je podřízené. Rozkazy přijímá od někoho vyššího. Dostala rozkaz a plní ho. To znamená, že o mně vědí. Klenotník, no ovšem. Dotkl se své nové náušnice. Kamínek schoval za ucho, zvenčí byl vidět jen zkrácený řetízek. Ochraňuje před neznámým nebezpečím...

Jednání s Noramou probíhalo v její malé pracovně v přízemí hlavní budovy. V těch místech už mistr Hmiraltha vnímal cosi nedobrého. Taldri si povzdychl. Škoda, nemám tak ostré smysly. Musím o to pozorněji naslouchat lidem. Klepům. Pomlouvám. Opilým žvástům. Těžká práce, těžký úděl, ale vybral jsem si ho.

Norama ho osobně zavedla na cvičiště na vnitřním nádvoří. Čekatelé neměli žádné stejnokroje, ale jejich tváře měly jedno společné: touhu postoupit. Dostat se výš, vyšplhat třeba po zádech kamaráda. Nelíbili se mu a on se nelíbil jim. Kývl na další otázku, ano, umím zacházet s mečem, velitel výcviku zvedl obočí a nabídl mu, co zbylo ve zbrojnici. Meče byly směšně tupé ve srovnání s těmi, s nimiž cvičil jako chlapec. Pak mu nabídli soupeře, dychtivého porazit nováčka. Taldri si dával pozor a držel se pravidla karvangů *být jen o něco lepší než soupeř*. Měl ho v krvi. Zbývalo mu dost času ke sledování okolí. Zahlédl Noramu v okně v prvním poschodí. Tam někde jsou pokoje princezny. Kdo to vedle ní stojí? Nějaká žena, ale drží se ve stínu za závěsem. Nemohu už déle civět do oken, bylo by to nápadné. Soupeř upadl, pustil zbraň z ruky.

Velitelovo obočí poskočilo výš. Ted' proti mně postaví opravdového bojovníka, řekl si Taldri. Všichni čekatelé i strážci se dívali na něj, přestali cvičit. Ta žena vedle Noramy otevřela okno a přistoupila blíž, i když ne na světlo. Křehká tvář, hluboké oči, útlá, stačil si všimnout.

"Kam koukáš!" zahulákal velitel. Jeho nový soupeř, člen stráže, si protahoval paže a uškliboval se. Těšil se. Taldri kývl, že je připraven, tady snad člověk vůbec nemusí umět mluvit, stačí všechno odkývat, a cvičný boj začal.

Muž ze stráže byl silný, rychlý a zkušený a brzy se divil stejně jako velitel. Co je zač, ten Noramin chránělec? Jako by o každém úderu věděl předem! Ne, hůř, jako by předem znal každý protivníkův krok, každý pohyb a nádech, směr pohledu, zakolísání... Karvangové nic nedělají polovičatě, myslel si Taldri. Boj se zbraněmi je pro nás vzpomínka na doby, kdy jsme byli opravdovými strážci králů, hlídači pravdy a spravedlnosti, kteří se nesměli bát oznámit vládčům ošklivá slova, jež o nich pronesli poddaní, a nesměli přitom udat jména řečníků, a také museli bránit svého panovníka proti jakékoli přesile. Bylo to nepohodlné zaměstnání, a nynější králové už o tento druh strážců nestojí; i pro ně je nepohodlné žít s pravdou po boku. My však svou vzpomínku uchováváme a mohli bychom kdykoli vyměnit současnou svobodu za tvrdou službu. My jsme připraveni...

Jeho soupeř klesl na jedno koleno, svalil se na udusaný písek. Krvácel z několika mělkých ran. Velitel se rozhlédl a zařval: "Co civíte! Nemáte snad co na práci?" Muži se zvolna rozcházeli. "Takového nováčka jsme tu ještě neměli," pravil velitel výcviku a znělo to téměř uznale. Taldri se pousmál a neříkal nic.

Následující cvičení byla hloupá a nudná. Nástupy, předávání stráže, pochod, nemyslel na ty jednoduché úkony, jen napodoboval to, co prováděli druzí, a jeho tělo si pamatovalo pohyby a neobtěžovalo takovými podružnostmi mysl, zauja-

tou úvahami. Co asi je ve stěnách prvního poschodí za zlou moc? Jak se tam dostala, kdo se přátelí se Zmatenými démony, a co z toho má? Jak působí ochranný sankvarín? Pohlcuje škodlivé účinky neznámého zla nebo je jen odklání od svého nositele? Kdo je ta žena vedle Noramy? Otázky bez odpovědí. Naslouchej! Spřátelil se s bystrým mladíkem z řad čekatelů, který mu projevoval neučený obdiv a doufal, že se časem naučí něco z jeho šermířských úskoků, promluvil o víně, kdosi další se přidal. Zítra budu o něco dál...

Dalšího dne ráno se Taldri seznámil s princem, a nebylo to právě příjemné seznámení. Ten bledý, útlý hoch se s nepřítelným řevem vyřítil ze zbrojnice, mával kolem sebe mečem a za ním se hnali dva vyděšení a zkrvavení strážci. Nikdo si nedovolil bít se s tím mládencem. Taldri zůstal stát ve sínu, nehýbal se. Mladíkovy široké, oslněné zorničky nemohly jeho přítomnost objevit. Princ se přiblížil, Taldri skočil, meč odletěl do poloviny nádvoří. Chlapec se zmítal, ječel, všemi údy mu škubaly křeče. Taldri ho přidržel, dokud se jeho chabé síly nevyčerpaly. Trochu k tomu přispěl, aby zkrátil průběh záchvatu, až ho úsilím brněly ruce. Když mu princ ochabl v náručí, ohlédl se, komu by ho předal.

"Buď tak hodný a odnes ho do jeho ložnice," ozval se hebký hlas. Tajemná žena s hlubokýma očima otevřela postranní vchod do budovy. Taldri s princem prošel mezi kroucenými pozlacenými mřížemi, počkal, až žena zamkne, vykročil za ní po schodech s bohatě vyřezávaným zábradlím. Uložil hochu na lůžko s jemným, lesklým přehozem. Zlato a lesk, sošky a vázy k rozbíjení, číše a džbány k opíjení, ozdobné zbraně, jež umějí zabíjet... Ložnice hodná prince. Žena, která ho sem přivedla, dávala úsečné příkazy služebnictvu a mladé ošetřovatelce. Pak se obrátila k němu. "Jak jsi to dokázal?"

"Byl oslněn, viděl jsem jeho oči," vysvětlil jí.

"Jsi pohotový," poznamenala. "Co to máš s rukama?"

"Princ přece jen něco váží," usmál se. "Musel jsem ho držet hodně pevně."

"To je pravda. Pojd' si na chvíli odpočinout. Zavedu tě do knihovny. Přijdu pro tebe, až tady všechno zařídím... Kdyby se tě někdo ptal, řekni, že tě tam pustila Mijurea."

"Mijurea," opakoval. "Díky, paní."

Zčervenala. "Jsem jen ošetřovatelka."

"Velíš ošetřovatelkám," poopravil ji. "Všiml jsem si."

"No ano. Ale *nejsem* paní." Nepatrně zesmutněla. Vyšli na chodbu, a jak ho vedla ke knihovně, pocítil lehkou nevolnost. Právě jsme minuli místo, kde je ve zdi ta věc, pochopil. Mistr Elmiraltha je velmi vnímavý čaroděj!

"Proč ses zastavil?" Mijurea na něj vrhla podezřívavý pohled.

"Zaujal mě ten obraz," ukázal. "To je Jeho Veličenstvo?"

"Jeho otec. Starý král. Prý byl moudrý..." Řekla to trpce. Proč?

"Zvláštní," zamumlal Taldri a opět vykročil.

"Co je zvláštní?"

"Připadá mi divné, že tak statný muž zplodil jen jediného syna."

"Do takových úvah se nepouštěj!" pokárala ho. Ráda by pověděla víc, pomyslel si. Asi nesmí.

"Ptala ses a já odpověděl," hájil se.

"Hm," uznala neurčitě. Otevřela jedny z masivních dveří.

"Tady. Pod oknem je křeslo." A byla pryč.

Takže starý král měl synů víc, usoudil Taldri. Ví se však jen o jednom. Proč to ta mladá žena se smčícími pohyby tak těžce

nese? Milenka zavrženého syna? Hm, musel by být ó hodně starší než ona. Milenka syna zavrženého syna? To spíš. Pohodlně se opřel, natáhl si nohy, zvolna před sebou pohyboval rukama, aby z nich odpavil brnění přebytku princovy chorobné síly.

"Co to děláš?" ozvalo se docela blízko tličé; zachraptění. Taldri nadskočil leknutím. Ve velkém křesle, napůl ukryt za mohutným čalouněným opěradlem, seděl muž ve zlatě vyšívaném, ale na prsou ušmudlaném kabátci, s rozčuchanými vousy a rukama plnými prstenů, jejichž prsty se neustále třásl. "Jsi snad jeden z těch pitomých mágů, co tady pořád otravují?"

"Ne, Veličenstvo," odpověděl Taldri s hlubokou úklonou. "Jsem čekatel stráže. Donesl jsem prince do ložnice a ošetřovatelka mě tady nechala odpočívat."

"Zase záchvat? Zabije ho to." Nezdálo se, že by krále ta představa právě znepokojovala. Jeho myšlenky, roztřesené stejně jako ruce, se daly na pochod, královny nohy je následovaly. "To ty opravy," svěřoval se slabým, jakoby dětským hláskem. "Já jim to povídám! V celém patře sloupali omítku, a větrali a větrali, okna dokořán, nejdřív aby vyhnali prach, pak zase aby dobře zasychala nová omítky a nový nátěr a kdovíco, a my se přitom všichni nachladili a onemocněli! Ten zatracený průvan! Moje žena..." Vzlykl. "Moje dceruška... A kolik služebnictva pomřelo, to nikdo ani nepočítal!"

"To byla strašná nezodpovědnost," přisvědčil Taldri. Potočil se ke králi a vzal jeho ruce do svých. Vládce k němu zřejmě pojal důvěru, vůbec se nebránil. Taldri tišil jeho rozrušení, odvracel hrozící stařecký pláč a vracel mu klid. Král žil.

"Líbíš se mi," prohlásil. "Chci tě do své stráže. Norama to zařídí."

"Jistě, Veličenstvo." Taldri ho jemně dostrkal k jeho křeslu a usadil ho. Král začal tiše, pravidelně odfukovat.

Mijurea vešla do místnosti a našla Taldriho stát nad králem. Vzhlédl. "Pst. Právě usnul. Byl strašně rozrušený."

"Ty máš ale štěstí na královskou rodinu," zakroutila hlavou. "Drž jazyk za zuby. Nikdo nemusí vědět, jak na tom Veličenstvo je."

"Hm. Blábolil nesmysly. O průvanu a tak..."

"Má takovou utkvělou představu," šeptla. "Pojďme odtud."

Taldriho z jejího tónu zamrazilo mezi lopatkami. Přemohl se. Nedal na sobě nic znát. "Kdo tedy vlastně vládne Lattaminu?"

"Správná otázka," řekla s pohrdáním. "Někdy sbor poradců, jindy Panská rada, ale většinou tajemník."

Nebo Norama. Nebo ty, pomyslel si. "Král vykládal, že mě chce do stráže... Asi bych na to měl zapomenout, co?"

"Asi. Snaž se udělat dojem na Noramu."

Odemkla zlacenou mříž, zámek byl jednoduchý a klíč velký, s jediným zubem. Pokynula. Taldri se zatvářil lítostivě, jako by se s ní nerad loučil.

Neušlo jí to. Sama se nerada loučila, cítila se tu opuštěná, opuštěná mužem, jehož milovala. Tím, který čeká někde za rohem, někde v dále, až královská rodina podlehne zlé moci. Je to bohatý muž. Muž, toužící po moci... Takoví si neberou ošetřovatelky, ale princezny, říkal si Taldri. Proč si nevezme Solitai, proč ji raději zabíjí?

Po zbytek dne přemýšlel o podivné ošetřovatelce, snažil se dělat dojem na Noramu, klábosil s novými přáteli a večer se převaloval na lůžku a nespál, dokud nepřišla Otapi a nepřinesla mu svůj zaručený uspávací prostředek, bylinkový čaj a obklad na čelo.

Usnul tak tvrdě, jako už dlouho ne, a sen, který ho týral už deset let, toho využil a přispěchal. Nechal ho ležet připoutaného pod prudkým ledovým vodopádem, jenž do jeho promrzlého těla bodal a bušil a šlehal tisíci ostrých vodních paprsků, bičů a kladívek, nechal ho znovu pomalu umírat a pak, to bylo mnohem horší, znovu podstoupit muka ožívání, kdy se do sedřené kůže vrací cit a cary vědomí drhnou o skály bolesti... Probudil se s výkřikem. Otapi seděla u něj a hladila mu čelo a tváře. Zaostřil oči, přinutil se být zase vzhůru. Viděl, že stará žena pláče.

"Mluvil jsem ze spaní?" zděsil se. No tohle! Taková hanba! Otapi kývla. Popotáhla, oťřela si nos.

"Dostali lupiči ten poklad?"

"Ach," vzdychl. "Nedostali poklad ani mě... Ostatně to nebyl poklad, ale staré plesnivé knihy, a nebyli to lupiči, ale řádní členové spolku čarodějů ze sousední země, a podpořoval je kníže Nolmo-Ygara."

"Mučili tě," špitla.

Otřásl se. Neodpověděl.

Mistr Elmiraltha se už cítil dost zdráv, aby mohl vyrazit na cestu domů. Nasedal právě do kočáru, když na sobě ucítil naléhavý pohled. Spustil nohu ze schůdků. Na protější straně ulice postával karvang, který mu před pár dny v nouzi poskytl svou sílu. Vypadal jinak než tehdy a čarodějovi žáci ho nepoznali. Mistr pokývl na znamení, že prohlédl jeho převlek, poslal žáka s kočárem zpět do dvora hostince, vešel do výčepu a usadil se v rohu. Karvang vstoupil vzápětí a přisedl si. "Potřebuji tvou pomoc, mistře," řekl.

"Jsi k smrti vyčerpán," poznamenal čaroděj. "Povídej!"

"Není to k smrti, ale ta věc mě opravdu ničí," kývl Taldri. "Vracejí se mi staré sny, otevírají rány... O tom jsem nechtěl mluvit. Přestaň si na mně zkoušet svou moc, příteli."

"Promiň. Rád bych ti pomohl."

"Je to v nové omítce. Oprava královského křídla proběhla před třemi lety. Nikdo neví, kdo ji nařídil. Většina tehdejšího služebnictva zemřela... Prý se tehdy broweldští zedníci a štukatéři bouřili, protože ty práce prováděli řemeslníci ze sousední země. Lidé knížete Nolmo-Ygary."

"Ten kníže ti něco udělal," usoudil s jistotou Elmiraltha.

"To není podstatné," mávl rukou Taldri. "Ygarovi patří Kvamaďil. Kvamaďil je vlast ekybelbedu."

"Uf," vydechl Elmiraltha. "Závidím ti tvou pohotovou pamět!"

"Není proč. Ekybelbed, mistře. Ta odporná houba je schopna nasáknout cizím vlivem a uplatňovat ho... I po letech?"

"Pokud do ní někdo zaklel Zmatené demony..." Čaroděj se popotáhl za knírek. "Toho mistra bych nechtěl za nepřitele."

Taldri si podepřel hlavu dlaněmi a zahleděl se do dálky. "Musím tu věc z paláce odstranit." -

"Nebezpečné samo o sobě. A v čem chceš houbu odnést? Ekybelbed nemůžeš dát jen tak do škopíčku, ten umí zabíjet!"

"Doufal jsem, že mi poradíš vhodnou nádobu."

"Koš z mladého proutí trasovce," vzpomněl si Elmiraltha.

"To nebude levná záležitost," zachmuřil se Taldri.

"Nemáš, co bys prodal?" zeptal se zlehka čaroděj. Viděl, jak karvang zatíná zuby. Vůbec neskrývá své pocity, hm, zvláštní! "Nerozčiluj se. Košík obstarám. Zítra. Ty mi seženeš sankvarín. Ještě ti dám radu. Je to k smíchu, skoro pověra, ale

mně se to osvědčilo.... Náramek z vlasů ženy, která tě má ráda." Vyhrnul si rukáv, předvedl zápěstí. Taldri se tiše rozesmál. "Bavíš mě, mistře." "Myslíš? Chystám se navštívit palác, tajně, v noci, a mám z toho brnění v zubech," pravil vážně čaroděj. "Vedle tvé nezištnosti bych se musel stydět, karvangu. Za všechny čaroděje Lattaminu."

Je to zvláštní muž, přemítala Mijurea. Synovec staré Otapi, hm. Venkovan z pouště. Norama mluví jen o něm, král na něj nezapomněl a neustále vyžaduje jeho doprovod, v jeho přítomnosti poklidně usíná a ze spaní sebou neškube, princ Dghele obdivuje jeho obratnost v zacházení se zbraněmi a Solitai pohnula očima, když stál ve dveřích a vyřizoval mi princův vzkaz, skoro jako by se chtěla na něj podívat... Není to maskovaný čaroděj? Špeh? Nesmysl. Hloupost. Kdo by mu za špehování platil? Ne, Taldri není podezřelý. I když zvědavý, to zase je. Moc toho nenamluví, zato umí krásně poslouchat. Každý se mu svěruje. Chtěla bych si položit hlavu na jeho rameno a plakat...

Rázně vstala z nízké stoličky, napřímila se. Jaké mě to napadají věci! Já a plakat? Plním úkol. Sloužím svému milovanému pánovi. On na mě nezapomene, neopustí mě. Miluje mě, přestože jsem jen obyčejná žena, žádná princezna. Odměnil se mi. Pokoušela se vybavit si jeho tmavou, pevnou tvář s černými očima pod hustým rovným obočím. Najednou jako by si nepamatovala jeho rysy. Neklidně sepjala ruce, soustředila se. Jeho podobu před ní skrývala mlha. Co je to se mnou? Sáhla si na čelo, kde měla na čelence zavěšen sankvarín. Je tam. Chrání mě ještě? Taldri svůj nosí za uchem, také zvláštní nápad. Prý je to u nich doma v osadě zvykem. Zasmála se. Ani neví, jak příhodnou náušnici mu teta pořídila! Jeho tvář před ní vyvstala ihned, bez námahy. Prudce zatoužila svěřit se mu, se vším, dočista všechno mu prozradit!

Přistoupila k oknu. Na nádvoří postávali dva lidé, ostatní už odešli, cvičení pro dnešek skončilo. Taldri a Norama! Povídali si a smáli se. Mijurea pocítila bodnutí žárlivosti. Ona se směje, a já tady musím hlídat tu dýchající mrtvolu! Potisknout jí na nos a ústa ten vyšívaný polštářek... Otočila se, pohlédla znovu na nádvoří. Taldri se na ni díval. Zamával jí. Norama také zamávala, odcházeli spolu. Mijurea začala pěstit. Lomcoval jí vztek, a přitom nevěděla, na koho se to vlastně zlobí.

Norama se smála těm povídkám z pouště, kterých měl Taldri nevyčerpatelnou zásobu, těšila se, jak spolu zajdou do hospody U brány na víno, a docela zapomněla zamknout za sebou dvířka ve vysokém železném plotě s pozlacenými bodci nahoře. Taldri se smál s ní. Cesta je volná, stráž se střídá o půlnoci a tyhle dveře stejně nikdo nebude zkoušet. Dnes v noci!

Taldri otevřel dveře s mřížemi a Elmiraľtha mu sykl do ucha, zda by se nechtěl raději žít jako zloděj, zaručeně by tak spíš zbohatl. Taldri mu položil dlaň na ústa. "Udělal jsem si svůj klíč," zašeptal. Čaroděj uznale kývl. Branka do nádvoří nezamčená, hlídka klímá na opačné straně zbrojnice, a k tomu vlastní klíč od paláce! Dobře připravená výprava.

Plížili se chodbou. "Tady," zasténal Elmiraľtha, Ukazoval prstem na zeď ve výši svých kolen.

"Dokážeš vůbec svítit?" zeptal se Taldri starostlivě, neboť postřehl, že bledá záře kolem čarodějových rukou bliká.

"Musím. Pospěš si."

Taldri zaútočil na omítku dlouhým nožem, který si toho dne obzvlášť pečlivě přibrousil. Vyrýpl ze zdi kus nevábné pórovité hmoty, nepříjemný na omak, zabalil ho do hadru a hodil na dno proutěného koše. Foukl si na prsty. Pálily. Objevili a zneškodnili dva malé kousky ekybelbedu v přízemí, vystoupili do poschodí. Elmiraľtha vrávorá a jeho světlo bledlo, ale naštěstí sem okny pronikala záře pouličních lucern. Čaroděj hledal správná místa, ale držel se dál od zdí, Taldri pracoval s nožem a nesl koš. I jemu se obracel žaludek, točila se mu hlava a hučelo mu v uších. Chudák čaroděj, myslel si, musí strašně trpět

"Pozor," hlesl Elmiraľtha. "Stráž... Nehýbej se, zkusím neviditelnost."

"Nemáš sílu," šeptl Taldri.

"Snad ano... Měj ale připraven nůž."

Taldri se přitiskl zády ke stěně, ani nedýchal, jak se snažil neupoutat pozornost muže ve zbroji, jenž se pomalu, rozvážným krokem blížil chodbou, pohupuje si lucernou. Přesl. Nikoho neviděl. Taldri tiše, zvolna vydechl.

"Teď tady," ozval se čaroděj. "Tady dole." Tvář měl ztrhanou a průsvitnou. Taldri vytáhl zpod omítky veliký plochý kus houby. Otrásl se odporem, podíval se na své ruce, jako by nemohl uvěřit, že je ještě má. "Pálí to," řekl.

"Ještě tuhle." Mistr Elmiraľtha namířil prst na stěnu pod obrazem starého krále. Taldri stiskl rty a zabodl nůž do omítky. Teď už opravdu vydával spoustu sil na překonání bolesti. "Poslední je v princeznině ložnici," prohlásil Elmiraľtha unaveně.

"Vylákám ošetřovatelku ven a ty ji zneškodíš," rozhodl Taldri. "Zakleješ ji, uspiš nebo tak nějak..."

"Počkej," řekl čaroděj ochraptěle. "Tyji uspiš. Polibkem."

"Cože?" Taldri ucukl, ale čaroděj si ho přidržel a dvakrát mu přešel rty zkříženými prsty. "V pořádku, můžeš."

Taldri pootevřel dveře. Mijurea, užasl. "Co tu děláš?" zeptal se šeptem. Ani nevypadala překvapeně.

"Tys přišel?"

Její hlas zazněl něžně, dychtivě, lačně! Taldri se téměř polekal, ale dokázal se usmát i přes krutou bolest v rukou, postoupil o půl kroku, dívka se mu vrhla do náruče. Očekávala polibek a dostala ho.

"Musela si vyměnit službu s tou druhou ženskou," zabručel. Položil spící Mijureu do křesla, pohlédl na princeznu. Spí? Bdí? Žije?

Taldri zuřivě vyrýpl ze stěny poslední kus houby. Potom se zase plížili chodbami k oknu, pod nímž čekal mistrův kočár. "Provoz," zavelel čaroděj. Přivázali koš na provaz a spustili ke kočáru. Jeden z žáků uložil koš na střeche. Taldri si všiml, jak se hoch otrásl. Pak po provaze sešplhal čaroděj, Taldri až nakonec. Nasedli, kočár se rozjel. Taldri si mnul prsty. Byly oteklé a necitlivé.

"Do rána to přejde," ujistil ho čaroděj. "Opravdu nechceš odjet se mnou? Zasadíme klaemiku a budeš moci chodit celé dny bez masky..."

"Co s tím nákladem provedeš?" zajímal se Taldri.

"Jakmile opustíme město, spálím ho a popel hodím do strže."

"Vyber nějakou hodně hlubokou... Tady mi zastav."

"Opravdu nechceš..."

"Ne." Taldri seskočil na hrbolatou dlažbu. "Dej na sebe pozor, příteli," rozloučil se s čarodějem. "Snad tvůj hrad

navštívím. Poznáš-li mě, zůstanu. Na pár dní. Bez masky." Postál v opuštěné ulici, dokud slyšel klapot kopyt, pak se obrátil a vracel se domů, k ženě, jejíž bílé vlasy si večer omotal kolem zápěstí.

Předpokládal, že Mijurea dostane strach, až se probere a zjistí, co bylo odcizeno ze zdi paláce. Přesto ho cestou mrazilo v zádech. Mijurea není z žen, jež by bylo možno dokonale odhadnout. Mohla by se ještě cítit silná. Mohla by ho ještě dát popravit, než se král vzpomene na vymaní z vli vu ekybelbedu nasáklého mocí Zmatených démonů. Mohla by to stačit, ale musela by chtít. Bude chtít?

Palác se topil ve zmatcích a král bouřlivě objal jediného člověka, jemuž tady mezi těmi pobíhajícími a nic nechápajícími sluhy, komorníky a strážci důvěřoval: "Budeš velet strážím!"

Taldri vážně přikývl a prstem pokynul tajemníkovi, jenž přihlížel s nenávisným šklebem. Nechám si to podepsat, teď hned a na místě. Pak králi doporučil odpočinek, vyptal se několika obyčejných služebných, kde je Mijurea a Norama, dozvěděl se, že zmizely a s nimi několik vojáků, ošetřovatele a sluhů, spokojeně kývl, doplnil stráž o pár spolehlivých mužů z oddílu čekatelů, zeptal se tajemníka, zda je ochoten sloužit věrně tomuto králi, když jeho soupeř v boji o trůn zjevně neuspěl, zasmál se jeho povytaženému obočí a vysvětlil mu, že vladař se brzy uzdraví; poradil mu, ať pustí z prstů tu dýku, protože muži z pouště jsou rychlí a protivníkům poskytují jen jedno varování, nedostal odpověď a odešel, zabil člena stráže, jenž se pokoušel dostat do knihovny ke králi i přes mrtvolu nového strážce, včerejšího čekatele, uklidnil prince a přidělil mu na ochranu dva muže, a udělal ještě tisíc dalších věcí.

Nedal příkaz k pronásledování uprchlíků. Ačkoli toho rána nesporně byl nejmocnějším mužem ve městě. Šel se podívat na Solitai. Držel ji za ruce a mluvil na ni. Ošetřovatelka nejistě tékala pohledem z jeho tváře k rozbité omítce vedle dveří a bála se pohnout. Potom už to nevydržela, přešlápla, podlaha schválně hlasitě vrzla, Taldri zvedl oči.

"Teď jsi za ni odpovědná přímo mně," řekl. "Uzdraví se. Zpívej jí, mluv s ní, dotýkej se jí. A hlídej ji." Zahlédl červený záblesk v dívčích vlasech nad čelem. "Sankvarín už můžeš odložit."

"Jak to víš?" vyhrkla. Ohlédla se na nehybnou princeznu. Bála se. Nechtěla takhle skončit. "Co kdybych tu nemoc dostala?"

"Není to nemoc," odpověděl.

Knize Nolmo-Ygara byl zklamán. Rozzloben. Rozzuřen. Chtěl svůj trůn Toužil po své koruně]

Pozorně vyslechl vyprávění svých neúspěšných pomocníků a pomocnic, hněvivým zrakem přejel jejich bledé tváře, dlouhým krokem se prošel po naleštěných parketách své pracovny. Ani jedna neza vrzala. Nikdo z přítomných se neodvážil hlasitěji vydechnout. V pracovně se rozhostilo mrazivé ticho.

"Nějaký tulák!" zasyčel kníže. "Karvang!" A k tomu právě ten karvang, dodal v duchu, ten, kdo mi už kdysi zkrátil plány! Byla to sice spíš záležitost čarodějů, ale mým čarodějům nesmí nikdo vzdorovat!

"Velmi schopný voják," poznamenala Norama.

Šlehl po ní pohledem. Nebojí se promluvit! Nemá strach z vládce proslulého krutostí! Statečná ženská. Dám si na ni pozor. "Ano?" Věnoval jí hrozivý úsměv. "Voják? Dobrá. Napadá mě pěkná válečná lest... Mijurea zde zůstane, ostatní ven!" Poslední slova už zařval.

Norama se skrytě usklíbala. Snaží se budít hrůzu, velký kníže Ygara! Odebrala se na zadní nádvoří, kde dopoledne viděla cvičit knížecí stráž. Mijurea mi slíbila místo... Hm, kdo ví. Potřásla kučery. Nevypadá to nijak růžově!

Plán knížete Ygary byl jednoduchý. Lattaminský král Deurkh, jeho strýc, *dobráček*, jak se o mladším bratrovi s pohrdáním vyjadřoval Ygarův otec, je neschopný slaboch a jako vojevůdce nestojí za nic. Neměl být králem. Byl druhorozený, a kdyby otce díky špinavým dvorským pletichám nevypověděli ze země pro jakési smyšlené zločiny, trávil by své dny v knihovně a mezi sbírkami obrazů a soch a nepletl by se do věcí, pro něž nemá nejmenší nadání... Jenomže teď má k ruce Taldriho, toho prokletého karvanga, a ten, věrme té vojandě Noramě, mu bude výborným rádcem.

Kníže se zašklebil do zrcadla ve vzácném rámu. Taldri je možná chytrý, ale není odolný vůči vydírání. Ta husička Mijurea není schopna ho svést, ale jistě dokáže vylákat z paláce tu starou bábu, na níž jemu tak záleží. Nebudu děvenku nutit, aby podřízla ten vrásčitý krček, to obstará někdo z mých hochů. A Taldri prikluše na smlouvené místo a kvůli bábě *nebude bojovat*

V paláci v Broweldu zmizení staré Otapi nikdo nepostřehl. Král Deurkh, jenž se rychle zotavoval a dokázal už myslet, soustředit se a všimnout si okolí téměř jako dřív, měl neurčitý dojem, že jeho nepostradatelný rádcův pravá ruka není ve své kůži, ale nepřikládal tomu důležitost. Taldri má spoustu starostí, řekl si a pustil to z hlavy.

Taldri skutečně měl starosti. Ten vzkaz, podepsaný *Mijurea*, vyhrožoval smrtí Otapi a zval ho na místo blízko hranic Kvamad'ilu. Poblíž močálu Kvamad-zyl, kde na padlých kmenech černých jilgů cizopasí houba ekybelbed, jež ochotně vstřebává a postupně vyzařuje kletby. Což z ní činí předmět vývozu a zdroj bohatství země... Nepříjemné místo. Nedaleko Zylqualaru, Ygarova hradu, nemýlím-li se. Má smysl chodit tam? Je to léčka. Určitě. Ale co Otapi? Mám jít spát a nedat jí ani špetku naděje?

Té noci Taldri zmizel. Král si rval vlasy. Teď, když ho nejvíc potřebuji! Ráno mu totiž rychlý posel ze Zylqualaru doručil Úst od knížete Ygary, jímž Kvamad'il vyhlásuje Lattaminu válku. Konečně, byť příliš pozdě, se král Deurkh dověděl, kdo je Nolmo-Ygara. A vzpomněl si na hrozné zločiny svého staršího bratra, na jeho strašné, krvavé záliby, vymykající se pochopení lidské mysli, nenahlonané a nepokřivené zlem... Válka! Mám válčit s vlastním synovcem, jenž podle všeho není o nic lepší, než býval jeho otec. S knížetem Ygarou, pověstným krutostí!

Princ Dghele, vyléčený za záchvatů, Taldriho postrádal snad ještě víc než král. Pod jeho vedením se začal učit pořádně zacházet se zbraněmi, a i za tu krátkou dobu mu bylo jasné, že druhého takového učitele nenajde.

Stav princezny Solitai, jejíž uzdravení už se zdálo na dosah, se prudce zhoršil. Chodila. Pohybovala se. Uměla se najíst, umýt, obléknout, ale neusmála se, na otázky odpovídala jednoslabičně, a ponechána sama sobě seděla a hleděla do prázdna.

Noví velitelé stráže a vojska mehl' našťestí spoustu dobrých nápadů, jak ubránit hranice země, a král se záhy přestal

obávat o osud Lattaminu. Zvláště poté, co se vrátili zvědové a ohlásili mu nevalný početní stav Ygarova vojska. Za noci však špatně spával a v hlavě se mu jako kámen v horském potoce převalovala otázka: *kde je Taldri?*

*X***

"Vezmi si to, najež se, prosím!" Mijurea měla blízko k slzám, ale Taldri byl odhodlán nenechat se od ní krmit. Sevřel ústa a potřásl rozčuchanými vlasy se spálenými konečky. Ženě klesly ruce do klína. "Norama nemůže přijít. Uvěznil ji. Pobodala ho dýkou..."

Taldri se pohnul, poposedl na studeném kameni, okovy vydaly řinčivý zvuk. "Chci to raději skončit. Pochop to. Proč bych měl přežívat jako vězeň tvého pána? Proč bych si měl brát jídlo od zrádkyně a lhářky? Od vražedkyně?"

"Vždyť i já jsem vězeň!" vykřikla. "Přisahám, neměla jsem potuchy, kdo je ten muž! Byl tak krásný! Myslela jsem, že mu ukrivdili! Nevěděla jsem ty strašné věci o jeho otci!"

"On není jiný," prohlásil Taldri. "Přisahy si nech, na ty je pozdě. Tys mě vlákala do pastí. Tys dala zabít tu starou ženu. Dobře jsi věděla, že jí poběžím na pomoc, a náramně ses bavila, jak se mamě snažím..."

"Zešilela jsem," vzlykla. "Byla jsem šílená, pro něj bych byla zabila kohokoli, i sebe... A teď jsem vězeň." Zahleděla se do jeho vyhublé tváře. "Nikdy jsem nechtěla ublížit *tobě*. Proč jsem nepoznala, že tě mám ráda?"

"Moc by sis nepomohla," pravil úsečně. "Běž a počkej u dveří svého pána. Jako pes. Vráti se a hodí ti kost."

Mijurea pevně stiskla víčka, zabránila hněvivým slzám v cestě dolů. "Vráti se zítra. Kníže Ygara, můj krutý pán, přivede na Zylqualar čaroděje, mistra z Kvamad-zyly, a jeho žáky. Má v úmyslu učinit tě terčem při jejich mistrovských zkouškách." Šlehla po něm pohledem. "Tebe to nezajímá? Nemáš chuť ukázat jim, co umíš? Nebo se ani nepostavíš na nohy a dovolíš jim smát se!"

Taldri se s bolestnou námahou zvedl ze země. Okovy mu umožňovaly dva kroky tam, dva zpět, mohl se vzpřimit nebo ulehnout. Většinou nic z toho nedělal, aspoň Mijurea ho vídala jen přikrčeného vsedě či vleče. "Dones mi vodu na umytí," přikázal jí. "Jídlo mi tu nech."

"K čemu se chystáš?"

"Nebudou se smát Ani Nolmo- Ygara se nebude smát." Z jeho tváře se ztratil jakýkoli výraz. Jedna z jeho nejhorších masek, říkala si Mijurea, klopýtajíc po knvolakých schodech nahoru na ochoz na vrcholu Uťaté věže, sloužící na Zylqualaru jako vězení. Vězení zabírala na Ygarově hradě hodně místa. Teď už Mijurea věděla, kdo je ve skutečnosti její pán a žalávník, a věděla také, kdo je Taldri. Přesto ji převleky jeho obličeje děsily. Nikdy se mi neukáže doopravdy, trápila se, ani při mytí, ačkoli mu budu muset pomoci se svlékáním... Jaké nové rány mu přibýly na těle při posledním pobytu v podzemí? Kníže ho tam držel celé odpoledne a vyšel náramně svěží a veselý... A Taldri mlčí. Mlčí i tam? Celou dobu?

Sehnala ještě trochu jídla a čisté šaty a se džbánem vyrazila zpátky do Uťaté věže. Vtom ji to napadlo. Zítra opustíme Zylqualar. Taldri, já, Norama. Živí, se svými těly, nebo jen naše duše, které vzletnou k nebi a smutně pohlédnou na své mrtvé schránky. Na tom nezáleží!

"Taldri," zašeptala, "utečme odtud? Na to myslíš?"

Zasmál se. "Pokud dokážeš vzít dozorcům z podzemního vězení ten klíč, kterým se dá odemknout každá cela..."

"Cože?" podivila se. "Každá?"

"Co chvíli se ztratí některý klíč. Přísný pán nic neví, jinak by řádl a trestal. Zvlášť teď, když neuspěl ve svém tažení proti Lattaminu! Teď má neustále zlost na krajíčku a bič po ruce... Jakkap to asi dozorci dělají, hm? Toho starého s červeným nosem snadno opiješ... Norama se musí dostat do zbrojnice a vzít meč i pro mě. V okamžiku, kdy začnou šlehat blesky a zdi hradu se rozpálí..."

"Co to po mně chceš!" vydechla. Ani se neptala, jak může vězeň v okovech vědět o nezdařeném válečném dobrodružství knížete Ygary.

"Já? Ty to chceš," odsekl. "Já jsem připraven zemřít. K pobavení tvého pána a jeho oblíbeného mága."

Mijurea si vybrala ve sklepě nejlepší víno. Knížete nena- padlo bránit jí ve vstupu do sklepů či spíží a touhle dobou nehrozilo, že ji překvapí kuchař. Ostatně mi nikdo nezakázal jíst a pít, a kníže mi nechal klíče, říkala si vzdorně. Usedla na lavici pod oknem strážnice. Nalila víno do poháru. Nakoukla dovnitř. Postarší dozorce neklidně pohnul svým červeným nosem.

"Pojď," zavolala na něj. "Nerada piju sama!"

"To je aspoň vínečko," liboval si. "Ne jako ty splašky, co kníže dává nám!"

"Stoupá do hlavy," varovala ho dívka se smíchem.

"Mně? Cha!" Zhluboka se napil. "Škoda že ho nemáš víc."

"Vím, kde je ho víc," uchichla se. "Myslel bys, že ty sklepy někdo hlídá? Nebo že je na noc zamykají?"

Dozorce usilovně kýval.

"Vůbec ne!" Vzala ho za ruku a táhla za sebou. "Hned ti to ukážu!" Ovšemže nebylo zamčeno, když za sebou před chvílí nezamkla. Zásobili se několika láhvemi a utábořili se na strážnici. Druhý dozorce se sice tvářil káravě, ale i on podlehl pokušení, a brzy se při svých obchůzkách vesele kymácel a s bujarým chechtotem se odrážel od stěn.

"Aby se tam nezapomněl," starala se Mijurea. "S některým z těch děvčat, co je dal kníže zavřít." Odplivla si. Starý dozorce se chraplavě rozchechtal. "To máš pravdu, holka! Jdeme za ním!"

A klíče nechal ve strážnici. Mijurea se postarala, aby v té chvíli ležely pod lavicí a nebyly na dosah. Když objevil, co mu chybí, byli už pod schody, v podzemí, a těch schodů bylo hodně. Padesát, možná šedesát.

"Já tam doběhnu, mám mladší nohy," nabídla se Mijurea. Škytnutí si hbitě vyložila jako souhlas a lehce se rozběhla po schodech nahoru. Ten jednoduchý klíč s jediným zubem skončil v její kapse, ostatní poctivě odevzdala. Stejně musela všechny mříže odemknout sama, její průvodce byl docela k ničemu, a připadalo mu to velmi směšné. Bylo trochu nesnadné dopravit oba muže zpátky na strážnici a uložit je na lavice. Ale potom už spali a chrápali a vůbec vypadali tak neškodně, že by je málem litovala. Ani jim nedopřejí pořádné pití.

Norama přecházela po své cele jako divoké zvíře v kleci. Nevadilo jí tolik, že ji zmlátili, modřiny se ztratí a bolest přejde; vadilo jí, že ho nedokázala zabít. Toho netvora s hezkou tváří. Knížete Nolmo- Ygaru. Měla jsem moc krátkou dýku a osobní ochránci si příliš pospíšili... Nejspíš mě dá popravit. Kéž by ta dýka bývala delší! Proč jsem prohlédla tak pozdě? Mijurea mi připadala tak vlídná a laskavá! Téměř

slzela, když vyprávěla o křivdě, jež postihla ubohého knížete... Skálopevně věřila, že je v právu. Pořád si myslela, že je v právu, ještě v době, kdy jsme prchaly z Broweldu. Snad i ve chvíli, kdy ji kníže udeřil do tváře a zuřivě jí vyčetl, že neodhalila toho špeha a zrádce Taldriho. A já? Viděla jsem, jak zabili Otapi, moji milou Otapi, a mlčela jsem, protože kolem mě postávali vojáci a já neměla zbraň. Potom ho zajali. Kníže se smál a dal ho zavést do podzemí. Myslela jsem, že mi pukne srdce, ale nepuklo. Od té chvíle jsem čekala na příležitost... A potom jsem ji promarnila.

Sedla si na vlhkou slámu v koutě, hleděla do dálky, tekly jí slzy. Neutírala je. V zámku zaharašil klíč. Vyskočila. "Mijureo! Kde se tu bereš! Co se děje?"

"Zatím nic," řekla Mijurea. "Až zítra. Zítra odtud utečeme!"

Mistr Okorenk se přišel na vězně podívat hned po příjezdu. "Ale," podivil se, "starý známý! Já myslel, žeš pod tím vodopádem vypustil duši!"

"Ne zcela," odvětil Taldri zdvořile. Jas v jeho očích nenápadně sílil, až Okorenk vztekle vykřikl a promnul si pálící víčka.

"Umíš, karvangu," prskl. "To odhalení ekybelbedu, to bylo vtipné! Nevěřil bych, že ho může vnímat člověk, jenž není čaroděj! A jsem rád, že ti ještě zbylo dost sil. Pro mé žáky budeš tvrdý oříšek." Stoupal po schodech, téměř prchal.

Taldri se usmál. Dnes opustím tohle vězení. Tak či onak, živ nebo vysvobozen smrtí, dnes odejdu.

Mijurea mu donesla jídlo a vodu, nenápadně přivřela oko. Má klíč, zaradoval se. Pomalu žvýkal placky se špekem a jablka. Nahoře na ochozu přecházeli Okorenkovi žáci. Byli neklidní. Vězeň zvedl hlavu, přiměl je, aby se naklonili nad hlubinu Věže, a nedovolil jim odvrátit zrak, dokud je řádně neprozkoumal, Leckdo z těch čtyř měl neodbytný pocit, že by jim mohl poručit *skočtel*. Což nebylo pravda, karvang není čaroděj a jeho vliv na lidi je omezený. To jen rozrušení mladíci, které čeká náročná zkouška, jsou náchylní k zastrašování, a mohou se stát snadnou obětí. Aspoň se jim budou třást prsty při zaklínání.

Kníže Nolmo-Ygara držel v ruce bič, ale nepoužil ho. "Vypadáš dobře. Vždycky se úžasně rychle vzpamatuješ. Dnes však končí zábava. Po tom, co ti předvedou moji přátelé, z tebe zbude blábolící troska."

"Kde je vědomí, je i vůle," odpověděl Taldri. "Kde není vědomí, není ani utrpení. Chápeš?"

Nolmo-Ygara si pohladil hladký vous, jeho podlouhlé, zasněné oči nabyly výrazu chladné nenávisti. "Reči. Máš strach!"

"Svět plný krve, Zmatených a ekybelbedu z močálů je odporné místo," mínil Taldri klidně. "Nezajímá mě."

"Jaký svět tě tedy zajímá?"

"Svět, kde se najdou cesty."

"I smrt je cesta. To řekl jeden starý karvang, těsně předtím, než jsem mu utáhl oprátku." Nolmo-Ygara se zachechtal a jeho pravidelný obličej zošklivěl.

"Znal jsem ho," poznamenal Taldri. "Myslím, že měl pravdu."

***>

Stál na nádvoří, zády ke hradbám, odkud zvědavě přihlíželi knížecí vojáci. Kníže se založenýma rukama se mračil mezi

nimi. Taldri se na něj soustředil. Chtěl vědět o každém jeho pohybu. Nebylo to těžké, kníže Nolmo-Ygara byl výrazná, temná osobnost.

Pod terasou se rozmístili žáci, budoucí mistři. Tři z nich byli podle Taldriho odhadu dočista k ničemu a měli naději stát se nejvýš tak kejklíři na tržištích. Čtvrtý měl nadání. Nejspíš o něm dosud nevěděl. Taldri se zájmem sledoval jejich úsilí. Mumlali, rozhazovali rukama, potili se. Pak se čtvrtému žákovi podařilo hrábnout do zásobárny skutečných sil. Co asi odtud vytáhne, říkal si Taldri, pozoroval mladíkův údiv, ba zděšení, a nenápadně se posunoval tak, aby se stále nacházel na spojnici mezi knížetem a čtvrtým žákem. Nádvoří, svažující se k terase, mu to umožňovalo. Nolmo-Ygara o tom neměl tušení. Čtvrtý žák také ne. Stále se připravoval.

Taldri cítil, jak vzduch houstne. Přijde bouře. Pro knížete to bude až příliš rychlé. Nolmo-Ygara bude překvapen, a nebude trpět. Není to škoda? Ne, okřikl se, já se nemstím, jen se pokouším zbavit svět netvora!

Z hloučku mladých čarodějů vyšlehl paprsek síly, neviditelný blesk. Taldri se kotoulem octl za roubením studny, aby mu nestál v cestě.

Výborně, malý mistře, pomyslel si, tvůj blesk měl dokonce vlastní zlou vůli a zasáhl přesně! Z tebe něco bude. Pokud tě knížecí vojáci nerozsekají na kousky.

Ygarovi žoldáci byli tvrdí a tupí chlapi, právě takoví, jaké jejich pán potřeboval. Byli připraveni na divné události i na divnou smrt, nikoli ovšem na smrt knížete. Strnuli. Na chvíli podlehl úleku a zmatku. Jen na chvíli. Žáci náhle museli čelit řvoucí přesile. Okorenk ječel, zuřil a metal blesky na všechny strany, jenomže čtvrtý žák odčerpával značnou část zásob vzdušného ohně z okolí a magické síly příliš neposlouchaly ani mistra.

Taldri se proplížil ke vchodu do podzemí. Nikoho nenapadlo zamknout hlavní mříž. Stačil udělat jen pár kroků. Těsně před ním vzplanula pochodeň, zahlédl bílé zuby odhalené v úsměvu, rozzářené oči, vlastně jedno oko, neboť to druhé skoro přikrýval fialový otok. Norama se mu bez ohledu na jeho rány pověsila na krk a políbila ho. Chutnala po krvi.

"Máš zbraň?" zeptal se dychtivě.

Podala mu meč. "Jdeme na něj?" Hleděla na něj nadšeně. S obdivem.

Zasmál se. "Hned. Co Mijurea?"

"Tady jsem." Drobnější žena se ustrašeně ohlížela. "Rychle. Je to div, že jsme narazily jen na dva dozorce!"

Norama se uchechtla. "Ti nás už neprozradí." Vykročila k východu.

Čaroděje nečekaná posila poněkud vyvedla z míry, ale vzpamatovali se rychle. "Otevřete bránu!" vykřikl mistr Okorenk. "Otevřete, nebo vás spálím!"

Taldri tiše pracoval s mečem, Norama po jeho boku byla ten nejlepší pomocník. Jejich zbraně jakousi záhadou dosáhly dál, než by se zdálo možné. Ozbrojenci kolem nich padali.

Mijurea se krčila za hloučkem čarodějů a vytřeštěně sledovala, jak na čisté dlažbě nádvoří přibývají temně krvavé skvrny, proměňují se v kaluže, do nichž v křečích masa a rachotu kovu klesají těžká, bezvládná těla.

Taldri vytrhuje meč z hrudi nepřítele a znovu se rozmachuje. Norama podráždí nohu útočícímu vojákovi a nastavuje zbraň jeho hrdlu. Krev, světlá, střikající. Taldri odkopl hrouťící se tělo protivníka, jehož přilba se kutálí po dlažbě a vydává plechové zvuky a hlava se kymácí na přetátém vaz, bodl do podpaží chlapa, který se nebezpečně napřáhl na Noramu.

Norama se krátce zasmála a dvakrát po sobě sekla velkého, statného knížecího vojáka do nechráněného stehna. Muž se sténaje svalil na zem, mezi sevřenými prsty mu vytékal proud krve. A hrou se další vojáci, brzy zaplaví nádvoří, nezbude skulinka... Mijurea si zakryla oči. Svištění kovu, dunění, provázející zdařilé blesky, křik, chroptění, tupé údery...

Ticho. Těžko říct, zda by vojáky bez velitele něco přimělo nechat vězně i čaroděje jít. Nehybnost knížete, dým stoupající z jeho hrudi? Bledé blesky z prstů mistra Okorenka, nebo dvojice šílených bojovníků? Byl tu však Aiwe, čtvrtý žák. Všiml si vojáčka ukrytého za mohutným rumpálem. Hoch se třásl strachy. První bitva? To je skoro jako zkouška. Aiwe se ušklíbl. Tenhle stroj otevírá bránu. Ted' rychle, neváhat. Zamění na mládence veškerou svou sílu. Nařídil mu jednoduchý pohyb. Paže mladého vojáka poslechla, aniž příkaz vstoupil do vědomí. *Toč, toč, ještě!*

Těžká brána se skřípěním a sténáním vystoupila vzhůru, padací most klesl. Okorenk ihned pochopil, co se děje, a odlákal pozornost bojujících vojáků na opačnou stranu nádvoří, kde vytvořil zjevení dvojhlavého ohnivého psa. S nelibostí zjistil, že ta Ygarova děvka se drží těsně za ním a ti dva neuvěřitelní bojovníci ani v nejmenším nepodlehli jeho kouzlu a nezadržitelně se blíží ke svobodě.

Brána! Most!

Mříž s lomozem spadla, jakmile branou proběhl poslední uprchlík. Na to Aiwe nezapomněl. Bylo načase. Ani největší čaroděj nedovede trvale zaujmout větší množství lidí něčím, co vlastně není. Pevné rukavice vojáků dopadly na mříž, zazněly kletby a zuřivé nadávky, zasvištěly špatně mířené šípy z kuší.

"Rozdělíme se!" zavolal Okorenk, sotva opustili most, a sám se rozběhl k řídkému porostu keřů a vysoké trávy kolem potoka. Tři žáci se ho drželi, čtvrtý k údivu Taldriho a obou žen posílil jejich skupinku, znevýhodněnou větší vzdáleností lesa na východ od hradní brány. "Je to daleko," vydechla Mijurea.

"Zkus mlhu," vybídl Taldri mladého čaroděje. "Než je napadne vylézt zase na hradby!"

Mladík na něj vrhl uštvaný pohled. "N-nemůžu. Nemám sílu. Jsem na dně..."

Taldri jedním okem sledoval hradby, současně chytil mladíka za ruce. "Dělej," sykl. Viděl, jak se čarodějovy oči užasle rozšířily. Vzápětí uprchlíky zahalila hustá, neprůhledná mlha. Taldri se zapotácel, Norama ho podepřela. Tušila, k čemu došlo, přestože nechápala, jak si ti dva mohli předat sílu. "Dokážeš jít?" zeptala se s obavou.

"Dokážu. Ale drž mě."

Vzdálenost k lesu se zdála nekonečná. Taldri se opíral Noramě o rameno, v zádech cítil váhající kuše a oči pátrající v mlze, každý krok ho bolel a hlavou se mu honily vzpomínky, nechtěl je, nevídal je, a přesto se nedaly zastavit.

Myslel na ni. Tehdy nevěřil, že ještě otevře oči. Byl si jist, že je uvnitř mrtvá. Ale nedalo mu to, denně chodil za ní, vysedával u jejího lůžka jako truchlící vdovec u hrobu věrné družky, a budil ji. Pak poprvé zachytil její pohled. Teprve v tom okamžiku si uvědomil, jak strašně ho celou dobu vyčerpávalo máme volání do propasti.

Princeznu učili jíst, chodit, usmívat se, mluvit. Většinu z těch činností dokázala pouze v jeho přítomnosti. Pochopil, že si tak vynucuje jeho neustálou blízkost. Zamilovala se. To bylo zlé. Svoje city mohl libovolně potlačovat, vlastní srdce mohl odsoudit k samotě, ale Solitai? Její úsměvy byly jen pro

něj... A potom ten vzkaz. *Nepřijdeš-li této noci, Otapi zemře.* Jenomže Otapi byla mrtvá už v době, kdy byl vzkaz odeslán. Ukázali mu její tělo a Nolmo-Ygara se smál. Věděl, že Taldri dokáže odhadnout dobu smrti. Jeho malý žertík... Co dál? Okovy, podzemí... Tok vzpomínek vyschl. Nolmo-Ygara je mrtev. Co teď? Do Broweldu!

"Co si to mumláš?" Norama s ním jemně zatřásla. "Spíš v chůzi, pfffteli!"

"Říkal jsem *do Broweldu*," opakoval nahlas. "Dovedeš mě tam, bojovnice?"

"Dovedu tě, kam budeš chtít," řekla. Zahlédl Mijurein nesouhlasný posunek, Norama jí však odmávala od úst slova. "Nejlepší muž na světě si zaslouží, abych pro něj podstoupila trochu nebezpečí! Ty už mi nevládneš, Mijureo!"

"Nezdržujme se," ozval se netrpělivě čaroděj.

"Díky, mistře," zašeptal Taldri a mladík zčervenal.

"To já děkuji tobě," hlesl.

Došel s nimi až ke hradbám Broweldu a cestou byl neobyčejně užitečný. Mátl stopy pro případ, že by je ze Zylqualaru chtěli pronásledovat, zastavoval vozy a svým magickým pohledem nutil sedláky, aby celou společnost aspoň kousek svezli. Taldri byl pro tu chvíli k nepoužití, pohyboval se jako náměsíčný, neodpovídal na otázky a klopýtal, jako by neuměl ohýbat kolena. Oděvem mu začala prosakovat krev z nezahejených ran a Norama se ho téměř bála dotknout, když mu pomáhala nahoru na vůz nebo z vozu.

On sám se na to strastiplné putování nepamatoval. Vyba-voval si jen bezvýznamné, nicneríkající útržky dějů a koutky krajiny, a tak prostě uvěřil Noramě, co mu později vyprávěla. O tom, jak chvílemi docela rozumně rozprávěl s mladým čarodějem, jenž na něj hleděl málem jako na svého mistra, jak se s ním před branami Broweldu loučil a radil mu zajít na Marchor za mistrem Elmiralthou, vyřídít pozdrav a o všem mu vyprávět. Po čarodějovi zmizela Mijurea, prý usedavě plačící. Jen Norama ho věrně doprovodila až do paláce, a nedbajíc na vlastní bezpečí, přesvědčila strážce, že král tohoto muže chce osobně vidět. Taldri postřehl, že ho ti chlapci nepoznávají, a přetěžko si vzpomínal na svou tvář z těch dob, jež jako by se ztratily v nenávratnu.

K vědomí se probрал po třech dnech a první, co spatřil, byla krásná, bledá Solitai se slzami v očích. Velice jí to slušelo.

Král se pohodlně rozvalil ve svém oblíbeném křesle v knihovně. Zadíval se na muže, jenž stál před ním a usmíval se.

"Proč chceš odejít?" zeptal se vládce Lattaminu. "Já tě potřebuju, princ tě zbožňuje, Solitai díky tobě rozkvetla jako kytička. Navíc můj nový lékař tvrdí, že bys měl nejméně do jara zůstat pod střechou a nepřepínat své síly..."

"Zadrž, pane," zasmál se Taldri. "K čemu bych ti byl, když mě i tvůj lékař označil za těžce nemocného?"

"Popravdě, nevypadáš tak hrozně," zabručel král, zkoumaje jeho držení těla a výraz obličeje. "Ostatně jsi pro nás vykonal veliké věci. Já vím, co je to vděčnost."

"Nepochybuju. Kdyby na tvé město nebo rodinu znovu zaútočila zlá moc, vrátím se."

"Jistě. O tom zase já nemám pochyb..." Král se roztržitě zamračil, popotáhl si vous. "Zachránil jsi nás, nechceš odměnu... Máš z toho všeho jen jizvy, nic víc... Solitai bude plakat, chudinka. Vždyť ona si tě chtěla vzít!"

Taldri zamrkal. "Mohla se aspoň zmínit... Vůbec mě nezná!"

"Nezná? Jste spolu den co den!"

A tobě to dělá starosti, četl Taldri z královny upřímné, na vladaře až podivuhodně upřímné tváře, nezamlouvá se ti představa dcery provdané za vandráka. Byť zasloužilého vandráka. Stiskl rty. Nepřišel jsem, abych dělal potíže. Chtěl jsem tu hezkou, milou princeznu zachránit, ne šiji vzít! Jen žádný strach, králi!

"Já jí to vysvětlím," slíbil.

SešTi se v zahradě, mezi pozdními květy travic a lokitů, které už nevoní, jen mírní smutek nadcházejícího podzimu. Taldri zůstal sedět na lavičce z černého dřeva, nevstal, když se objevila. To mu zakázala ještě v době, kdy mu každý pohyb působil bolest. Solitai usedla vedle něj, položila mu prsty na zápěstí a jemně je sevřela.

"Co je ti?" Oči jako hbité rybičky v ledově čistém potůčku, stříbrný hlas, ústa jako bobule marliky, které lahodně omamují, ale kdyby jich neopatrný hladovec snědl víc, zahubí ho, pomalu, ale jistě... A proto je teď potřeba sejmut masku příjemného mladého muže a ukázat, co je pod ní. A když Solitai neuteče? Ale uteče.

Soustředil se, hleděl do země. Slyšel, jak na něj dívka mluví, byla v tom něžná výčitka. "Proč jsi říkal, že tě neznám? Já tě přece znám! Nedovolím ti odejít! Mám tě ráda, a ty mě také, vím to!"

Zvedl hlavu a podíval se na ni. Zmlkla, protože ho *uviděla*. Přikryla si ústa dlaní. Nevykřikla. Byla přece princezna, a k tomu statečná dívka.

"Zapomeň na mě," řekl svým vlastním hlasem.

Víc už Solitai nevydržela. Vyskočila a utekla, dupajíc po kvíčích travic, neboť pro slzy neviděla na cestu.

* * *

Taldri opustil palác pěšky a bez loučení. Zastavil se jen v Otapině domku, s tím se rozloučit chtěl. Ke svému velkému překvapení tam našel Noramu. Prostě otevřela dveře a pozvala ho dál. V kuchyni bylo uklizeno, na stole stál džbán s vodou, vedle něj džbán s vínem, mísa s křehkými plackami.

"Čekala jsem na tebe," řekla Norama a zářila právě tak, jako tehdy v chodbě zylqualarského vězení. "Věděla jsem, že přijdeš."

Neměl na to co odpovědět, a tak jen usedl ke stolu a odpočíval. Norama mu nalila víno, vzal si pohár a upíjel a na nic nemyslel. Nehlídal svou tvář ani náladu. Norama zamžikala, když to objevila, ale její výraz se nezměnil. Vyslechla jeho plány, přikývla, jako by bylo úplně samozřejmé, že se k němu připojí, přesvědčila ho, ať stráví ještě tuto noc v Broweldu, a v noci tiše ulehla vedle něj a přiměla ho, aby se s ní miloval. Nedalo jí to moc práce. V tu chvíli jí sice nebyl nějak zvlášť vděčen, ale ráno se po dlouhé době cítil znovu jako muž a poutník, vzbudil ji a prohlásil: "A jdeme na Marchor, Hned."

Neptala se na nic a poslechla ho jako svého velitele. Tou dobou už je mistr Elmiraltha a jeho nový žák Aiwe netrpělivě vyhlíželi.

Milan Verner

Specialita z Kamisu

Těžké dveře za mnou s rachotem zapadly.

"Hajzlové!" ulevil jsem si a rozhlédl se po cele předběžného zadržení. Plastiková pryčna, ministolek a na něm, jako pozornost i varování, tlustý svazek trestního zákoníku a útlá brožurka obsahující *zákazy* a nepřístojnosti, kterých se měl spořádaný turista na planetě Kamis vystříhat.

"Hajzlové mizerný!" doplnil jsem a usedl na pryčnu, abych si uspořádal myšlenky. Což o to, nebyl jsem v lapáku poprvé a ani teď bych si z toho těžkou hlavu nedělal, kdybych nemusel zachránit informaci, která se později přemění v kouzelnou sumu kreditů. Odměna vypsaná Pozemským svazem hoteliérů se týká jedné vyhlášené delikatesy, pochoutky opěvované tisíci turisty, jejíž sláva udělala z planety Kamis kulinářský ráj pro dvě galaxie. Získat recept od podplaceného kuchaře nebylo pro mého společníka nijak těžké. V krátké době mi předal mikročip a rychle zmizel. Pečlivě jsem ukryl tajemství sřízené více než strategické plány genštábu a bez meškání podnikl další kroky. Nic nebezpečného, jen jsem se musel obrnit trpělivostí. Pokud budu na Kamis, nehrozí mi bezprostřední nebezpečí. Teprve až sbalím krám, mohou nastat jisté potíže, neboť zdejší sledovací služba si mě zcela jistě vzala na mušku. Zatím mi to ale nijak nevadilo.

Sáhl jsem po brožurce, otevřela se na místě pojednávajícím o ochraně místních specialit. Náhoda? Letmo jsem pohlédl na první větu: Receptury označené hvězdičkou jsou státním majetkem a jejich složení i poměr ingrediencí jsou přísně tajné. Posupně jsem se ušklíbl. Náš kontraband má více hvězdiček než láhev nejlepšího koňaku.

"Takže, pane Sorvete," obrátil se na mě vyšetřovatel otcovským tónem, "pokud dobrovolně vrátíte to, co vám nepatří, zaplatíte pouze tisíc kreditů a budete volný. Samozřejmě, uhradíte i výlohy spojené s prověrkou a selekcí vaší paměti."

"Tisíc kreditů?" vzdychl jsem bolestně.

"Plus další tasíc za psychozákrok," upřesnil mé výdaje.

"Ale to mě zruinuje. Tím spíš, že můj obchod s exotickým ptactvem totálně vybuchl."

Zatvářil se nevlídně. "Neřešíme tady vaše obchodní problémy, ale trestný čin špionáže. Prozrazením receptur by utrpěl turistický ruch a tím i naše ekonomika."

"Lituji. Opravdu lituji," nutil jsem se do role kajícího.

"Buďte rád, že jsme shovívaví k cizincům," přistrčil mi jakýsi formulář.

"Dva tisíce! Pěkně děkuji za takovou shovívavost!"

"Pokud, nezaplatíte, máme rozkošné vězení pro dlužníky," «smál se, jako by mi nabízel exkluzivní výlet do Křišťálových hor.

"Zaplatím," zavrčel jsem po chvíli uvažování a dal si záležet, aby to vypadalo jako bezpodmínečná kapitulace.

"Rád věřím. Ostatně, dokázali jsme napravit hlavy i jiným delikventům."

"Všechno uhradím. Jen mi dopřejte čas, abych mohl prodat své zboží za slušnou cenu."

"Nepřipadá v úvahu. Jakmile vydáte uk..." zarazil se, "...náš majetek, budete podroben psychoselekcí a hned potom opustíte Kamis. Vaše zboží - pokud na to máte, poletí s vámi, pokud ne... bude prodáno v dražbě a zisk propadne."

Zkuste smlouvat s byrokratem! Prohrajete. Prohrál jsem i já, přestože jsem se snažil, seč mi sflý stačily. Kroutil jsem se, naříkal a skučel tak, že bych rozplakal i janturánského pseudonosorožce, a to je pěkně tvrdá potvora. Ale nebylo mi to nic platné. Zaplatil jsem požadovanou sumu, vydal mikročip ukrytý pod kožním transplantátem na mém zadku a s velkým handrkováním odpočítal další neslušný obnos za transport neprodaných papoušků, tukanů a jiných pernatců, které jsem tu dlouhé tři měsíce marně nabízel.

"Poněkud jste přehnal ceny," poučil mě celník, když zkontroloval můj náklad. "Slevte a můžeme se domluvit."

"Domluvit?"

"Tyhle dva," ukázal na šedé papoušky žako. "Rád bych je koupil."

"Houby!" řekl jsem tvrdě. "Žádnému uniformovanému lichváři na planetě Kamis neprodám jediné pítko!"

"Rozumím," zašklebil se, pobaven mým výbuchem vzteku. "Přeji příjemný let a mnoho obchodních úspěchů," neodpustil si drobnou jízlivost.

Obrátil jsem se k němu zády a okázale odkráčel do lodi, která mě dopraví na Zem.

Když se z planety Kamis stala malá tečka a my se octli ve volném kosmu, ulehčené jsem vydechl. "Obchodní úspěch," vracela se mi poslední slova celníka. Jistě, kamaráde! Vaši špiclové odvedli dobrou práci, ale na jedno ti chytráci přece jen zapomněli. Papoušci. Celé tři měsíce strávené na Kamis jsem je trpělivě učil jednotlivým částem receptu, a právě jejich přehnaná cena byla tou nejlepší zárukou, že celá receptura zůstane pěkně pohromadě.

Zamířil jsem k nákladním komorám, abych zkontroloval svůj pernatý náklad. Ptáci byli v pořádku a můj příchod uvítali hlasitým skřehotáním. Sáhl jsem do kapsy pro oříšky a když skřeky přešly v žádostivé klapání zobáků, spustil jsem záznamník. Chvilí bylo ticho, ale potom ti učenliví tvorové pochopili, oč mi jde, a s vervou začali odříkávat to, čemu se naučili.